

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Bakalářská práce

**Analýza pracovních úrazů pracovníků Krajského
ředitelství policie Východočeského kraje**

Hana Drbalová

© 2011 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Hana Drbalová

obor Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Jičín

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název tématu: **Analýza pracovních úrazů pracovníků
Krajského ředitelství policie Východočeského
kraje**

Struktura bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Literární rešerše
4. Organizace Policie ČR ve Východočeském kraji
5. Analýza dosažených výsledků. Vývoj pracovní a služební úrazovosti v organizaci. Struktura úrazů a příčiny jejich změn. Rozbor významných faktorů. Ochrana zdraví a prevence. Vývojové tendence. Návrhy a doporučení
6. Závěr
7. Seznam literatury
8. Přílohy

Rozsah původní zprávy: 30 - 40 stran

Seznam odborné literatury:

- Brožová, D.: Společenské souvislosti trhu práce. Praha, Sociologické nakladatelství, 2003. ISBN 80-86429-16-4.
Hindls, R., Hronová, S., Seger, J., Fischer, J.: Statistika pro ekonomy. Praha, Professional Publishing, 2006. ISBN 80-869-4616-9.
Kalibová, K. a kol.: Demografie (nejen) pro demografy. Praha, Sociologické nakladatelství, 1998, ISBN 80-85850-30-3.
zákon č. 262/2006 Sb. Zákoník práce
zákon č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
zákon č. 266/2006 Sb. o úrazovém pojištění zaměstnanců
vyhláška č. 440/2001 SB. o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění

Další literatura bude doporučena v průběhu zpracování bakalářského úkolu.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Marie Prášilová, CSc.**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2010

Kořbe

Vedoucí katedry

Jan

Děkan

V Praze dne: 19.11.2008

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza pracovních úrazů pracovníků Krajského ředitelství policie Východočeského kraje" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30. listopadu 2011

_____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Doc. Ing. Marii Prášilové, CSc. za cenné připomínky a poskytnuté rady, kterými směřovala tuto práci ke zdárnému výsledku. Dále děkuji paní Dagmar Neumannové a paní Jitce Vašátkové z Krajského ředitelství Policie ČR Královéhradeckého kraje za vstřícnou pomoc a poskytnuté rady při shromažďování podkladových dat a materiálů.

Analýza pracovních úrazů pracovníků Krajského ředitelství policie Východočeského kraje

---

Analysis of workplace accidents by members of Regional Police Directorate in Východočeský region

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá statistickou analýzou pracovních úrazů pracovníků Krajského ředitelství policie Východočeského kraje v letech 2004 až 2010 a porovnáním míry rizika pracovního úrazu policistů a občanských zaměstnanců uvedené složky. Z analýzy struktury a zdrojů pracovních úrazů a jejich finančních následků pro Policii České republiky vyplývá dlouhodobý 1% nárůst počtu úrazů a o 2,9 % také roste průměrná délka pracovní neschopnosti. Oproti tomu byl zjištěn pozitivní dlouhodobý trend 4% poklesu průměrné výše náhrad bolestného policistům. K největšímu počtu úrazů dochází při služební a tělesné přípravě, potom při chůzi a během služebního zákroku. Pracovní úrazy postihují nejčastěji příslušníky zásahové jednotky a policisty zařazené na obvodních odděleních a odborech hlídkové služby. Z analýzy dále vyplývá, že policisté sloužící ve východočeském kraji podstupují více než dvounásobně vyšší riziko služebního úrazu než občanští zaměstnanci a 2,5 krát vyšší riziko než zaměstnanci v celé České republice. Na základě provedených analýz byly formulovány návrhy a doporučení pro snížení úrazovosti pracovníků Krajského ředitelství policie Východočeského kraje.

Klíčová slova: pracovní úraz, služební úraz, pracovní neschopnost, bezpečnost a ochrana zdraví při práci (BOZP), bolestné, náhrady, evidence pracovního úrazu, záznam o pracovním úrazu

Summary

This thesis deals with the statistical analysis of workplace accidents suffered by members of the Regional Police Directorate in the East Bohemian Region in 2004 – 2010, and compares the level of risk of work injuries suffered by police officers and civilian employees in the above mentioned section of the police organization. An analysis of the structure and the sources of work injuries and their financial consequences for the Police of the Czech Republic shows a continuous 1% rise in the number of injuries; also the average length of sick leave has grown by 2,9%. On the other hand, a positive long-term trend of a 4% decrease in the average amount of pain and suffering damages paid to police officers. The biggest number of injuries occur during the service and physical training, then when walking and during police interventions. Work injuries are suffered mainly by members of the intervention unit and by police officers in district departments and in the patrol services division. The analysis also show that police officers serving in the East-Bohemian region face a risk of a work injury over twice as high as civilian citizens and 2,5 times as high as employees in the Czech Republic as a whole. Based on the analyses, we have made suggestions and recommendations to reduce injury rate for employees of the Regional Police Directorate in the East Bohemian Region.

Keywords:

Workplace accident, on-duty accidents, sick leave, occupational health and safety (OHS), pain and suffering damages, compensation, workplace injury recording

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. CÍL PRÁCE A METODIKA.....	10
3. LITERÁRNÍ REŠERŠE	12
3.1. Základní pojmy	13
3.2 Právní úprava pracovních úrazů	14
3.2.1 Právní úprava pracovních úrazů do 31. 12. 2006	14
3.2.2 Právní úprava pracovních úrazů od 1. ledna 2007	16
3.2.3 Právní úprava pracovních úrazů od 1. 1. 2013	17
3.3 Právní úprava služebních úrazů	18
3.3.1 Právní úprava služebních úrazů od 1. 1. 2007	19
3.3.2 Právní úprava služebních úrazů do 31. 12. 2006.....	20
3.4. Povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance.....	21
3.5 Způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o pracovním úrazu.....	23
3.6 Statistika pracovních úrazů	24
4. ORGANIZACE POLICIE ČR VE VÝCHODOČESKÉM KRAJI	27
5. ANALÝZA DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ	30
5.1 Vývoj pracovní a služební úrazovosti v organizaci.....	30
5.2 Struktura úrazů a příčiny jejich změn	37
5.2.1 Úrazy podle činností předcházejících úrazu	39
5.2.2 Úrazy dle služebního/pracovního zařazení.....	44
5.3 Rozbor významných faktorů.....	50
5.4 Ochrana zdraví a prevence.....	51
5.5 Vývojové tendence.....	53
5.6 Návrhy a doporučení	57
6 ZÁVĚR	59
7. SEZNAM LITERATURY	61
8. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	65
9. SEZNAM PŘÍLOH	67

1. ÚVOD

V dnešní době, kdy často zjišťujeme, že se náš život točí hlavně kolem peněz, si hodnotu zdraví uvědomíme, až když nás zasáhne nemoc nebo úraz. V případě vážnějších zdravotních potíží musíme často upustit od rozjeté kariéry a uskromnit se. Přitom je to především zdraví, díky kterému jsme schopni vykonávat své zaměstnání, a naše pracovní síla dosahuje na trhu práce určité hodnoty.

Jedním z jevů, který tuto hodnotu snižuje, je pracovní úraz. Jeho specifikem je přímá spojitost s výkonem práce, pracovním prostředím a samotným zaměstnavatelem, který má k dispozici určité nástroje, s jejichž pomocí může do určité míry riziko pracovního úrazu eliminovat. Není to totiž pouze zaměstnanec, kdo by měl mít zájem o svou bezpečnost, ale také právě zaměstnavatel, který by si měl být vědom, že pracovní úraz a pracovní neschopnost, kterou způsobí, s sebou přináší náklady na zaškolení zastupujícího pracovníka, náklady na náhradu mzdy v pracovní neschopnosti, snížení efektivity výroby a tím její zdražení. Dojde tak ke snížení konkurenceschopnosti firmy na trhu a snížení firemního zisku.

Dalším dotčeným subjektem je též zdravotní pojišťovna hradící náklady na zdravotní péči nemocného a v neposlední řadě stát. Pracovní neschopnost má vliv na makroekonomickou výkonnost ekonomiky a veřejné finance. Dopady na veřejné rozpočty jsou pak zejména v podobě nákladů na vyplacené nemocenské dávky, nižší výběr pojistného a daně z příjmu [1]. Zaměstnanec postižený pracovním úrazem tak přestává být jakýmsi výrobním faktorem ekonomiky, ale stává se pouze dalším zatížením státního rozpočtu.

Existuje však spousta profesí a každá z nich má svá specifika a svá pracovní rizika. Některá pracovní úrazy přímo přitahuje, jiná se nezdá být nebezpečná vůbec. Povolání policisty je obecně pokládáno za nebezpečné. Rizika této profese jsou spjata s povinností zakročit „v případě ohrožení nebo porušení vnitřního pořádku a bezpečnosti a je-li bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo majetek nebo došlo-li k útoku na tyto hodnoty“ [14]. Tuto povinnost má i v případě, že může být ohroženo jeho zdraví. Občan v obdobné situaci má pouze podle trestního zákoníku povinnost poskytnout pomoc osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví a to pouze v případě, že není v nebezpečí on sám. Oproti tomu je policista pro takové situace cvičen a školen a je také vybaven osobními ochrannými prostředky. I přesto však během výkonu služby k úrazům dochází. Otázkou je, do jaké míry je výkon služby příslušníka Policie České republiky nebezpečnější oproti ostatním profesím – například práci v kanceláři.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím statistické analýzy služební a pracovní úrazovosti pracovníků Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje v letech 2004 až 2010 ověřit, zda a do jaké míry podstupují policisté ve službě vyšší riziko služebního úrazů než občanští zaměstnanci této organizace. Pomocí statistických metod bude analyzována struktura a zdroje pracovních a služebních úrazů, jejich finanční následky pro Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje a na základě provedených analýz budou formulovány návrhy a doporučení pro snižování počtu a závažnosti případů pracovních a služebních úrazů.

Metodika

K provedení analýzy ukazatelů služební (pracovní) úrazovosti za období let 2004 až 2010 budou použita data získaná z knih evidence úrazů a personálních výkazů archivovaných Krajským ředitelstvím policie Královéhradeckého a Pardubického kraje a ročních výkazů stavu a vývoje úrazovosti v resortu Ministerstva vnitra v dotčených letech. Pro účely srovnání uvedených ukazatelů budou použita vybraná data z výkazů pracovní úrazovosti České republiky (dále jen ČR) získaných na webových stránkách Evropské agentury pro bezpečnost a zdraví při práci. V těchto výkazech jsou vyhodnocována data pocházející z databází Českého statistického úřadu, Státního úřadu inspekce práce a Výzkumného ústavu bezpečnosti práce.

Hodnoty lze srovnávat pomocí absolutních nebo relativních ukazatelů. Absolutní ukazatel říká, o kolik jsou hodnoty větší nebo menší, nemá však velkou vypovídací schopnost.

Relativní ukazatele vznikají srovnáním dvou nebo více absolutních ukazatelů. Slouží k porovnávání úrovně bezpečnosti v různých oblastech (létech, odborech služebního zařazení, druzích událostí apod.). V případě předložené bakalářské práce jde o tyto ukazatele:

- **počet případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na 100 pracovníků (četnost)**

četnost úrazů = počet pracovních (služebních) úrazů × 100 / celkový počet pracovníků,

- **průměrná délka trvání případu pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v kalendářních dnech (průměrná délka trvání případu)**

průměrná délka trvání případu = celkový počet dnů pracovní neschopnosti / celkový počet pracovních úrazů,

- **Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úrazy (průměrné procento pracovní neschopnosti)**

průměrné procento = četnost případů na 100 pracovníků × průměrná délka trvání případu / 365 dní

Ukazatel vyjadřuje podíl kalendářních dnů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz na celkovém kalendářním fondu pracovníků ve sledovaném období (roce) vyjádřený v procentech.

Elementární charakteristiky časových řad

Časovou řadou je posloupnost věcně a prostorově srovnatelných dat, která jsou jednoznačně uspořádána z hlediska času ve směru minulost – přítomnost. V předkládané bakalářské práci je využito následujících elementárních charakteristik časových řad:

První absolutní diference

$$\Delta_t^1 = y_t - y_{t-1}; \quad t = 2, 3, \dots, n$$

Tempo růstu (řetězový index)

$$k_t = \frac{y_t}{y_{t-1}}; \quad t = 2, 3, \dots, n$$

Průměrný koeficient růstu

$$\bar{k} = \sqrt[n-1]{\frac{y_n}{y_1}}$$

[6], [14]

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

Problematika pracovních úrazů je postavena především na právní úpravě zákoníku práce, ten dává také základní rámec bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP). Oblastí pracovních úrazů se zabývá též zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, který však nabude účinnost až dnem 1. ledna 2013 a další předpisy. Oblast služebních úrazů je řešena odděleně v zákoně č. 361/2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Služební a pracovní úrazy mají také podstatný ekonomický dopad. Každým rokem se v Evropské unii 4,9 milionu úrazů promítne do pracovní neschopnosti delší než 3 dny. Náklady spojené s pracovními úrazy a nemocemi z povolání představují ve většině zemí 2,6 až 3,8 % hrubého národního produktu. Finanční důsledky nesou jednotlivé podniky i národní hospodářství. [16]

Ztráta v makroekonomické výkonnosti ekonomiky v důsledku pracovní neschopnosti

V důsledku pracovní neschopnosti chybí denně v ČR na svém pracovišti několik set tisíc zaměstnanců, což má do jisté míry dopady jak na mikroekonomickou, tak i makroekonomickou oblast ekonomiky. [5] Jeřábková, Vltavská (2010) ve svém článku vyčíslují ztráty v makroekonomické výkonnosti ekonomiky z důvodu pracovní neschopnosti. Při tomto odhadu autorky vychází z údajů o hrubém domácím produktu, tj. celkové peněžní hodnotě statků a služeb vytvořené za dané období, jež se používá v makroekonomii pro určení výkonnosti ekonomiky, průměrném evidenčním počtu zaměstnanců, průměrném procentu pracovní neschopnosti a náhrad zaměstnancům. Průměrné procento pracovní neschopnosti je souhrnný ukazatel, který zohledňuje jak počet nových případů pracovní neschopnosti, tak i délku jejich trvání v relaci k počtu nemocensky pojištěných a kalendářnímu fondu. Hrubý domácí produkt v běžných cenách v roce 2009 činil 3 625 865 mil. Kč, průměrný evidenční počet zaměstnanců za ČR byl 3 960,5 tisíc osob a průměrné procento pracovní neschopnosti bylo 4,184 %. V roce 2009 tak na pracovišti chybělo v průměru 165 707 zaměstnanců a na jednoho práceschopného zaměstnance připadal HDP ve výši 955 484 Kč. Kdyby pracovali všichni zaměstnanci, vytvořený hrubý domácí produkt mohl být vyšší o 158 331 mil. Kč. Celkové náhrady zaměstnanců připadající na pracovní neschopné a snižující hypotetickou ztrátu ve formě hrubého domácího produktu pak činily 67 259 mil. Kč.

Odečtením celkových náhrad pracovní neschopným zaměstnancům od hypoteticky vytvořeného HDP v případě, kdy by pracovali všichni zaměstnanci, lze získat hrubý odhad

ztráty v makroekonomické výkonnosti ekonomiky. Pro rok 2009 byla tato ztráta odhadnuta ve výši 91 072 mil. Kč, a na jedno procento pracovní neschopnosti tak připadala ztráta ve výši 21 767 mil. Kč. Analogickým způsobem lze propočítat hrubé odhady makroekonomické ztráty i za roky 2004 až 2008. Z tabulky č. 1 je zřejmé, že takto odhadnuté ztráty se v letech 2004 až 2007 postupně zvyšovaly, a to každý rok v průměru o 6 860 mil. Kč. Od roku 2008 však nastává jejich snižování. V roce 2009 došlo k meziročnímu snížení o 22 %, a to zejména z důvodu snížení průměrného procenta pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz vlivem legislativních změn. [4]

Tabulka č.1 Hrubé odhady ztráty v makroekon. výkonnosti ekonomiky ČR v letech 2004 až 2009

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
HDP běžné ceny (mil. Kč)	2 814 762	2 983 862	3 222 369	3 535 460	3 688 997	3 625 865
Průměrný evidenční počet zaměstnanců (v tis.)	3 968,3	4 035,6	4 067,0	4 137,0	4 188,1	3 960,5
Průměrné % pracovní neschopnosti	5,857 %	6,126 %	5,814 %	5,619 %	5,184 %	4,184 %
Hypotetické navýšení HDP (mil. Kč)	175 117	194 720	198 913	210 485	201 693	158 331
Náhrady PN zaměstnancům (mil. Kč)	70 413	78 699	80 595	85 201	84 679	67 259
Ztráta v MAE výkonnosti ekonomiky (mil. Kč)	104 704	116 021	118 319	125 283	117 014	91 072

Zdroj: Jeřábková, Vltavská: Dopady pracovní neschopnosti na ekonomiku v České republice, VŠE Praha

Dle ČSSZ a ČSU tvořila v roce 2009 v ČR pracovní neschopnost v důsledku pracovního úrazu nebo nemoci z povolání 3,38 % veškeré ukončené pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz. A průměrná délka pracovní neschopnosti v důsledku pracovního úrazu byla 55,16 dní, tedy o 6,76 dní delší než u veškeré pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz.

3.1. Základní pojmy

Definice základních pojmů, jako je pracovní nebo služební úraz, nemoc z povolání a podobně, jsou klíčové pro určování nároku na náhrady z těchto jevů plynoucí zaměstnanci a potažmo povinnosti týkající se zaměstnavatele.

Pracovní úraz

Pracovním úrazem je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů; není jím však úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět. [12]

Služební úraz

Služebním úrazem je poškození zdraví nebo smrt příslušníka úrazem při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním anebo pro výkon služby. Za úkon v přímé souvislosti s výkonem služby se považuje úkon, který je k výkonu služby potřebný nebo který je během služby obvyklý anebo nutný. Za takový úkon se nepovažuje cesta do služby a zpět, stravování, ošetření, popřípadě vyšetření ve zdravotnickém zařízení ani cesta k němu a zpět, jestliže není konána v objektu bezpečnostního sboru. Služebním úrazem je také úraz, který příslušník utrpěl při cestě do místa plnění služebních úkolů a zpět při vyslání na služební cestu, na studijní pobyt nebo při převelení. [15]

Smrtelný pracovní úraz

Smrtelným pracovním úrazem je takové poškození zdraví, které způsobilo smrt po úrazu nebo na jehož následky zaměstnanec zemřel nejpozději do 1 roku. [8]

Nemoc z povolání

Nemoci z povolání jsou přesně definovány a jejich seznam je uveden v Nařízení vlády č. 290/1995 Sb. [12] Od účinnosti zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, tedy od 1. 1. 2013, bude seznam nemocí z povolání a podmínky jejich vzniku obsažen v příloze tohoto zákona.

3.2 Právní úprava pracovních úrazů

Od roku 2004 do současnosti došlo v oblasti pracovních úrazů ke změně právní úpravy v podobě nového zákoníku práce účinného od 1. 1. 2007, avšak účinnost té nejpodstatnější změny, která měla nastat již od roku 2008, byla posunuta až na 1. 1. 2013. Jedná se o zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění. Nehledě na uvedené novelizace stále platí, že zaměstnavatel je povinen zaměstnanci nahradit škodu vzniklou pracovním úrazem nebo nemocí z povolání. Takovou objektivní odpovědnost má i v případě, že neporušil žádné své právní povinnosti.

3.2.1 Právní úprava pracovních úrazů do 31. 12. 2006

Do 31. prosince 2006 byl v platnosti zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, podle kterého je pro tyto účely zaměstnavatel ze zákona povinen přihlásit se k platbě pojistného. Jedná se o zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci

z povolání. Pojistný vztah vzniká přímo ze zákona dnem vzniku prvního pracovněprávního vztahu zaměstnavatele, nezakládá se pojistnou smlouvou, jako je tomu u smluvního pojištění. Uvedené pojištění poskytují dvě zákonem stanovené komerční pojišťovny a to: Česká pojišťovna, a. s. a Kooperativa, a. s. Podmínky a sazby tohoto pojištění stanoví prováděcí vyhláška ministerstva financí č. 125/1993. Přepatek na vybraném pojistném (po odečtení vyplacených náhrad a správní režie pojišťoven na provádění tohoto pojištění) je odváděn do státního rozpočtu. Zákonné pojištění zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání se však dle zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích nevztahuje na organizační složky státu a tou je i Policie České republiky (dále jen PČR). Organizační složky státu nejsou pojištěny a náhrady plynoucí z pracovních a služebních úrazů a nemocí z povolání hradí samy.

Druhy náhrad

Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, povinen poskytnout náhradu za:

- a) ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, kterou tvoří rozdíl mezi průměrným (hrubým) výdělkem zaměstnance před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší nemocenského,
- b) ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity se poskytne zaměstnanci v takové výši, aby spolu s jeho výdělkem po pracovním úrazu s připočtením případného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu se rovnala jeho průměrnému (hrubému) výdělků před vznikem škody; tato náhrada přísluší zaměstnanci nejdéle do dovršení 65 let věku,
- c) bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje jednorázově; maximální výše a způsob jejího určování je stanovena vyhláškou č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění; výše se určí na základě bodového ohodnocení stanoveného v lékařském posudku, který se řídí přílohami vyhlášky č. 440/2001 Sb., přičemž jeden bod má hodnotu 120,- Kč; za bolest se považuje každé tělesné a duševní strádání způsobené škodou na zdraví, za ztížení společenského uplatnění se považují následky škody na zdraví, které jsou trvalého rázu a mají prokazatelně nepříznivý vliv na uplatnění poškozeného v životě a ve společnosti,
- d) účelně vynaložené náklady spojené s léčením, jsou to náklady, které nejsou hrazeny z veřejného zdravotního pojištění; zejména náklady vynaložené na úhradu za léčivé

přípravky, zdravotnické prostředky, hrazenou lázeňskou péči, úhradu úkonů a nákladů nehrazené zdravotní péče, zvýšené náklady na dietní stravování,

e) věcnou škodu.

Pokud zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je zaměstnavatel povinen v rozsahu své odpovědnosti poskytnout:

a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,

b) náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem,

c) náhradu nákladů na výživu pozůstalých příslušející pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat,

d) jednorázové odškodnění pozůstalých příslušející manželu a dítěti, které má nárok na sirotčí důchod; v odůvodněných případech se jednorázové odškodnění poskytne též rodičům zemřelého,

e) náhradu věcné škody náležející dědicům zaměstnance. [9]

Náhrada za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti a náhrada nákladů na výživu pozůstalých se ode dne nabytí účinnosti právní úpravy úrazového pojištění zaměstnanců (zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění účinného od 1. 1. 2013) považuje za úrazovou rentu a za úrazovou rentu pozůstalého podle právní úpravy úrazového pojištění. [12]

3.2.2 Právní úprava pracovních úrazů od 1. ledna 2007

Dnem 1. ledna 2007 však nabyt účinnost nový zákoník práce č. 262/2006 Sb., který již neobsahuje úpravu odpovědnosti zaměstnavatele za škodu vzniklou při pracovních úrazech a nemocech z povolání. § 275 tohoto zákona stanoví: „*Zabezpečení zaměstnance pro případ újmy na zdraví při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání upravuje zvláštní právní předpis, pokud není v tomto zákoně dále stanoveno jinak.*“ [12] Oním zvláštním právním předpisem je zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, jehož účinnost byla však oddálena na 1. 1. 2013. Problematika odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání a problematika náhrad pracovních úrazů do této doby je řešena přechodnými ustanoveními nového zákoníku práce, která ve své podstatě prodlužují platnost zákoníku práce v původním znění, především § 205d, o zákonném pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. V přechodných ustanoveních je také zahrnuta návaznost na přijatý zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Podle tohoto zákona je nemocenské poskytováno zaměstnanci až od 15. dne pracovní neschopnosti. V prvních čtrnácti dnech zaměstnavatel vyplácí zaměstnanci tzv.

náhradu mzdy. Přejícná ustanovení nového zákoníku práce již také od roku 2007 zvyšují některé částky náhrad, jako například jednorázové odškodnění pozůstalých. Nové částky zase korespondují s úpravou v zákoně č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců. [7]

3.2.3 Právní úprava pracovních úrazů od 1. 1. 2013

Velká změna v systému odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání nastane až nabytím účinnosti zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, tedy od 1. 1. 2013. Doposud dostávají poškození zaměstnanci pojistné plnění od pojišťoven prostřednictvím svých zaměstnavatelů. Od roku 2013 už však nebude existovat pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání, ale úrazové pojištění zaměstnanců, což je forma sociálního úrazového pojištění s vlastním systémem poskytovaných dávek. Odpovědnost za škodu způsobenou na zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání se tak přenese z oblasti pracovněprávní do systému sociálního zabezpečení, a to formou dávek úrazového pojištění. Odpovědnost za provádění úrazového pojištění zaměstnanců tím přejde na stát a změní se také charakter pojištění. Zaměstnavatelé již nebudou stanovovat výši jednotlivých náhrad a ani je nebudou vyplácet, budou pouze povinni poskytovat součinnost nositeli úrazového pojištění, kterým bude Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ), ta provádí i jiné druhy sociálního pojištění. Zaměstnavatelé budou povinni se k platbě pojistného přihlásit České správě sociálního zabezpečení do osmi dnů od svého vzniku a budou jí odvádět pojistné v obdobné výši jako dosud. Sazba pojistného je uvedena v příloze č. 2 zákona o úrazovém pojištění a je určena procentuelně z vyměřovacího základu pro pojistné na sociální zabezpečení dle druhu převažující činnosti vykovávané zaměstnavatelem. ČSSZ bude zajišťovat v oblasti úrazového pojištění stejný režim, který již platí v oblasti sociálního pojištění. Na základě poškození zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání bude vyplácet dávky z úrazového pojištění přímo poškozeným zaměstnancům. [20]

Nový zákoník práce od účinnosti zákona o úrazovém pojištění již také nepřipouští výjimku pro organizační složky státu, kterou je i PČR. Z toho plyne, že i tyto organizace budou od roku 2013 podléhat úrazovému pojištění občanských zaměstnanců, nikoliv však osob ve služebním poměru.

Peněžité dávky podle zákona č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců

Uvedený zákon podstatným způsobem mění druhy náhrad úrazem pozbytých statků, jsou jimi:

- a) úrazový příplatek
- b) úrazové vyrovnání
- c) úrazová renta
- d) bolestné
- e) příspěvek za ztížení společenského uplatnění
- f) náhrada nákladů spojených s léčením
- g) náhrada nákladů spojených s pohřbem
- h) jednorázový příspěvek pozůstalému
- i) úrazová renta pozůstalého

Nárok na dávku

Nárok na dávku vzniká dnem splnění podmínek stanovených tímto zákonem a nezaniká uplynutím času. Nevzniká, jestliže k poškození zdraví došlo proto, že zaměstnanec porušil povinnosti vyplývající z právních nebo ostatních předpisů či pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ačkoliv s nimi byl řádně seznámen, nebo si poškození zdraví přivodil v důsledku opilosti nebo zneužití jiných návykových látek. Dávka však v uvedených případech náleží, utrpěl-li zaměstnanec pracovní úraz při odvracení hrozící škody nebo hrozícího nebezpečí životu nebo zdraví, pokud poškozený tento stav sám úmyslně nevyvolal. O přiznání, odnětí, zastavení výplaty a o změně výše dávek rozhoduje ČSSZ.

Posouzení míry poškození zdraví

Při posouzení poškození zdraví se vychází z oznámení zaměstnavatele o vzniku pracovního úrazu nebo o zjištění nemoci z povolání, ze zdravotního stavu zaměstnance doloženého výsledky funkčních vyšetření a z výsledků vlastního vyšetření lékaře orgánu úrazového pojištění nebo lékaře posudkové komise ministerstva. [13]

3.3 Právní úprava služebních úrazů

Zde došlo ke změně právní úpravy také, ta však nebyla zdaleka tak zásadní jako v případě úrazů pracovních. Základní právní normou této oblasti je zákon č. 361/2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů účinný k 1. 1. 2007. Do této doby se problematika

služebních úrazů řídila zákonem č. 186/1992 Sb. o služebním poměru příslušníků PČR. Protože se služební poměr policistů neřídí zákoníkem práce, nevztahují se na ně ani změny zákoníku práce a zákon č. 66/2006 Sb., o úrazovém pojištění. Za škodu způsobenou služebním úrazem a nemocí z povolání odpovídá příslušníkovi bezpečnostní sbor, který je také tudíž povinen vyplácením náhrad za služební úraz či nemoc z povolání. A protože zřizovatelem bezpečnostních sborů je stát, jsou tyto náhrady vypláceny ze státního rozpočtu, nespádají však do dávek sociálního zabezpečení.

3.3.1 Právní úprava služebních úrazů od 1. 1. 2007

Od 1. 1. 2007 do současnosti se oblast služebních úrazů řídí zákonem č. 361/2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, který definuje následující druhy náhrad:

Druhy náhrad při služebním úrazu nebo nemoci z povolání

Příslušník, který utrpěl služební úraz nebo nemoc z povolání, má nárok na:

- a) náhrady za ztrátu na služebním příjmu, náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě se příslušníkovi poskytuje po dobu jeho neschopnosti ke službě z důvodu služebního úrazu nebo nemoci z povolání v takové výši, aby se spolu se služebním příjmem nebo s nemocenským rovnala jeho průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody, náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě se poskytuje po dobu trvání služebního poměru nebo v případě, že služební poměr skončil v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání a v takové výši, která se spolu se služebním nebo jiným příjmem rovná průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody,
- b) náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění poskytovanou jednorázově; postup při určování výše náhrady bude stanoven zvláštní vyhláškou, do jejího vydání se postupuje podle vyhlášky č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění – tedy stejně, jako v případě úrazů pracovních,
- c) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,
- d) jednorázové odškodnění ve výši 230 000 Kč, které se poskytne příslušníkovi, jehož služební poměr skončil v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání,
- e) náhradu věcné škody.

Druhy náhrad poskytovaných po úmrtí příslušníka

Zemře-li příslušník následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání, mají pozůstalí po příslušníkovi nárok na:

- a) náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením,
- b) náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem,
- c) náhradu nákladů na výživu pozůstalých hrazenou členům rodiny, kterým byl příslušník povinen poskytovat výživu, nejdéle do 65 let jeho věku; náhrada se poskytuje členům rodiny jen v případě, že není uhrazena vdovským (vdoveckým) a sirotčím důchodem,
- d) jednorázové odškodnění pozůstalých, které se poskytne pozůstalému manželovi příslušníka, nezaopatřenému dítěti a každému rodiči příslušníka, jestliže s ním žil v domácnosti,
- e) náhradu věcné škody náležející dědicům příslušníka.

Bezpečnostní sbor se zproští odpovědnosti za škodu, jestliže prokáže, že příslušník škodu způsobil porušením právních předpisů, služebních předpisů, rozkazů, nebo v důsledku požití alkoholického nápoje anebo v důsledku zneužití jiné návykové látky. [15]

Úmrtné

Skončí-li služební poměr příslušníka ve služebním poměru jeho úmrtím, náleží každému pozůstalému úmrtné. Pro účely úmrtného se za pozůstalého považuje manžel, manželka, nezaopatřené dítě a za podmínky, že příslušník je povinen poskytovat výživu, také rodič nebo další osoba. [15]

3.3.2 Právní úprava služebních úrazů do 31. 12. 2006

Do konce roku 2006 účinný zákon se více odvolává na zákoník práce. Zásadní rozdíly oproti současně platné právní úpravě uvedené výše jsou následující:

- a) služební úraz – za služební úraz byl považován i úraz, který se policistovi přihodil na cestě do služby a zpět, pokud byl mimořádně povolán na pracoviště (shromaždiště) služebním funkcionářem,
- b) jednorázové mimořádné odškodné – náleželo policistovi, jehož schopnost k výkonu služby byla změněna, nebo který byl uznán invalidním v důsledku služebního úrazu, který mu byl způsoben za vyjmenovaných podmínek a to ve výši nejméně desetinásobku a nejvýše padesátinásobku minimální mzdy,

c) jednorázové odškodnění pozůstalých - náleželo ve výši dvojnásobku částky stanovené právními předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru; příspěvek ve výši jednorázového odškodnění pozůstalých bylo možné v případech zvláštního zřetele poskytnout manželu, dítěti, případně rodičům zemřelého i v případě, že Policie za poškození zdraví zemřelého neodpovídala. [10]

3.4. Povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance

Dle zákoníku práce je zaměstnavatel povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví. Vytvářet bezpečné a zdravé neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací BOZP a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k jejich omezení. Není-li možné rizika ani dostatečně omezit, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnancům osobní ochranné pracovní prostředky. Zaměstnavatel je také povinen přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování. Dále zajistit zaměstnancům informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci, zejména formou seznámení s riziky, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před jejich působením.

Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, majetku ani k bezdůvodnému obohacení. Zjistí-li, že nemá vytvořeny potřebné pracovní podmínky nebo že hrozí škoda, je povinen oznámit tuto skutečnost nadřízenému. Dále je povinen oznamovat svému nadřízenému nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci. [12]

Bezpečnostní sbor je povinen vytvářet podmínky pro řádný a pokud možno bezpečný výkon služby a to s ohledem na rizika spojená s možným ohrožením života a zdraví a přijímat opatření k prevenci rizik. Je povinen vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění nebo minimalizaci jejich působení. Za tím účelem je povinen pravidelně kontrolovat bezpečnost a ochranu zdraví příslušníků při výkonu služby.

Bezpečnostní sbor je povinen poskytovat příslušníkům osobní ochranné prostředky, jakož i provádět kontrolu jejich používání.

Příslušník je povinen dbát, umožňují-li to podmínky výkonu služby, o vlastní bezpečnost a ochranu zdraví, i o bezpečnost a zdraví osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání nebo opomenutí konání při výkonu služby. Je povinen oznamovat vedoucímu příslušníkovi nedostatky a závady, které mohou ohrozit bezpečnost nebo zdraví příslušníků při výkonu služby, a podle možností se účastnit na jejich odstraňování. Bezpečnostní sbor je také povinen zajistit vedení a ukládání zdravotní a jiné dokumentace o služebních úrazech a nemocech z povolání. [15]

Práva a povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance při pracovních úrazech a nemocech z povolání

Práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele při pracovních úrazech a nemocech z povolání jsou obsaženy také především v zákoníku práce. V případě bezpečnostních sborů a policistů se jedná o služební zákon, avšak odlišnosti v této oblasti jsou od předpisů platných pro pracovní poměr minimální a jsou uvedeny níže u každého bodu.

Zaměstnavatel

- je povinen objasnit příčiny a okolnosti vzniku pracovního úrazu za účasti zaměstnance, pokud to jeho zdravotní stav dovoluje, svědků a za účasti odborové organizace nebo zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bez vážných důvodů neměnit stav na místě úrazu do doby objasnění příčin a okolností vzniku pracovního úrazu,
- vede v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující 3 kalendářní dny,
- vyhotovuje záznamy a vede dokumentaci o všech pracovních úrazech, jejichž následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností delší než 3 kalendářní dny, nebo k úmrtí zaměstnance,
- je povinen ohlásit pracovní úraz a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím; vzor záznamu o úrazu je zobrazen v příloze č. 1,
- je povinen přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů,
- vede evidenci zaměstnanců, u nichž byla uznána nemoc z povolání, která vznikla na jeho pracovištích, a uplatní taková opatření, aby odstranil nebo minimalizoval rizikové faktory, které vyvolávají ohrožení nemocí z povolání nebo nemoc z povolání.

Zaměstnanec

- má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích a o opatřeních na jeho ochranu,
- je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně ohrožuje jeho život nebo zdraví (osoba ve služebním poměru takto oprávněna není),
- je povinen dbát o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci; znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění BOZP je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance (tento bod v případě služebního poměru obsahuje dodatek: „umožňují-li to podmínky výkonu služby“ a dále je příslušník povinen používat osobní ochranné prostředky),
- je povinen bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin (tento bod v případě služebního poměru neobsahuje povinnost oznámení služebního úrazu jiného příslušníka).

[12]

3.5 Způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu o pracovním úrazu

Způsob vedení evidence, hlášení a zaslání záznamu o úrazu, okruh orgánů a institucí, kterým je třeba pracovní úraz ohlásit a za jakých podmínek a vzor záznamu o úrazu, to vše je uvedeno v nařízení vlády č. 494/2001 Sb. Tento předpis byl novelizován nařízením vlády č. 201/2010 Sb., který již koresponduje se zákonem č. 262/2006, zákoníkem práce, avšak nabyt účinnosti až 1. 1. 2011. Do té doby zůstává v platnosti nařízení vlády 494/2001 Sb. Podle tohoto předpisu má zaměstnavatel povinnost vést evidenci pracovních úrazů v knize úrazů tak, aby obsahovala všechny údaje potřebné k sepsání záznamu o úrazu. Záznam o úrazu sepisuje zaměstnavatel nejpozději do 5 pracovních dnů po oznámení a odesílá jej státnímu zástupci nebo územně příslušnému útvaru PČR, nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, příslušnému odborovému orgánu pro oblast BOZP, příslušné pojišťovně a příslušnému inspektorátu bezpečnosti práce. V případě smrtného pracovního úrazu má zaměstnavatel povinnost tuto skutečnost ohlásit již přímo územně příslušnému útvaru PČR a dále také příslušné zdravotní pojišťovně. [8]

V současnosti platným nařízením vlády se v podstatě řídí také služební a pracovní úrazy nastalé u PČR až na pár odlišností. Pracovní úraz neoznamuje příslušné pojišťovně, příslušnému inspektorátu bezpečnosti práce je hlášen pouze úraz, který si vyžádá hospitalizaci zaměstnance delší než 5 dnů (dále jen těžký úraz). Takový úraz je však hlášen také odbornému dozoru nad bezpečností práce ministerstva a policie a hlavnímu techniku bezpečnosti práce. V případě smrtelného nebo těžkého úrazu má ředitel útvaru povinnost tzv. spěšného hlášení vzniku úrazu, tj. ihned úraz oznámit telefonicky, faxem, nebo jiným vhodným způsobem všem výše uvedeným institucím a dále nadřízenému útvaru. K vyšetření smrtelného nebo těžkého úrazu je ustanovena vyšetřovací komise a přizván nadřízený útvar; komise provede šetření nezávisle na šetření orgánů činných v trestním řízení, sepíše zápis o vyšetření příčin vzniku úrazu spolu s návrhem náhrady škody pozůstalým. [20]

3.6 Statistika pracovních úrazů

Statistika pracovních úrazů v ČR je založena na evidenční povinnosti zaměstnavatele a na jeho povinnosti hlásit pracovní úrazy příslušnému inspektorátu bezpečnosti práce, který spadá pod Státní úřad inspekce práce. Ten vede informační systém s konkrétně vymezenými údaji o poškozené osobě, zaměstnavateli a pracovním úrazu. [18] Jedná se však o úrazy zaměstnanců, na osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ), tedy samotné podnikatele a rodinné příslušníky, se povinnosti ohledně hlášení pracovních úrazů nevztahují a ve statistice tak nefigurují. Dalším orgánem státní správy v ČR, který zpracovává statistiku související s pracovními úrazy je Český statistický úřad. Tato instituce vede statistiku pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz, jejímž účelem je sledování vývoje nemocnosti a úrazovosti zejména pro zajištění potřebného objemu prostředků na dávky nemocenského pojištění. Údaje jsou získávány prostřednictvím Výkazu o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz (Příloha č. 1 k vyhlášce č. 398/2008 Sb.), který má povinnost jednou za půl roku vyplnit a odeslat každý ekonomický subjekt nad 25 zaměstnanců. Údaje za podniky s menším počtem zaměstnanců a OSVČ jsou čerpány z České správy sociálního zabezpečení. Ovšem v případě OSVČ jde pouze o ty osoby, které jsou přihlášeny k platbě nemocenského pojištění, což je dobrovolné. [18] V případě PČR je statistika a rozbor pracovních a služebních úrazů jednotlivých útvarů předkládán hlavnímu techniku bezpečnosti práce Ministerstva Vnitra v ročních zprávách o stavu bezpečnosti práce. [20]

Pracovní úrazy v EU

Statistický úřad Evropské unie (dále jen Eurostat) zahájil v roce 1990 projekt „Health and Safety at Work“. Jeho součástí je statistika pracovních úrazů ESAW (European Statistics on Accidents at Work). Systém ESAW umožňuje sledovat pracovní úrazovost na základě jednotné metodiky. Jedná se o unikátní, nezaměnitelnou statistiku, neboť jde o záznam každého jednotlivého případu pracovního úrazu, tedy „case-by-case“. Hlavním cílem je snížit jak výskyt pracovních úrazů, tak dopady s nimi spojené.

ČR byla k projektu přizvána v roce 2003, kdy už byla podepsána smlouva o přistoupení ČR do EU. Podle legislativy EU má každý zaměstnavatel působící v členském státě povinnost vést u svých zaměstnanců evidenci takových pracovních úrazů, kde je následkem pracovní neschopnost delší než tři dny, a navíc o této skutečnosti musí sepsat záznam o úrazu. Také česká legislativa odpovídá tomuto základnímu požadavku. Byla potvrzena blízkost způsobu kódování dat o pracovních úrazech v ČR s navrženým způsobem v systému ESAW a prokázána možnost implementace metodiky ESAW. Spolu se zavedením systému ESAW v českých podmínkách byla upravena také legislativa přijetím nového nařízení vlády č. 201/2010 Sb., o způsobu evidence úrazů, hlášení a zaslání záznamu o úrazu, které vstoupilo v platnost k 1. 1. 2011. Změnil se také tiskopis Záznam o úrazu, kde přibyly požadované údaje. ČR statistiku ESAW sleduje pouze u zaměstnanců, nikoliv u osob samostatně výdělečně činných. Data ESAW za ČR nezahrnují také příslušníky PČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Ministerstva obrany ČR, Vězeňské služby ČR, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace. Tyto „uniformované osoby“ podléhají zvláštnímu režimu oznamování a evidence pracovních úrazů. Koordinátorem systému je Český statistický úřad. [2]

Informační zdroje pracovních úrazů pro potřeby ESAW

Základním zdrojem informací o pracovních úrazech v ČR jsou data pořízená oblastními inspektoráty práce a uložena v bázi dat dříve Českého úřadu bezpečnosti práce, nyní Státního úřadu inspekce práce (SÚIP). Soubor dat obsahuje data připravená ze záznamů o pracovních úrazech, které inspektorátům zaslaly podniky podléhající doзору systému SÚIP (dle Nařízení vlády č. 494/2001 Sb.). Schéma v příloze č. 2 názorně ukazuje tok informací od samotného vzniku pracovního úrazu, přes zpracování v informačním systému o pracovních úrazech (na SÚIP, VÚBP – Výzkumný úřad bezpečnosti práce a ČBÚ) až po zaslání zpracovaných dat ve formátu ESAW do Eurostatu.

Charakteristika ukazatelů (proměnných) systému ESAW

Pro řádné označení pracovních úrazů jsou požadovány tři základní typy informací:

- informace zjišťující, kde se úraz stal, kdo byl zraněn a kdy: tj. ekonomická (převažující) činnost zaměstnavatele, zaměstnání zraněného, postavení v zaměstnání, pohlaví, věk a státní příslušnost, geografická poloha místa úrazu a velikost podniku, datum a čas, místo úrazu, druh pracoviště a činnost,
- informace zjišťující, jak došlo k úrazu, za jakých okolností a co vedlo k úrazu, tj. událost rozebrána do tří posloupností: úkon (co přesně zraněný dělal v okamžiku úrazu), nežádoucí událost (co vedlo k úrazu), způsob a zdroj zranění,
- informace o povaze a vážnosti zranění a jeho následků: tj. zraněná část těla, druh úrazu a počet dnů pracovní neschopnosti, které si vyžádal.

V příloze č. 3. Je uvedeno schéma, které obsahuje přehled všech proměnných obsažených v ESAW metodologii rozdělených dle oblastí, které popisují. Uvedené proměnné jsou přesně specifikovány včetně hodnot, které mohou nabývat. Každá hodnota má přidělen specifický kód a místo v celkovém kódovaném záznamu popisujícím jeden konkrétní pracovní úraz.

[17]

4. ORGANIZACE POLICIE ČR VE VÝCHODOČESKÉM KRAJI

PČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku, chránit veřejný pořádek a předcházet trestné činnosti. Plní rovněž úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. PČR je podřízena Ministerstvu vnitra. Tvoří ji Policejní prezidium, útvary s celostátní působností a útvary s územně vymezenou působností. Dnem 1. ledna 2010 vešla v platnost reforma PČR, jejíž součástí byla též změna územního a útvarového uspořádání. Do této doby bylo pouze osm krajských ředitelství – tedy útvarů s územně vymezenou působností, což se neshodovalo s novými územními obvody 14 krajů ČR. PČR se dělila na 8 krajských policejních správ členěných na 79 okresních ředitelství policie a to následovně:

Útvary s působností na celém území ČR:

- Letecká služba,
- Národní protidrogová centrála služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV),
- Služba cizinecké policie,
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV,
- Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV,
- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV,
- Útvar rychlého nasazení.

Útvary PČR s územně vymezenou působností:

- Správa hlavního města Prahy,
- Správa Jihočeského kraje,
- Správa Jihomoravského kraje,
- Správa Severočeského kraje,
- Správa Severomoravského kraje,
- Správa Středočeského kraje,
- Správa Východočeského kraje,
- Správa Západočeského kraje.

Podrobnější přehled jednotlivých organizačních článků je uveden v příloze č. 4.

Od 1. 1. 2010 se zřizuje 14 krajských ředitelství policie (dále jen KŘP). Jejich územní obvody se shodují s územními obvody 14 krajů ČR. Členění PČR je následující:

Útvary s působností na celém území ČR:

- Kriminalistický ústav Praha,
- Letecká služba,
- Národní protidrogová centrála SKPV,
- Pyrotechnická služba,
- Ředitelství služby cizinecké policie,
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV,
- Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV,
- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV,
- Útvar pro ochranu prezidenta ČR,
- Útvar pro ochranu ústavních činitelů,
- Útvar rychlého nasazení,
- Útvar speciálních činností SKPV,
- Útvar zvláštních činností SKPV.

Útvary PČR s územně vymezenou působností:

- KŘP hlavního města Prahy,
- KŘP Středočeského kraje,
- KŘP Jihočeského kraje,
- KŘP Plzeňského kraje (do 1. 1. 2010 Západočeský kraj),
- KŘP Karlovarského kraje (od 1. 1. 2010),
- KŘP Ústeckého kraje (do 1. 1. 2010 Severočeský kraj),
- KŘP Libereckého kraje (od 1. 1. 2010),
- KŘP Královéhradeckého kraje (do 1. 1. 2010 Východočeský kraj),
- KŘP Pardubického kraje (od 1. 1. 2010),
- KŘP kraje Vysočina (od 1. 1. 2010),
- KŘP Jihomoravského kraje,
- KŘP Zlínského kraje (od 1. 1. 2010),
- KŘP Olomouckého kraje (od 1. 1. 2010),

- KŘP Moravskoslezského kraje (do 1. 1. 2010 Severomoravský kraj).

Podrobnější přehled jednotlivých organizačních článků je znázorněn v příloze č. 4.

Každý útvar PČR s územně vymezenou působností zřizuje jemu podléhající územní útvary. Do počátku roku 2010 to byla okresní ředitelství policie a od roku 2010 to jsou územní odbory. Již zmíněná reforma policie se velice podstatně dotkla organizace policie ve Východočeském kraji a to především proto, že dosavadní PČR Správa Východočeského kraje (dále jen PČR S Včk) zahrnovala z pohledu územního uspořádání kraje dva – kraj Královéhradecký a Pardubický. Pod její správu spadalo jedenáct okresních ředitelství: Havlíčkův Brod, Hradec Králové, Chrudim, Jičín, Náchod, Pardubice, Rychnov nad Kněžnou, Semily, Svitavy, Trutnov, Ústí nad Orlicí. Podrobný přehled organizačního schématu PČR Správy Východočeského kraje je uveden v příloze č. 6. K 1. 1. 2010 tedy došlo k rozdělení PČR S Včk na KŘP Královéhradeckého kraje a KŘP Pardubického kraje. Rozdělila se také tehdejší okresní ředitelství nyní přetvořená na územní odbory. Pod KŘP Královéhradeckého kraje spadají územní odbory: Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Trutnov a pod KŘP Pardubického kraje spadají územní odbory: Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Semily přešly pod KŘP Libereckého kraje a Havlíčkův Brod pod KŘP kraje Vysočina. Celé územní členění PČR je zpracováno v mapách v příloze č. 5.

Vnitřní organizační struktura PČR S Včk doznala s novým názvem KŘP Královéhradeckého kraje také velkých změn. Vedle té nejpodstatnější, tedy oddělení pardubické části, došlo především ke zrušení okresních ředitelství. Z původních třech úrovní řízení, tedy Policejního prezidia – správ krajů – okresních ředitelství vznikly nyní úrovně dvě: Policejní prezidium a krajská ředitelství. Okresní ředitelství se přetvořila na územní odbory, které jsou řízeny po jednotlivých odborných liniích v rámci krajského ředitelství. Zůstal zde výkon pouze základních policejních činností. Podpůrné, tzv. týlové činnosti, jako je např. personalistika, ekonomické činnosti a logistika, jsou nyní zajišťovány z krajské úrovně. Na úrovni krajského ředitelství tím dochází ke zhoustnutí organizační struktury; počet zástupců (náměstků) ředitele krajského ředitelství je sice zachován avšak jimi řízený počet odborů, oddělení, skupin, a tím i podřízených osob podstatně vzrostl. Organizační schémata PČR S Včk a KŘP Královéhradeckého a Pardubického kraje jsou uvedeny v příloze č. 6.

[19], [21], [22], [23]

5. ANALÝZA DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

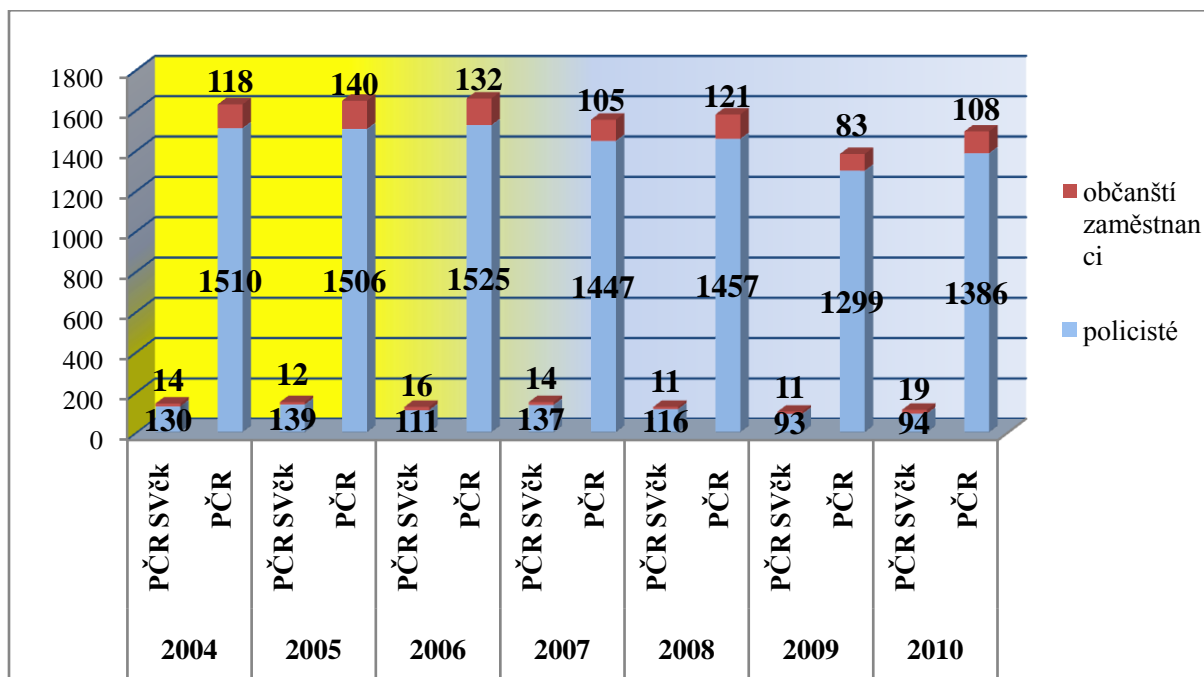
Analýza je prováděna na základním souboru dat získaných z evidence úrazů a personálních výkazů archivovaných KŘP Královéhradeckého a Pardubického kraje. Pro účely srovnání je použito vybraných dat z ročních zpráv o stavu bezpečnosti a ochraně zdraví při výkonu služby a při práci u PČR získaných na příslušném odboru Ministerstva vnitra a zpráv o pracovní úrazovosti v ČR uveřejněných na serveru BOZPinfo.cz - oborovém portálu provozovaném Výzkumným ústavem bezpečnosti práce a na webových stránkách Evropské agentury pro bezpečnost a zdraví při práci.

5.1 Vývoj pracovní a služební úrazovosti v organizaci

Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje je organizační složkou státu řízenou Ministerstvem vnitra ČR, která však byla do 31.12.2009 Policií ČR Správou Východočeského kraje. Jak je uvedeno výše, jiný název s sebou nesl především změnu územního uspořádání, a protože se tato práce vyjma roku 2010 zabývá především daty vztahujícími se k organizaci původní, bude v práci dále používán název „Policie ČR Správa Východočeského kraje“. Pro rok 2010 je kvůli snaze o zachování časové a hodnotové návaznosti vycházeno souhrnně z dat KŘP Královéhradeckého kraje a KŘP Pardubického kraje. Práce tím však naráží na problém získávání dat ze Zprávy o stavu bezpečnosti a zdraví při výkonu služby a při práci u PČR za rok 2010, kde již data takto vedena nejsou. Proto v některých následujících ukazatelích a grafech souhrnná data za rok 2010 chybí. V příloze č. 8 jsou k dispozici tabulky s podrobnými údaji výchozích zdrojových dat pracovních a služebních úrazů u PČR S Včk, PČR a ČR.

U PČR S Včk je řádově ve služebním poměru 3500 policistů a v pracovním poměru kolem 800 občanských zaměstnanců. V organizaci každým rokem dojde k více než 100 služebním a více než 10 pracovním úrazům. Konkrétní počty pracovních a služebních úrazů v jednotlivých letech u PČR S Včk a PČR jako celku jsou uvedeny v grafu č. 1. Ve srovnání s tímto údajem za celou PČR v jednotlivých letech je zřejmé, že se poměr služebních a pracovních úrazů u PČR S Včk nijak zásadně neliší od celé PČR a převážnou většinu řešených případů – více než 90 % tvoří úrazy služební.

Graf č. 1 Počty úrazů policistů a občanských zaměstnanců u PČR jako celku a PČR S Včk v letech 2004 - 2010

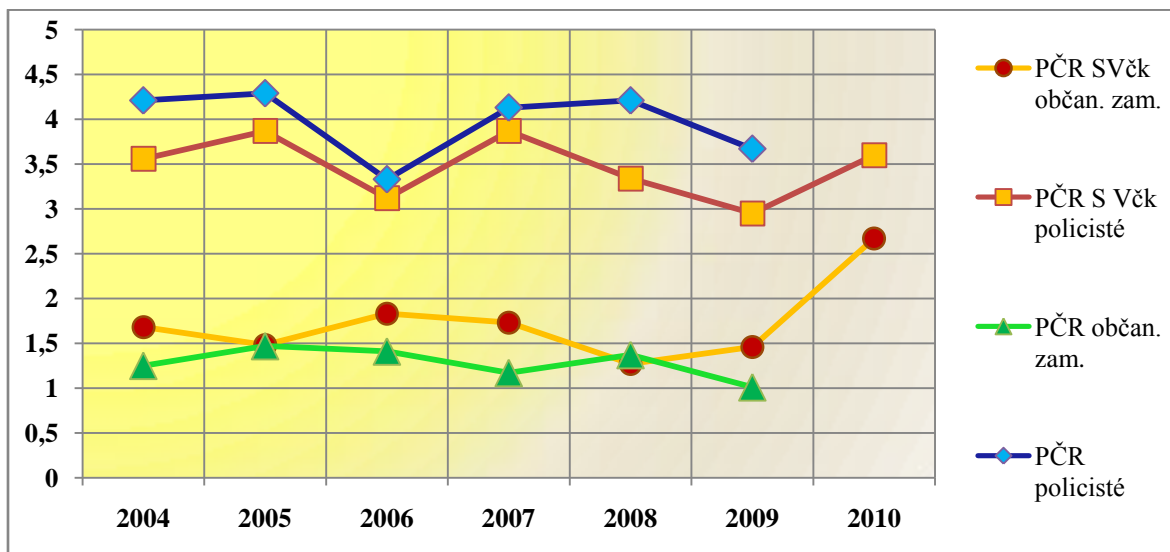
Zdroj: PČR S Včk, Ministerstvo vnitra, vlastní zpracování

Míra rizika služebního úrazu

Názornou vypovídací schopnost o zvýšené míře rizika služebního úrazu, kterou podstupují při výkonu svého povolání policisté oproti jiným běžným profesím, má ukazatel úrazovosti, tedy poměr počtu služebních úrazů připadajících na 100 policistů, zařazených u sledovaného útvaru. Hodnot průměrných počtů policistů a občanských zaměstnanců pracujících u PČR S Včk v jednotlivých letech bylo dosaženo výpočtem váženého chronologického průměru. Do výpočtu byly zahrnuty pouze osoby, které byly reálně vystaveny riziku pracovního (služebního) úrazu. Neobsahuje tedy policisty v neplacené záloze a v záloze pro přechodně nezařazené. Jde především o ženy na mateřské dovolené, policisty postavené mimo službu nebo policisty, kteří z různých důvodů nemohou vykonávat službu a nemohou být zařazeni na služební místo s nižší služební hodností.

Z grafu č. 2 je patrné, že policisté jsou vystaveni více než dvounásobně vyššímu riziku služebního úrazu než občanskí zaměstnanci. Konkrétně v roce 2005 bylo riziko služebního úrazu u PČR S Včk o 2,39 úrazů na 100 pracovníků (tedy až 2,61 krát) vyšší, než v případě úrazu pracovního. U celé PČR, kde je tento jev díky širokému základnímu souboru dat ještě prokazatelnější, je četnost úrazů policistů oproti občanským zaměstnancům průměrně o 2,7 úrazu na 100 pracovníků (tedy 3,15 krát) vyšší.

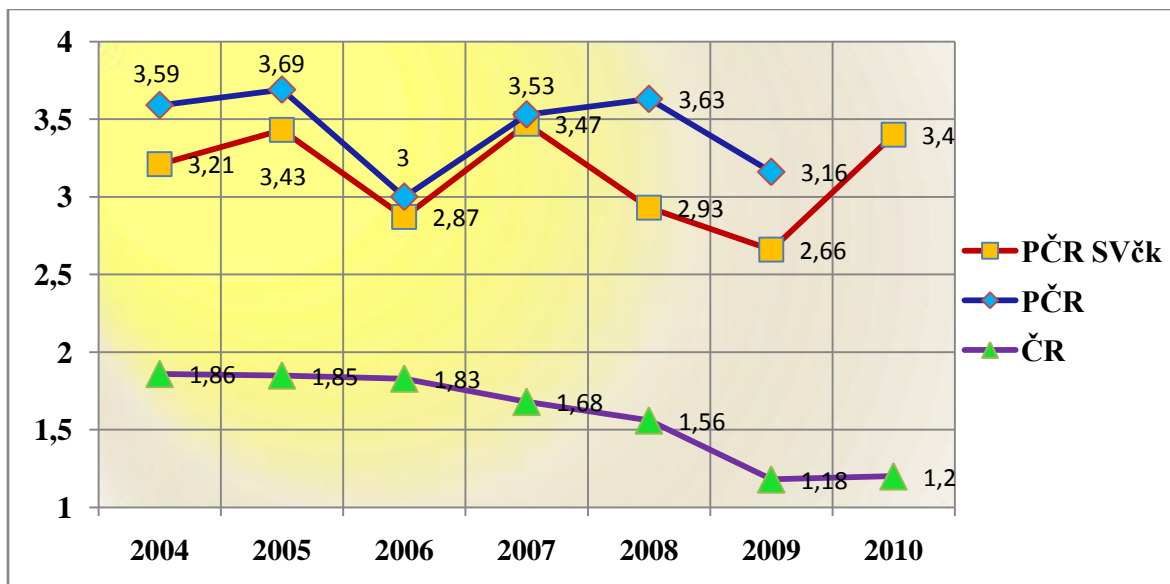
Graf č. 2 Počet pracovních a služebních úrazů na 100 pracovníků u PČR S Včk a PČR

Zdroj: PČR S Včk, MV, vlastní zpracování

Graf č. 3 zvýšenou míru úrazovosti policistů ještě dokresluje porovnáním s celkovou pracovní úrazovostí v ČR. Ta je dokonce nižší v průměru o 2,38 úrazu na 100 pracujících, tedy 2,49 krát.

Graf č. 3 Počet služ. a prac. úrazů na 100 pracovníků u PČR, u PČR S Včk a v ČR

Zdroj: PČR S Včk, MV, ČSU, vlastní zpracování

Z tabulky č. 2 je zřejmé, že četnost pracovních úrazů v ČR vykazuje od roku 2004 dlouhodobý pokles, který je v roce 2010 přerušen velice slabým růstem oproti roku 2009 o pouhých 1,7 %. Naproti tomu vývoj četnosti služebních úrazů zaznamenával výkyvy a to

zejména v roce 2006, kdy došlo u PČR k poklesu služební úrazovosti oproti roku 2005 o 18,7 %. V případě PČR S Včk se jednalo o pokles o 16,3 %, který je způsoben zejména neobvyklým nárůstem počtu zaměstnanců a policistů ve službě, přičemž obecný trend je opačný, což dokazuje i podstatný pokles pracovníků u PČR v roce 2010, způsobený realizovanou reformou Policie ČR. Počet úrazů na 100 pracovníků u PČR S Včk se však v tomto roce naopak zvýšil oproti roku 2009 o 27,8 %. Jednou z příčin je i větší počet odcházejících zkušených policistů ze služby v důsledku reformy policie, která od 1. 1. 2010 změnila výši a podmínky nároku na výplatu výsluh policistů. Na jejich místa byli přijati mladí, ne tolik zkušení policisté, jejichž procento služebních úrazů je dlouhodobě podstatně vyšší. U PČR S Včk dochází k dlouhodobému mírnému nárůstu úrazovosti v průměru o 1 % oproti klesajícímu trendu v ČR a u celé PČR. Na vině je zde však především četnost úrazů pracovních, počet služebních úrazů na 100 policistů spíše stagnuje.

Tabulka č. 2 Vývoj počtu úrazů na 100 prac. v letech 2004 až 2010 u PČR S Včk, PČR a v ČR.

Tempo růstu k_t a prům. koef. růstu	k_{2005}	k_{2006}	k_{2007}	k_{2008}	k_{2009}	k_{2010}	prům. koef. růstu
PČR S Včk občanští zaměstnanci	0,881	1,236	0,945	0,734	1,150	1,829	1,080
PČR S Včk policisté	1,087	0,806	1,240	0,863	0,883	1,220	1,002
PČR S Včk celkem	1,069	0,837	1,209	0,844	0,908	1,278	1,010
PČR občanští zaměstnanci	1,176	0,959	0,830	1,171	0,737		0,958
PČR policisté	1,019	0,776	1,240	1,019	0,872		0,973
PČR celkem	1,028	0,813	1,177	1,028	0,871		0,975
ČR celkem	0,995	0,989	0,918	0,929	0,756	1,017	0,930

Zdroj: PČR S Včk, MV, ČSU, vlastní zpracování

Závažnost služebních a pracovních úrazů

Za jeden z ukazatelů míry závažnosti pracovních a služebních úrazů lze považovat objem vyplacených náhrad. Konkrétně náhrad za bolestné a ztížení společenského uplatnění. Suma těchto náhrad bohužel není v ročních zprávách o úrazovosti u Ministerstva vnitra ani v ČR sledována, pro srovnání budou proto použita dostupná data občanských zaměstnanců PČR S Včk. V grafu č. 4 je uvedena průměrná výše náhrad bolestného na 1 případ u PČR S Včk. Z něho a z tabulky č. 3 lze vyčíst celkovou průměrnou 4 procentní klesající tendenci u policistů a 14,7 procentní klesající tendenci u občanských zaměstnanců. Pouze v roce 2009 došlo u policistů k nárůstu o 27,8 %. Také v případě občanských zaměstnanců nastal v témže roce extrémní nárůst o 98,9 %. V tomto roce byl zaznamenán snížený počet hlášení pracovních (služebních) úrazů s lehkými zraněními typu oděrek a pohmoždění a také se o 34 % snížil

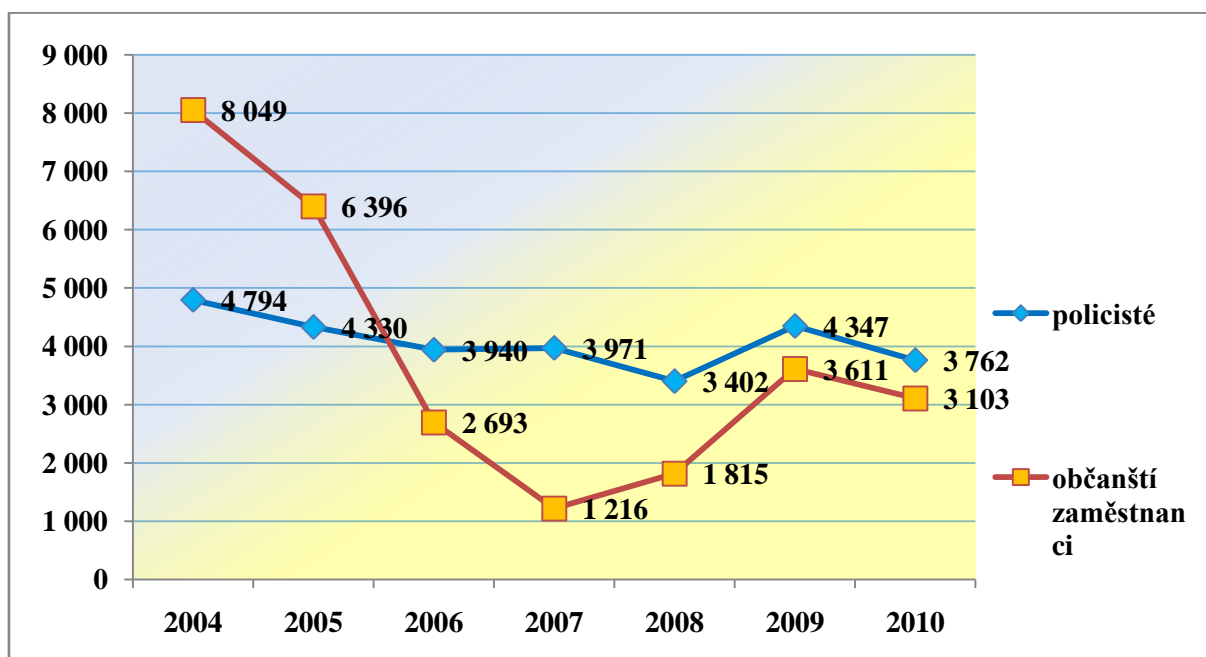
počet úrazem postižených osob, které nežádaly náhradu, nebo nereagovaly na výzvy k doložení posudku. Těmto osobám vyplaceny náhrady nejsou, ale úraz v evidenci zanesen je.

Tabulka č. 3 Vývoj průměrné výše náhrad bolestného a ztížení společenského uplatnění na jeden pracovní/služební úraz u PČR S Včk v letech 2004 až 2010

tempo růstu k_t	k_{2005}	k_{2006}	k_{2007}	k_{2008}	k_{2009}	k_{2010}	prům. koef. růstu
policisté	0,903	0,910	1,008	0,857	1,278	0,865	0,960
občanští zaměstnanci	0,795	0,421	0,452	1,493	1,989	0,859	0,853
ztížení spol. uplat. PČR S Včk celkem	2,337	1,783	0,700	3,095	0,069		0,910

Zdroj: PČR S Včk, MV, vlastní zpracování

Graf č. 4 Průměrná roční výše náhrad bolestného na 1 úraz policistů a občanských zaměstnanců u PČR S Včk v Kč

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Na základě průměrné výše náhrad bolestného na jeden úraz lze specifikovat zvýšenou míru závažnosti služebních úrazů oproti úrazům pracovním a to především v letech 2006 až 2010, kdy byla vyplacená částka bolestného policistovi vyšší v průměru o 1 452,- Kč, tedy o 58,4 % než tatáž náhrada vyplacená občanskému zaměstnanci. Průměrné náhrady bolestného na jeden úraz vyplacené občanským zaměstnancům v letech 2004 a 2005 jsou zkráceny dvěma výjimečně závažnými případy. V roce 2004 bylo 81 % všech vyplacených náhrad bolestného občanským zaměstnancům poskytnuto jedinému případu autonehody, kdy došlo ke sražení

chodce dopravním prostředkem. V roce 2005 to bylo dokonce 88,2 % všech náhrad bolestného vyplacených k náhradě úrazu, ke kterému došlo při opravě služebního vozu v autodílnách PČR S Včk. Pracovník zde byl přimáčknut při výměně náhradního dílu motoru. Dalším ukazatelem částečně vypovídajícím o závažnosti úrazů je doba trvání pracovní neschopnosti. Hodnoty a vývoj tohoto ukazatele je znázorněn v grafu č. 5 a tabulce č. 4. Jeho úskalí spočívá v subjektivním přístupu jednotlivých lékařů k potvrzování neschopenek, a také v přístupu samotných postižených osob. Z praxe známe případy oddalování ukončení pracovního poměru pracovní neschopností, studia během pracovní neschopnosti a do postupného snižování výše náhrad v nemoci v letech 2004, 2007 a 2009 i klasické zneužívání nemocenských dávek. Oproti tomu se však v posledních letech čím dál častěji setkáváme s odmítáním nástupu pracovní neschopnosti z obavy o přílišné snížení příjmu a v době vysoké nezaměstnanosti o udržení pracovního místa. Avšak v případě policistů je zde určité specifikum. Dle zákona o služebním poměru je totiž příslušníkovi poskytován služební příjem v plné výši, vyjma prvních třech dní, po dobu prvního měsíce neschopnosti ke službě nebo nejdéle po dobu 12 měsíců, jde-li o neschopnost ke službě v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání. To by zdůvodňovalo případnou snahu o umělé prodlužování doby neschopnosti. Přesto je z grafu č. 5 patrné, že průměrná délka trvání pracovní neschopnosti u PČR S Včk je průměrně o 9,9 dní kratší, než všech pracovních úrazů v ČR. Z toho lze usoudit, že závažnost vzniklých služebních úrazů policistů PČR S Včk je také menší než všeobecný celorepublikový průměr. Zde je třeba poznamenat, že údaje za celou ČR logicky obsahují i pracovní úrazy z oblastí stavebnictví a hornictví, což jsou úrazy nejvážnější s nejdélší dobou pracovní neschopnosti, které tento ukazatel podstatně zvyšují.

Tabulka č. 4 Vývoj průměrné délky trvání pracovní neschopnosti na jeden pracovní (služební) úraz v letech 2004 až 2010

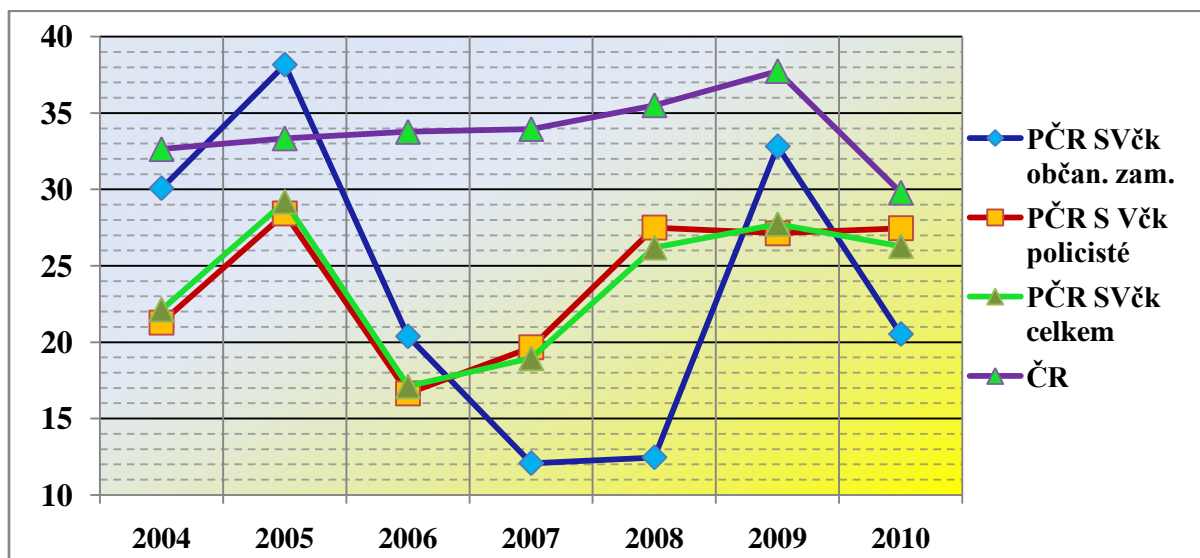
tempo růstu k_t a prům. koeficient růstu	k_{2005}	k_{2006}	k_{2007}	k_{2008}	k_{2009}	k_{2010}	prům. koef. růstu
PČR S Včk občán. zam.	1,269	0,534	0,592	1,032	2,635	0,625	0,938
PČR S Včk policisté	1,336	0,586	1,181	1,399	0,987	1,012	1,043
PČR S Včk celkem	1,319	0,586	1,107	1,382	1,059	0,948	1,029
ČR	1,022	1,013	1,005	1,046	1,063	0,789	0,985

Zdroj: PČR S Včk, MV, ČSU, vlastní zpracování

Jak ukazuje tabulka č. 4 průměrná délka pracovní neschopnosti na jeden úraz v ČR se během let postupně zvyšovala až do roku 2010, kdy došlo k významnému poklesu o 7,9 dní. Což také

způsobuje celkovou průměrnou klesající tendenci o 1,5 % reprezentovanou průměrným koeficientem růstu 0,985. Rostoucí trend zaznamenal tento ukazatel v průběhu let 2004 až 2010 i v případě policistů PČR S Včk s výjimkou roku 2006, kdy došlo k jeho snížení o 12 dní, tedy o 41,4 %. Tento výkyv byl způsoben mimořádným nárůstem průměrného počtu pracovníků zařazených u PČR S Včk o 1 % a snížením celkového počtu služebních a pracovních úrazů o 15,9 %. V grafu č. 5 a tabulce č. 4 sledujeme velké meziroční výkyvy hodnot u pracovních úrazů občanských zaměstnanců PČR S Včk. Tento jev je opět důsledkem malého základního souboru, který se pohybuje pouze v rozmezí 10 až 15 pracovních úrazů ročně. Každý nový případ potom zásadním způsobem ovlivní hodnoty celého souboru.

Graf č. 5 Průměrná roční délka trvání pracovní neschopnosti ve dnech

Zdroj: PČR S Včk, MV, ČSU, vlastní zpracování

Smrtelné služební úrazy

V souvislosti s průměrnou délkou pracovní neschopnosti jako ukazatele míry závažnosti služebních a pracovních úrazů je třeba upozornit na nejzávažnější pracovní úrazy, tedy smrtelné, při kterých paradoxně pracovní neschopnost vůbec nevznikla. V ročních zprávách o úrazovosti u MV a v ČR jsou ukazatele smrtelné pracovní (služební) úrazovosti sledovány odděleně. U PČR S Včk však došlo ve sledovaném období pouze ke třem smrtelným služebním úrazům, proto není vhodné pro příliš malý základní soubor dat tyto ukazatele zpracovávat. Ke všem smrtelným úrazům došlo během dopravních nehod a to v roce 2004 a 2007. Na náhradách bylo souhrnně vyplaceno 700 000 Kč jako jednorázové odškodné a 14 538 Kč jako náklady spojené s pohřbem.

5.2 Struktura úrazů a příčiny jejich změn

Základní zdroje a příčiny úrazů jsou určeny do značné míry činnostmi, při které k úrazu došlo. Jejím určením poukáže na oblast, kam je třeba zaměřit pozornost bezpečnostního technika a kde je třeba, pokud je to možné, zefektivnit používání ochranných prostředků, případně poučit osoby činnosti vykonávající o zásadách BOZP a pravidelně ověřovat jejich dodržování.

Skupiny činností předcházejících úrazu

Rozdělení činností, při kterých dochází k úrazům je převzato z ročních zpráv stavu a vývoje úrazovosti v resortu Ministerstva vnitra a doplněno několika dalšími. Činnosti jsou následující:

Dopravní nehoda

Dopravní nehoda je sice již příčinou vlastního úrazu, ne činností úrazu předcházející, je však pouze výstižnějším výrazem pro jízdu dopravními prostředky s následnou dopravní nehodou. Je dále dělena na zaviněnou dopravní nehodu a nezaviněnou. Od tohoto členění se následně odvíjí náhrady vyplácené poškozeným. V případě dopravní nehody zaviněné není zaměstnavatel povinen poskytnout náhradu žádnou a je oprávněn iniciovat náhradové řízení na řidiči, kde vymáhá náhradu způsobené škody a vynaložených nákladů.

Chůze

Činnost, kterou vykonáváme v podstatě stále, však skrývá nemalá rizika v podobě chůze po schodech nebo po kluzkém, zledovatělém povrchu. Je to úkon, při kterém dochází k nemalému počtu úrazů. Podrobněji je rozdělena na:

- a) chůzi po schodech,
- b) chůzi po kluzkém, mokřím nebo zledovatělém povrchu
- c) vystupování a nastupování do dopravního prostředku – nejčastěji automobilu
- d) ostatní – např.: otevírání / zavírání dveří, venčení služebního psa, vstávání ze židle, zakopnutí o kabel, vysunutou zásuvku atd.

Služební zákrok

Služební zákrok je činnost prováděná policisty na rozkaz nadřízeného nebo vyžadují – li to okolnosti výkonu služby. Dále je členěna na:

- a) napadení – jsou to situace, kdy je policista při zákroku napaden např. zajišťovanou osobou, pachatelem nebo osobou podnapilou; v těchto případech je většinou útočník znám a jsou na něm následně v náhradovém řízení vymáhány náhrady poskytnuté policistovi za služební úraz,
- b) pronásledování pachatele, zatýkání - v těchto případech se jedná např. o běh terénem nebo o situace, kdy bylo třeba použít donucovacích prostředků, nejednalo se však o napadení
- c) ostatní – jedná se např. o pátrací akce, kdy je třeba překonávat překážky, (ploty, zbořeniště, a podobně) poskytování první pomoci, uklidňování podnapilé osoby, vyprošťování zraněného atd.

Služební a tělesná příprava

Jedná se o fyzickou kondiční přípravu a nácvik technik používaných pro sebeobranu, zajištění pachatele nebo zneškodnění útočníka. Nácvik probíhá především na policejních školách a dále je pravidelně měsíčně organizován i pro policisty ve výkonu služby, kde je spojen s prověrkami. Podrobnější členění je následující:

- a) střelecká příprava a prověrky ze střelecké přípravy,
- b) nácvik a prověrky používání donucovacích prostředků,
- c) nácvik taktiky služebního zákroku – jedná se např. o nácvik zákroku v kordonu proti davu, zastavování ujíždějícího vozidla, zákroku proti opilé osobě atd.,
- d) kondiční příprava – v rámci fyzické přípravy jsou organizovány i míčové hry, atletická příprava, plavání a podobně

Pokousán psem

Opět se nejedná o činnost jako takovou, avšak je to úraz, ke kterému i přes jeho specifčnost dochází poměrně často, proto je zahrnut do sledovaných činností.

Manipulace s břemenem

Jedná se o přemísťování těžkých nebo objemných břemen, stěhování nábytku a podobně.

Práce s nářadím

Činnost zahrnuje různé opravy, ať již budov, dopravních prostředků nebo jiného zařízení, které je vykonáváno pracovníky PČR S Věk.

Výkon služby / práce

Jde o běžné činnosti během služby / práce, kdy se nejedná o služební zákrok nebo některé z výše uvedených činností.

5.2.1 Úrazy podle činností předcházejících úrazu

Do grafu č. 6 jsou zaneseny poměry všech úrazů ve sledovaném období. Konkrétní počty po jednotlivých letech jsou znázorněny v tabulce s podrobnými údaji v příloze č. 8. Ke 42 % (385) úrazům došlo při služební a střelecké přípravě. Z toho nejvíce – ke 131 případům během kondiční přípravy a potom ke 212 případům během nácvičku a prověrek používání donucovacích prostředků. Při nácvičku taktiky služebního zákroku nastalo 91 služebních úrazů. Z výše uvedených 385 případů však bylo 136 (35,3 %) osob postižených úrazem studenty středních, vysokých policejních škol či školních policejních středisek. Pokud tyto úrazy školáku pomineme, (protože ve chvíli úrazu spadají pod velení ředitelů jednotlivých škol a PČR S Včk nemá možnost jakkoliv tyto případy ovlivnit), potom se z původních 42 % stalo u PČR S Včk při služební a tělesné přípravě 27 % úrazů. Z tabulky č. 5 vyplývá, že k největšímu nárůstu počtu úrazů při služební a tělesné přípravě na 100 pracovníků nastalo v roce 2007 a opět, tentokrát dokonce více než polovina z nich (53,75 %), se stala na školách. Důvodem je nárůst celkového počtu policistů sloužících u PČR S Včk v roce 2006 a s tím související přijetí o 24 % většího počtu policistů-školáků do služebního poměru u PČR S Včk v roce 2007. Avšak průměrně dochází k 8,8 procentnímu poklesu četnosti služebních úrazů nastalých při služební tělesné přípravě.

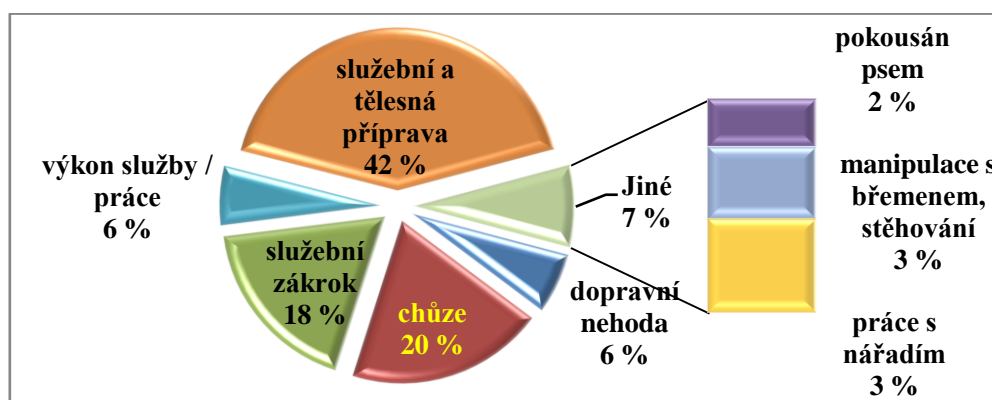
Druhý největší objem úrazů u PČR S Včk 20 % (181 případů) nastalo při chůzi, Z toho 20 % (36 úrazů) na kluzkém povrchu, 26,5 % (48 úrazů) na schodech a 24 % (43 úrazů) při nastupování nebo vystupování z dopravního prostředku. Z tabulky č. 5 je zřejmé, že po poměrně silných výkyvech v letech 2005 až 2008 dochází v posledních dvou letech ke značnému nárůstu četnosti úrazů nastalých při schůzi. A to v roce 2009 o 70 % a 2010 o 44,5 %. Jedná se především o úrazy na schodech a těmi byli postiženi většinou pracovníci přímo pracující pro PČR S Včk, tedy ve stejné budově. V roce 2009 to bylo 6 případů z 10 a v roce 2010 dokonce 5 ze 7 úrazů.

Třetí největší díl úrazů 18 % (166 případů) nastalo během služebního zákroku. Z toho 46 % (76 policistů) bylo napadeno pachatelem a 31 % (51 policistů) se přihodil úraz během pronásledování nebo zajišťování pachatele. I v případě této činnosti dochází v posledních třech letech k nárůstu počtu služebních úrazů na 100 policistů a to o 11,4 %, 22,3 % a 49,4 %.

Celkový průměrný trend četnosti úrazů se v obou kategoriích zvyšuje. U chůze je to o 10,3 % a u služebního zákroku o 8,6 %.

Při dopravní nehodě došlo k 6 % úrazům (bylo zraněno 56 osob) včetně třech smrtelných úrazů. Zavinění dopravní nehody, třeba jen částečné, bylo prokázáno 11 řidičům, z nichž jeden na následky nehody zemřel.

Graf č. 6 Struktura celkového počtu úrazů PČR S Včk dle činností, při kterých úraz nastal v letech 2004 až 2010

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Tabulka č. 5 Vývoj počtu služebních a pracovních úrazů na 100 pracovníků dle činností, při kterých k úrazu došlo v letech 2004 až 2010 u PČR S Včk

tempo růstu k_t	k ₂₀₀₅	k ₂₀₀₆	k ₂₀₀₇	k ₂₀₀₈	k ₂₀₀₉	k ₂₀₁₀	prům. koef. růstu
služební a tělesná příprava	0,969	1,027	1,358	0,777	0,681	0,803	0,912
chůze	1,232	0,753	1,435	0,550	1,700	1,445	1,103
služební zákrok	1,507	0,613	0,873	1,114	1,223	1,494	1,086

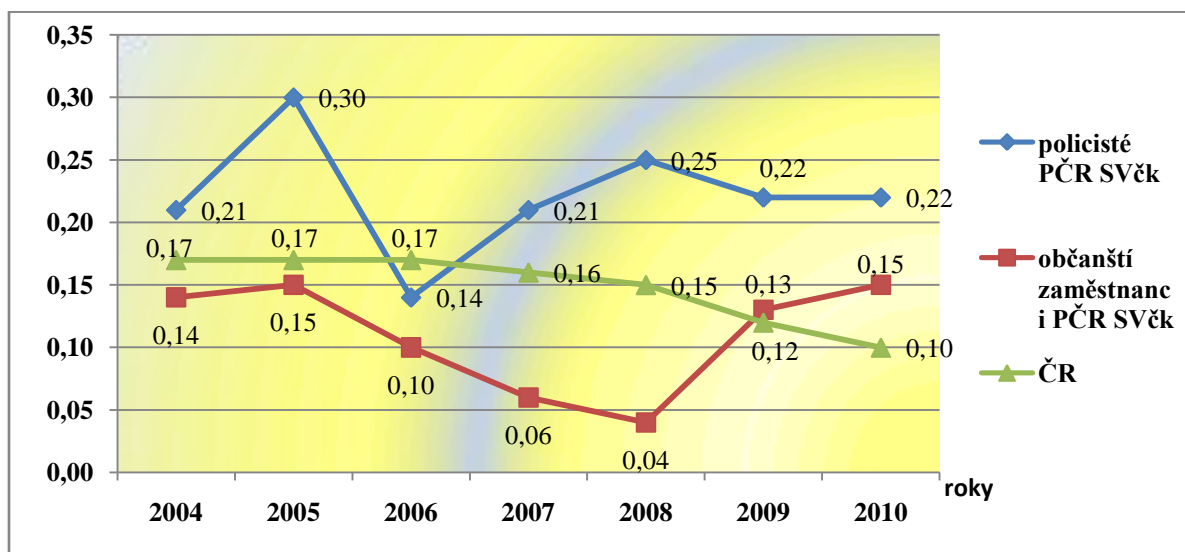
Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Pracovní neschopnost podle činností předcházejících úrazu

Ve sledovaném období bylo vystaveno 21 811 dní služební/pracovní neschopnosti. Průměrné procento pracovní neschopnosti pro pracovní úraz v případě policistů bylo 0,22 % a v případě občanských zaměstnanců 0,11 %. Srovnáním s údajem za celou ČR, který je 0,15 % zjistíme, že občanskí zaměstnanci, díky menšímu fondu pracovní neschopnosti způsobené pracovním úrazem, odpracovali o 0,04 % celkové možné pracovní doby více, než je celorepublikový průměr. Oproti tomu policisté o 0,07 % méně. Vývoj tohoto ukazatele ve sledovaném období pro policisty a občanské zaměstnance PČR S Včk a za celou ČR ukazuje graf č. 7.

Graf č.7 Vývoj průměrného procenta pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

Zdroj: PČR S Včk, ČSU, vlastní zpracování

V uvedeném grafu č. 7 sledujeme u policistů v roce 2005 velký nárůst průměrného procenta pracovní neschopnosti z 0,21 % na 0,3 %. Tento jev je důsledkem největšího objemu pracovní neschopnosti za celé sledované období – 3 950 dní. V roce 2005 totiž došlo ke dvěma služebními úrazům s dlouhou pracovní neschopností a trvalými následky. V prvním případě došlo při kondiční přípravě k natržení kolenních vazů s pracovní neschopností v délce 281 dní; policistovi byla vyplacena náhrada ztížení společenského uplatnění ve výši 96 000 Kč. K druhému případu došlo při chůzi po zledovatěném povrchu; policista si natrhl vazy v rameni a v pracovní neschopnosti strávil 365 dní. Náhrada ztížení společenského uplatnění činila 12 000 Kč. Oba tyto případy se také projevují velkým nárůstem celkové roční neschopnosti v roce 2005, jak je možné sledovat v tabulce č. 6. U služební tělesné přípravy to je nárůst o 81,6 % a u chůze o 81,1 %.

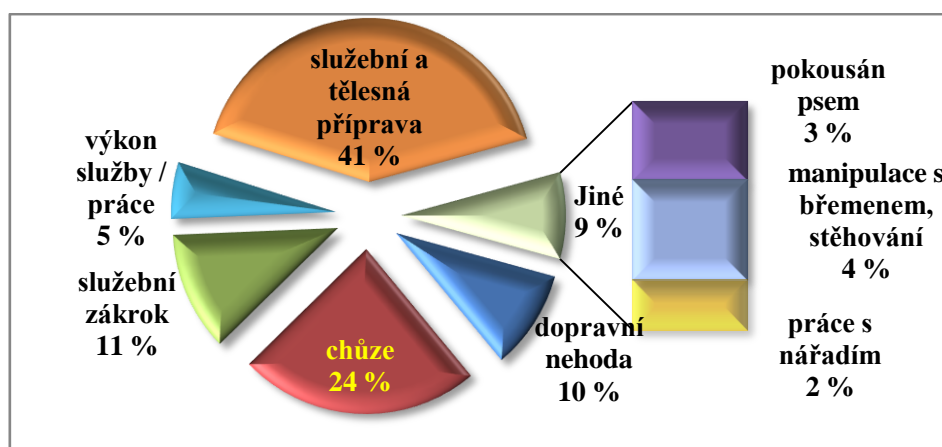
Hned v následujícím roce 2006 dochází k prudkému poklesu průměrného procenta pracovní neschopnosti. V tabulce č. 6 je také zaznamenán silný pokles o více jak 55 % v obou případech. Příčinou je jednak snížení počtu služebních úrazů ze 139 na 111 případů a také pokles počtu dní pracovní neschopnosti na nejméně za celé sledované období, na 1 848 dní. To je důsledkem zvýšeného počtu služebních úrazů, které si nevyžádaly pracovní neschopnost. Dlouhodobě však dochází k poklesu celkové roční neschopnosti v důsledku služebních a pracovních úrazů. U úrazů při služební tělesné přípravě je to o 3,3 %, u služebního zákroku o 3,1 % a v případě chůze lze mluvit spíše o stagnaci.

Tabulka č. 6 Vývoj celkové roční neschopnosti u PČR S Včk po činnostech předcházejících úrazu v letech 2005 až 2010 v Kč

tempo růstu k_t	k ₂₀₀₅	k ₂₀₀₆	k ₂₀₀₇	k ₂₀₀₈	k ₂₀₀₉	k ₂₀₁₀	prům. koef. růstu
služební a tělesná příprava	1,816	0,448	1,048	1,043	0,820	1,123	0,967
chůze	1,811	0,428	1,300	0,940	1,154	0,914	1,000
služební zákrok	0,796	1,000	0,903	0,802	0,781	1,842	0,969
dopravní nehoda	0,215	0,301	11,559	0,545	1,636	1,391	0,988

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Graf č. 8 Celkový počet dní pracovní neschopnosti podle činností, při kterých služební nebo pracovní úraz nastal v letech 2004 až 2010 u PČR S Včk

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

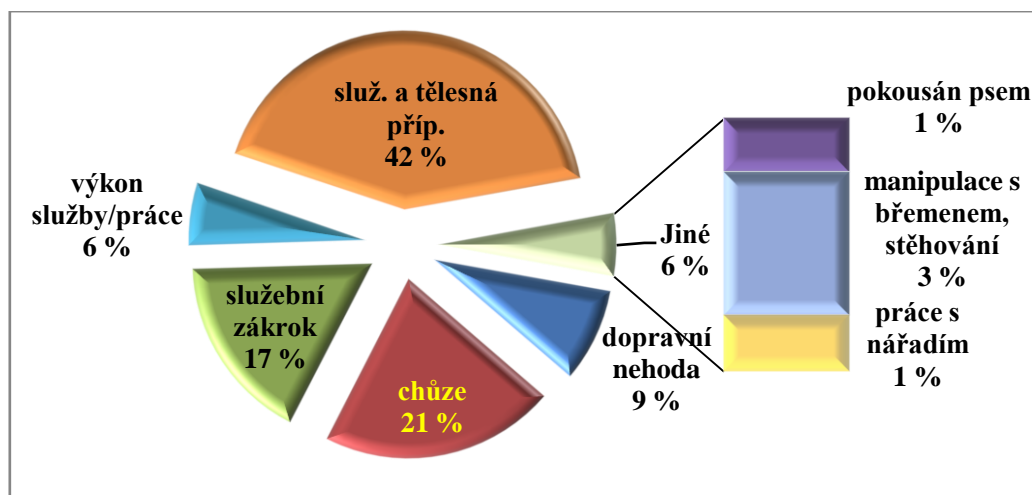
Z grafu č. 8 je patrné, že nejvíce dnů pracovní neschopnosti způsobily opět úrazy vzniklé při služební a tělesné přípravě. V tomto případě již však policisté-školáci zaujímají pouhých 9 % (812 dní) z celkového počtu. (Konkrétní čísla jsou uvedena v příloze č. 8). I bez oněch 9 % je však stále 37 % všech neschopností způsobených při služební a střelecké přípravě. Důvodem je nejen vyšší četnost ale také závažnost způsobených úrazů. Nejvyšší počet dnů pracovní neschopnosti bylo zjištěno v roce 2005, což souvisí i s nejvyšším průměrným procentem pracovní neschopnosti v tomto roce.

Druhou činností způsobující nejvíce pracovní neschopnosti (24 %) je opět chůze. Z nich nejvíce dní pracovní neschopnosti (1 712, 33 %) bylo způsobeno úrazy zařazenými mezi chůze - ostatní. V této kategorii je maximem 365 dní pracovní neschopnosti způsobených úrazem v roce 2008, kdy policista při kontrole objektu spadl do větrací šachty, přivodil si vážné zranění kolene. 25 % neschopností nastalo po úrazu během chůze po schodech a 23 % způsobila chůze po kluzkém povrchu.

Náhrady bolestného dle činností předcházejících úrazu

V letech 2004 až 2010 bylo celkem za bolestné vyplaceno 3 738 279 Kč. Nejvíce, 735 958 Kč (19,7 %) v roce 2004. Konkrétní částky jsou uvedeny v tabulce v příloze č. 8.

Graf č. 9 Celkové náhrady bolestného u PČR S Věk podle činností, při kterých úraz nastal v letech 2004 až 2010

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Z grafu č. 9 vyplývá, že nejvíce náhrad za bolestné bylo vyplaceno za úrazy způsobené opět při služební a tělesné přípravě. Z toho policistům-školákům 7 %, zbývá tedy 35 %, což stále o 6 % převyšuje úrazy způsobené při chůzi. Překvapivě často se opakujícím typem zranění při služební a tělesné přípravě (přes 36 %) je různá závažnost natažení nebo natržení vazů a svalů a poté poranění prstů. Z tabulky s podrobnými údaji v příloze č. 8 je patrné, že nejvíce náhrad bolestného za úrazy během tělesné a služební přípravy bylo vyplaceno v roce 2005. Důvodem je kombinace mírně nadprůměrného počtu úrazů a jejich vyšší závažnost. V tomto roce došlo ke třem úrazům během služební a tělesné přípravy, jejichž náhrady za bolestné přesáhly výši 30 000 Kč a dalším pěti, které se přiblížily 20 000 Kč. Avšak k největšímu meziročnímu nárůstu (o 43,2 %) došlo v roce 2007, jak je patrné z tabulky č. 7. Tento nárůst je však umocněn extrémním poklesem v předchozím roce, kdy bylo vyplaceno v průměru nejnižší odškodné na jeden úraz způsobený při služební a tělesné přípravě (3 277 Kč) V roce 2007 bylo průměrné odškodné na jeden úraz třetí nejnižší za sledované období. V roce 2007 však k nejvyššímu počtu služebních úrazů při služební a tělesné přípravě. Dlouhodobě však celková výplata náhrad bolestného u všech činností klesá.

Tabulka č. 7 Vývoj celkových ročních náhrad bolestného u PČR S Věk podle činností předcházejících úrazu v letech 2005 až 2010

tempo růstu k_t	k_{2005}	k_{2006}	k_{2007}	k_{2008}	k_{2009}	k_{2010}	prům. koef. růstu
služební a tělesná příprava	1,111	0,632	1,432	0,727	0,828	0,781	0,883
Chůze	1,332	0,316	1,241	0,691	1,668	0,991	0,917
služební zákrok	0,814	1,879	0,432	1,125	1,014	0,984	0,951
dopravní nehoda	0,161	0,580	6,137	0,256	0,125	23,450	0,868
výkon služby / práce	1,195	0,311	1,202	1,744	2,188	0,224	0,852

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

5.2.2 Úrazy dle služebního/pracovního zařazení

Služba policisty v sobě skrývá množství konkrétních odborností, které jsou málo kdy všechny kumulovány na jednom konkrétním služebním zařazení. Jako má každá odbornost na pracovníka jiné požadavky co do jeho znalostí, schopností a dovedností, nese také každá odbornost různou míru rizika pracovního úrazu. Ony odbornosti lze u policie vysledovat z organizační struktury. Je zde pořádková policie, kriminální policie, dopravní policie a potom úžeji specializované odbornosti jako např.: oddělení potápěčských činností, pyrotechnika, analytika, nebo hipologie a konečně i zásahová jednotka. Policie má, jak již bylo řečeno, kromě policistů i občanské zaměstnance, kteří pracují především na kancelářských místech a u složek ekonomického zabezpečení. Vykonávají správu majetku, materiálové zabezpečení a podobně, takže v jejich řadách nalezneme i automobilní oddělení s autoopravnou, stavební oddělení se stavbařskými profesemi jako zedník nebo klempíř, odbor informačních a komunikačních technologií s programátory, nebo i zdravotnický úsek s lékaři a hygieniky. Ekonomický odbor tak svým širokým profesním záběrem v podstatě simuluje terciální sféru národního hospodářství, což je také důvod, proč byly pracovní úrazy jeho zaměstnanců vybrány jako srovnávací soubor dat – protipól policejní profese. Pro srovnání služebních úrazů dle služebního zařazení byly úrazy rozděleny dle odborů a oddělení, na kterých byli zranění policisté zařazení a dále tyto odbory spojeny do skupin tak, aby činnost, kterou převážně vykonávají, měla co nejpodobnější charakter. Vybrány byly následující skupiny:

- A) Dopravní inspektorát, Skupina dopravních nehod, Dálniční oddělení (DI+SDN) – tedy policisté vykonávající službu převážně v rámci provozu na pozemních komunikacích,
- B) Ekonomický odbor a Ekonomická oddělení (EU+EO) – ona složka týlového zabezpečení, tedy pracovníci vykonávající činnosti stejné, jako zaměstnanci pracující v rámci národního hospodářství mimo bezpečnostní složky,

- C) Zásahová jednotka (ZJ) – policisté vycvičení a potřebně fyzicky i psychicky trénovaní pro vysoce nebezpečné policejní zásahy proti extrémně nebezpečným pachatelům,
- D) Služba kriminální policie a vyšetřování (SKPV) – policisté rozkrývající závažnou trestnou činnost ať už kriminalitu hospodářskou nebo obecnou,
- E) Obvodní oddělení policie, Oddělení hlídkové služby (OOP+OHK) – policisté zařazení na jednotlivých obvodních odděleních zpracovávající přestupky a méně závažnou trestnou činnost, přijímají ohlášení; policisté, kteří vyjíždějí k hlášením týkajících se občanských soužití, chodí po obchůzkách – tedy uniformovaní policisté, kteří jsou vidět na ulicích, pochůzkáři.

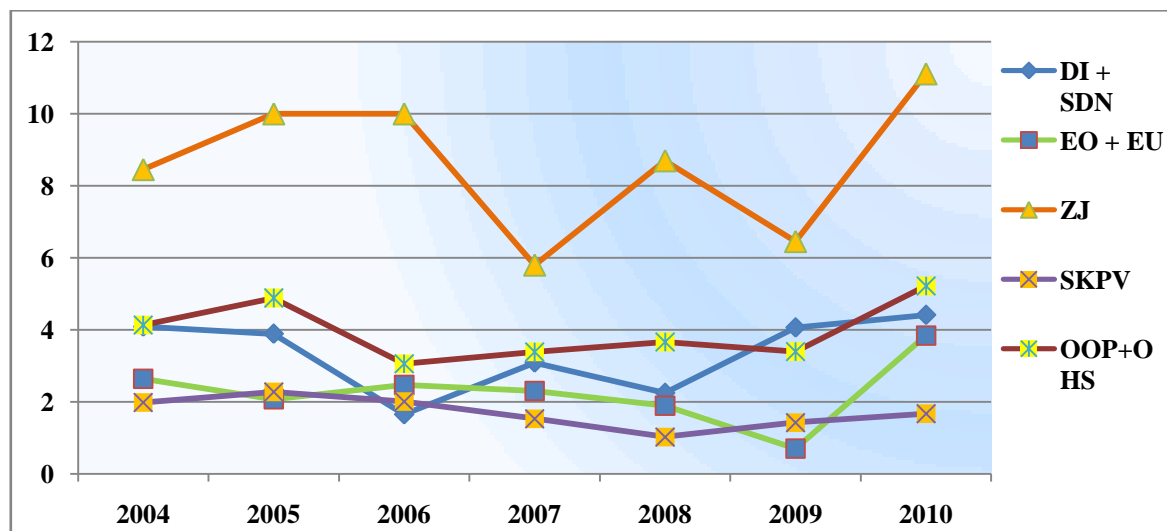
Četnost úrazů dle služebního zařazení

Z grafu č. 10 je patrné, že nejvyšší počet služebních úrazů na 100 zaměstnanců příslušného odboru je u Zásahové jednotky (8,64). Průměrná četnost úrazů je v tomto případě dokonce 2,5 krát vyšší než celková průměrná úrazovost policistů PČR S Včk. Avšak k většině úrazů nedošlo během služebního zákroku, ale při služební a tělesné přípravě a to 75 %. 12 % nastalo při chůzi a pouhých 7,5 % při pronásledování pachatele. Je však třeba dodat, že příslušníci zásahových jednotek se účastní služební a tělesné přípravy až 5krát častěji než policisté v jiném služebním zařazení. Konkrétní podrobná data jsou k dispozici v příloze č. 8. Z tabulky č. 8 je patrné, že k největšímu poklesu počtu úrazů na 100 zaměstnanců u Zásahové jednotky došlo v roce 2007, tehdy nastaly 4 úrazy, a naopak k největšímu meziročnímu nárůstu v roce 2010, kdy však měly úrazy nižší závažnost.

Druhou nejvyšší průměrnou četnost úrazů (3,96) zaznamenali policisté sloužící na obvodních odděleních a odděleních hlídkové služby. 35 % všech těchto úrazů se stalo také během služební a tělesné přípravy, avšak již k 33,3 % došlo během služebního zákroku, z toho bylo 58,5 % klasifikováno jako napadení a bylo u nich vedeno náhradové řízení. Příčinu můžeme hledat v tom, že právě policisté zařazení na obvodních odděleních a na hlídkové službě tráví nejvíce času v terénu, bývají prvními, kteří dorazí k různým potyčkám, ale i na místo závažných trestných činů. Dalo by se říci, že „jsou první na ráně“ a nikdy nemohou předem vědět, s kým jednají.

Třetí nejčastější příčinou jejich úrazů je chůze (18,2 %). Zde se opět nabízí vysvětlení obchůzkovou činností. Přibližně polovinu doby služby tráví obcházením přidělené části obvodu. Dle tabulky č. 8 zaznamenala tato oddělení největší meziroční pokles četnosti úrazů v roce 2006 a to o 37 %, naopak nejvyšší nárůst měla v roce 2010 a to o 53,8 %.

Graf č. 10 Počet úrazů na 100 zaměstnanců podle služ. zařazení u PČR S Věk v roce 2004 až 2010

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Zvláštním úkazem co do četnosti služebních úrazů je SKPV. Průměrná úrazovost této složky PČR S Věk je 1,7. Což je dokonce o 0,57 úrazu na 100 pracovníků méně, než u pracovníků ekonomického odboru a 2krát méně, než průměrná četnost úrazů všech policistů PČR S Věk. Je to jev těžko vysvětlitelný, lze však zdůvodnit tím, že pracovníci SKPV tráví převážnou část pracovní doby v kancelářích ať už prací na spisech nebo výsleších a podobně. Na místo činu jsou většinou voláni s menším zpožděním především za účelem jeho ohledání a k výslechu svědků. 35 % jejich úrazů nastalo při výcviku služební tělesné přípravy, 26 % při chůzi, 13,3 % během služebního zákroku a 12,2 % při výkonu služby z čehož 53 % při ohledání místa činu. V případě SKPV došlo při výkonu služby k úrazům 2,1 krát častěji než průměrně u policistů v celé PČR S Věk. Jedná se především právě o úrazy při ohledání místa činu, při rekonstrukcích trestných činů a při výsleších. Z tabulky č. 8 je patrné, že dlouhodobě dochází ke zvyšování četnosti úrazů u sledovaných složek PČR S Věk (nejvíce v případě EO a EU je to o 6,5 %) vyjma SKPV, kde je 2,7% pokles.

Tabulka č. 8 Vývoj počtů úrazů na 100 pracujících dle služ. zařazení v letech 2005 až 2010

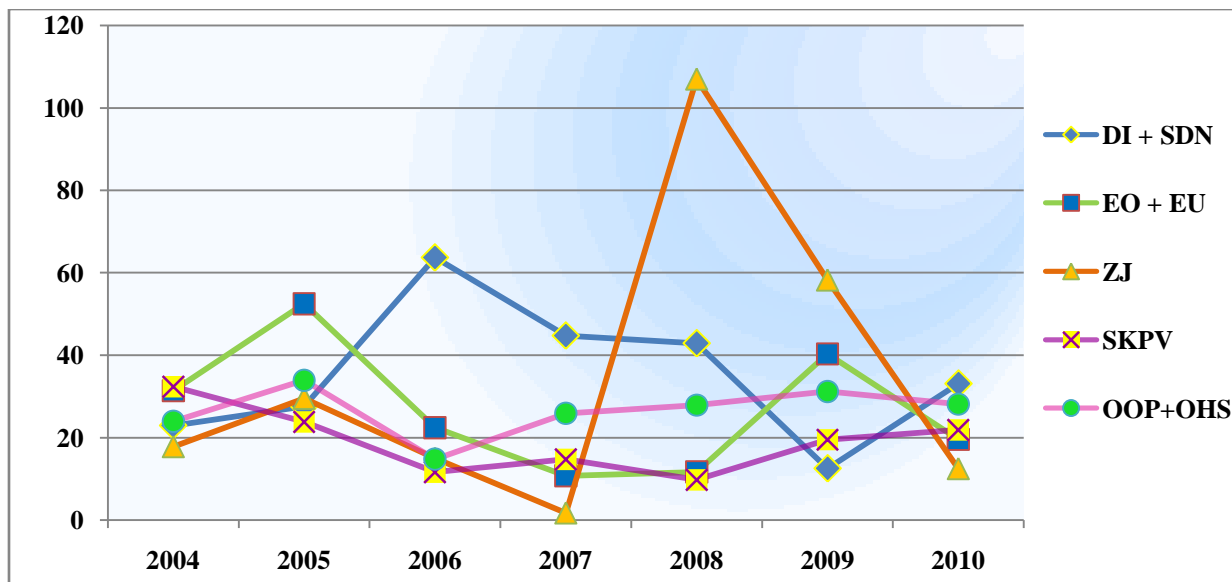
tempo růstu k_t	k ₂₀₀₅	k ₂₀₀₆	k ₂₀₀₇	k ₂₀₀₈	k ₂₀₀₉	k ₂₀₁₀	prům. koef. růstu
ZJ	1,183	1,000	0,580	1,500	0,742	1,722	1,045
OOP a OHS	1,181	0,626	1,107	1,082	0,927	1,538	1,040
DI a SDN	0,951	0,425	1,869	0,727	1,808	1,086	1,012
EO a EU	0,785	1,190	0,934	0,820	0,618	3,291	1,065
SKPV	1,146	0,882	0,763	0,668	1,389	1,174	0,973

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Pracovní neschopnost dle služebního zařazení

Z grafu č. 11 a tabulky č. 9 je zřejmé, že nejdelší průměrnou pracovní neschopnost vyvolanou služebním úrazem na jeden případ vykazují dopravní inspektoráty (35,3 dny) a zásahová jednotka (34,6 dne). Nejvíce dní pracovní neschopnosti u dopravních inspektorátů (30 %) bylo způsobeno dopravními nehodami včetně dvou smrtelných úrazů. Nejdelší pracovní neschopnost u DI trvala 321 dní a následovala po úrazu při dopravní nehodě v roce 2007, kdy byl policista sražen při zastavování motocyklu. Tento úraz se projevil i velkým meziročním zvýšením o 230,9 %, jak je patrné z tabulky č. 9. Dalších 29% služební neschopnosti u DI bylo v důsledku služební a tělesné přípravy a 24,5 % při výkonu služby z čehož všechny případy nastaly při dokumentaci či ohledávání dopravní nehody.

**Graf č. 11 Průměrný počet dní neschopnosti na jeden úraz podle služebního zařazení u PČR
S Včk v letech 2004 až 2005**

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

V případě zásahové jednotky nastalo 56,1 % pracovní neschopnosti v důsledku úrazu při služební a tělesné přípravě a 40,2 % při chůzi. Chůze byla také příčinou meziročního nárůstu v roce 2008 o 611,43 %, kdy došlo během pátrání po pohřešované osobě k pádu policisty do prohlubně. Tento úraz způsobil pracovní neschopnost v délce 365 dní a tvořil 56,8 % celkové pracovní neschopnosti v roce 2008. Z tabulky č. 9 je patrný dlouhodobý rostoucí vývoj průměrné neschopnosti na jeden úraz u DI a SDN o 6,3 % a u OOP a OHS o 2,7 %. Ostatní složky vykazují dlouhodobě pokles tohoto ukazatele nejméně o 5,7 %.

Tabulka č. 9 Vývoj průměrného počtu dní neschopnosti na 1 úraz podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2005 až 2010

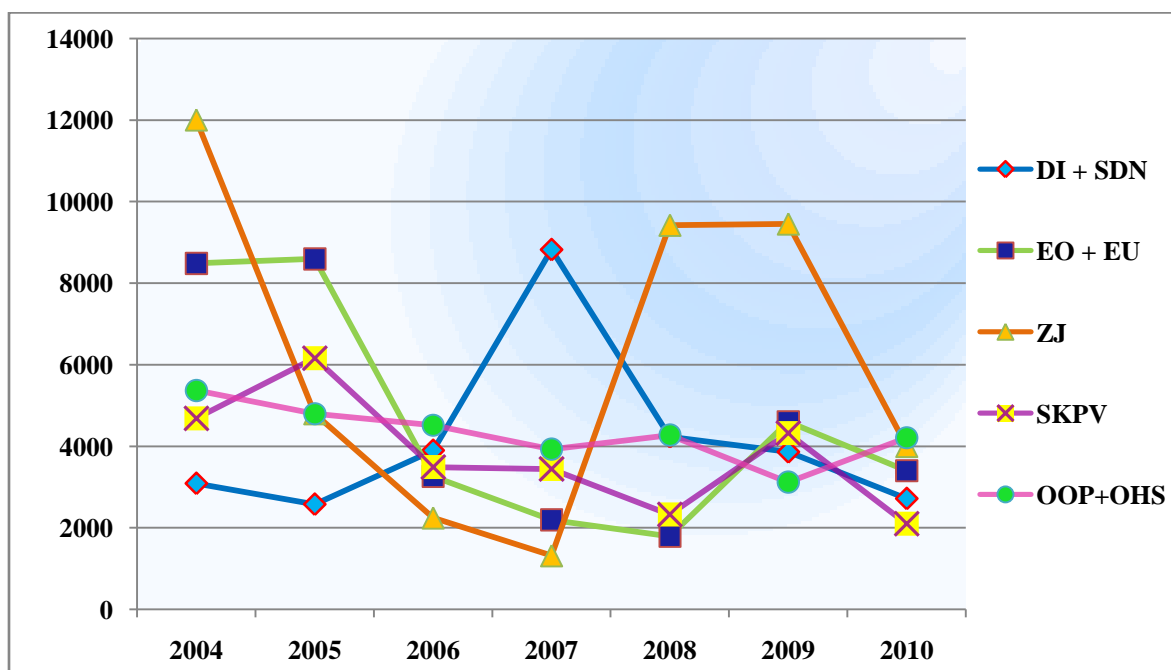
tempo růstu k_t	k_{2005}	k_{2006}	k_{2007}	k_{2008}	k_{2009}	k_{2010}	prům. koef. růstu
DI a SDN	1,202	2,309	0,703	0,959	0,292	2,639	1,063
ZJ	1,658	0,507	0,117	61,143	0,544	0,215	0,943
EO a EU	1,673	0,427	0,479	1,088	2,074	0,809	0,924
OOP a OHS	1,416	0,436	1,751	1,077	1,119	0,901	1,027
SKPV	0,736	0,488	1,269	0,661	2,000	1,123	0,937

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Náhrady bolestného dle služebního zařazení

Z grafu č. 12 a tabulky č. 10 je patrné, že nejvyšší průměrné bolestné na jeden případ (6 176 Kč) bylo vyplaceno příslušníkům zásahové jednotky.

Graf č. 12 Průměrná výše náhrad bolestného podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2004 až 2010 v Kč

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Meziroční nárůst v roce 2008 o 713,6 % opět souvisí s výše zmiňovaným případem pádu do prohlubně, kdy bylo vyplaceno odškodné ve výši 26 400 Kč (46 % celkového bolestného ZJ v roce 2008) a zároveň také jednorázové odškodné 230 000 Kč. Tento trend pokračoval i v roce 2009, kdy při výcviku služební přípravy došlo u policisty k prasknutí Achillovy šlachy a následnému vyplacení odškodného ve výši 18 600 Kč (49 % celkového bolestného ZJ v roce

2009). Nejvyšší odškodné jednomu případu u ZJ (59 400 Kč) však bylo vyplaceno v roce 2004 za podvrtnutí kolene při služební tělesné přípravě a ten rok činilo 82,5 % celkového bolestného zásahové jednotky. Toto odškodné také způsobuje meziroční pád o 60 % v roce 2005.

Tabulka č. 10 Vývoj průměrných náhrad bolestného na 1 úraz podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2005 až 2010

tempo růstu k_t	k ₂₀₀₅	k ₂₀₀₆	k ₂₀₀₇	k ₂₀₀₈	k ₂₀₀₉	k ₂₀₁₀	prům. koef. růstu
ZJ	0,400	0,468	0,588	7,136	1,003	0,423	0,833
EO a EU	1,013	0,379	0,673	0,818	1,539	1,231	0,859
OOP a OHS	0,894	0,941	0,870	1,088	0,730	1,349	0,960
DI a SDN	0,835	1,512	2,262	0,480	0,912	0,704	0,979
SKPV	1,315	0,566	0,986	0,676	1,858	0,486	0,836

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Druhé nejvyšší průměrné bolestné (4 617 Kč na úraz) bylo vyplaceno pracovníkům EO a EU; 39 % celé částky připadlo na odškodnění bolesti způsobené úrazem při chůzi, z čehož 63,5 % na kluzkém nebo zledovatělém povrchu a 15 % při chůzi po schodech. Nejvyšší náhradu bolestného (67 755 Kč) za úraz při chůzi po kluzkém povrchu obdržel pracovník Automobilního oddělení v roce 2005 - uklouzl na ledě při přenášení materiálu. Dále bylo vyplaceno 32 % celkového bolestného EÚ a EO za úrazy při dopravních nehodách. Nejtěžší případ nastal v roce 2004, kdy byl pracovník Skupiny informačních a komunikačních technologií sražen při chůzi po silnici. Utrpěl tříštivou zlomeninu jamky kyčelního kloubu a zlomeninu pažní kosti, čímž mu vznikl nárok na náhradu bolestného ve výši 91 200 Kč. Uvedené dva konkrétní případy jsou také důvodem vysokých průměrných náhrad bolestného na jeden úraz v roce 2004 a 2005 u EÚ a EO. Povaha pracovního zaměření Ekonomického úseku také způsobuje vysoké procento úrazů při práci s náradím. V podstatě všechny tyto úrazy, vyjma třech, se přihodily pracovníkům týlních složek. Tvoří 34,7 % všech jejich úrazů a 10,3 % náhrad bolestného vyplaceného pracovníkům EÚ. Ke 43 % těchto úrazů došlo v kuchyni a ostatní se přihodily v dílnách automobilního, stavebního a materiálně-technického odboru. I přes extrémní jednotlivé případy je dlouhodobý trend vývoje průměrných náhrad bolestného na 1 úraz u všech jednotek klesající. Nejvíce v případě zásahové jednotky, kde je to o 16,7 %. Údaj však zkresluje již uvedený případ podvrtnutí kolene z roku 2004.

5.3 Rozbor významných faktorů

Faktory ovlivňující riziko pracovního úrazu nepůsobí pouze přímo na pracujícího, ale jsou skryty v pracovním systému, ve kterém se pracující pohybuje a je jeho součástí. Tudíž i zaměstnanec je sám sobě hrozbou, která může zapříčinit pracovní úraz. Statistiky ukazují, že právě lidský faktor způsobuje více než 90 % všech pracovních úrazů.

Základními složkami pracovního systému jsou:

- **člověk – lidský faktor**, zdravotní, psychická a fyzická způsobilost,
- **stroje a technická zařízení**, technický stav, používané pracovní a technologické postupy,
- **pracovní prostředí**, prostorové poměry na pracovišti, osvětlení, hluchnost.

Tyto složky na sebe působí a vzájemně se ovlivňují.

V případě **strojů a technických zařízení** jde především o jejich technický stav, který podléhá pravidelným revizím a technickým kontrolám, sledování určené životnosti jednotlivých strojových součástí, prostřednictvím které výrobce určuje dobu, po níž zaručuje jejich maximální míru bezpečnosti. To vše je prováděno s cílem omezit faktor poruchovosti stroje. Základní podmínkou je vhodná ergonomie stroje, která umožní obsluhu bez nebezpečí spuštění nebo ovládání mimoděk, pouze neuvážlivým pohybem obsluhujícího. Podstatné je také důsledné propracování a následně bezpodmínečné dodržování určených pracovních a technologických postupů; a zde již začíná působit lidský faktor. V případě policejní práce se setkáme s technickými zařízeními nebo stroji velice zřídka, nacházejí se především v pracovních systémech týlových složek a některých specializovaných pracovištích jako např. u odboru kriminalistických technik a expertíz. Existuje však jedna velice podstatná výjimka, kterou používá každý policista a v mnoha případech na ni závisí jeho život – je jí střelná zbraň. Jejím používání je u policejních složek věnována zásadní pozornost; jsou přesně vymezeny podmínky, okolnosti a možné způsoby použití, jejichž znalost je spolu s používáním pravidelně přezkušována.

Člověk jako složka pracovního systému je velice citlivý a působí na něho celá řada negativních faktorů, z nichž nejpodstatnější jsou faktory psychosociální. Na jeho výkonnosti a se odráží únava, stres a v neposlední řadě i rodinné zázemí. Faktory psychické zátěže jsou uvedeny v §10 nařízení vlády č. 178/2001 Sb. a z nich se policistů nejvíce týkají následující:

Práce pod časovým tlakem spojená s vysokým pracovním tempem a omezenými možnostmi přestávek, což je příčinou rychlého nástupu únavy a nedostatečné možnosti zotavení. V případě policistů jde především o služební zásahy trvající delší dobu, jako třeba pátrání po pohřešovaných osobách, zejména malých dětech, kdy se navíc projevuje negativně i vědomí,

že s časem klesá pravděpodobnost úspěchu. Do prací pod časovým tlakem patří i činnosti spojené s přetížením při zpracovávání informací a nutností rozhodování v časové tísní. V takové pozici se policista během zákroku nachází poměrně často a jeho rozhodnutí nemusí mít vliv pouze na majetkové hodnoty, ale i na zdraví jeho a ostatních.

Práce spojená s vysokými nároky v oblasti jednání a vzájemné kooperace mezi jednotlivci a činnosti, kdy je zaměstnanec vystaven interpersonálním konfliktům a negativním emočním tlakům. V případě policistů jsou velice důležité vztahy na pracovišti a vzájemná důvěra. Tento faktor se podstatným způsobem projevuje např. u zásahové jednotky, kde není neobvyklé uvolnění člena, který si se zbytkem skupiny tak říkajíc nevyhovuje. Příkladem intenzivních sociálních interakcí jsou pracovní činnosti spojené s interakcí s osobami sociálně narušenými, nepřizpůsobivými, s osobami vyžadujícími zvláštní péči, s osobami psychicky alterovanými apod. Vysoký stupeň tohoto faktoru se vyskytuje při výkonu profesionální činnosti spočívající v usměrňování druhých osob, které mají narušené sociální normy chování nebo vyžadují zvláštní způsob péče a interakce. Taková činnost je vlastně podstatou policejní práce.

Riziko ohrožení vlastního zdraví a zdraví jiných osob. Společným jmenovatelem těchto zátěžových činitelů je složitost vykonávané činnosti, odpovědnost, náročnost práce vyplývající z možného obecného ohrožení vlastního zdraví a života nebo zdraví dalších osob. V takové situaci se ocitá např. policejní pyrotechnik. Posouzení jiných faktorů zvyšujících psychickou zátěž náleží odborníkovi (psychologovi, případně jinému odborníkovi, který pracuje v oblasti pracovního lékařství).

Poslední složkou pracovního systému je **pracovní prostředí**, které v sobě skrývá faktory přímo ovlivňující fyzické zdraví (chemické látky, prach a kouř, vibrace a hluk, nevhodný postoj či pohyby a nošení těžkých břemen, riziko nehody). Tyto faktory jsou úzce spojené s činnostmi, kterou zaměstnaní vykonávají a mají nepříznivý vliv jak na soustředění při práci a potažmo na kvalitu práce (zvýšená chybovost) tak i na zdraví samotné. Pracovní prostředí v takových podmínkách se klasifikuje jako rizikové pracoviště a jejich seznam u PČR S Včk včetně počtu zde pracujících osob v roce 2009 je uveden v příloze č. 9.

5.4 Ochrana zdraví a prevence

Pracovní a služební úrazy jsou jevem naprosto nevídaným a proto je třeba je co nejvíce omezit. A to je hlavním úkolem bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (dále jen BOZP). Lze ji definovat jako souhrn výchovných, organizačních a technických opatření zaváděných s cílem snížení rizika pracovního úrazu na minimum. Jedná se tedy především o prevenci

rizik. V případě PČR S Věk odpovídá za plnění základních úkolů v péči o bezpečnost práce ředitel. Výkonem úkolů pověřuje odborně způsobilého zaměstnance – vedoucího technika bezpečnosti práce. Základním výchovným opatřením BOZP u PČR S Věk jsou školení. Vstupní školení se provádí při nástupu zaměstnance do pracovního poměru. Jeho součástí je seznámení zaměstnance se základními právy a povinnostmi v oblasti bezpečnosti práce, s pracovním řádem a kolektivní smlouvou a s povinnostmi při vzniku pracovního úrazu. Úvodní a opakované školení navazuje na vstupní školení a provádí ho bezprostředně nadřízený při nástupu nového zaměstnance nebo po dlouhodobé nepřítomnosti zaměstnance. Tam, kde je pro výkon činnosti vyžadována odborná způsobilost (např. řidiči, obsluha vyhrazených technických zařízení) je součástí školení i provedení praktického zácviku. Opakované školení provádí bezprostředně nadřízený s možným využitím odborných lektorů podle předem sestavené osnovy posouzené příslušným bezpečnostním technikem útvaru a schválené ředitelem útvaru v následujících termínech:

- a) 1x za 36 měsíců pro zaměstnance administrativy a technicko-hospodářských činností,
- b) 1x za 12 měsíců pro ostatní zaměstnance,
- c) 1x za 12 měsíců pro příslušníky policie ve výkonu služby přímé bezpečnostní povahy,
- d) 1x za 36 měsíců pro ostatní příslušníky policie.

Pro zaměstnance vykonávající operativní činnost provádí před plněním úkolů se zvýšeným nebezpečím vzniku úrazu instruktáže se zaměřením na možná zvýšená rizika bezpečnosti práce jejich nadřízený. Obsahem školení musí být zejména seznámení s okolnostmi, které jsou nejčastějšími zdroji úrazů, opakování příslušných částí právních předpisů a interních aktů řízení, technických norem a návodů k obsluze strojů a zařízení, seznámení s potřebnými pracovními a technologickými postupy, zásady bezpečného chování při obsluze a zacházení s elektrickými spotřebiči. Součástí školení je i namátkové prověření znalostí zaměstnanců. Školení vedoucích zaměstnanců o předpisech k zajištění bezpečnosti práce se účastní vedoucí zaměstnanci všech stupňů řízení i jejich zástupci. Jsou povinni se nejpozději do tří měsíců po jmenování do funkce a potom pravidelně 1x za tři roky podrobit školení a přezkoušení ze znalostí bezpečnostních a hygienických předpisů. Zvláštním druhem školení týkajícího se bezpečnosti práce je školení a přezkoušení úkonů a podmínek při použití zbraně, kterým musí projít každý policista minimálně jedenkrát ročně a bývá součástí služební a tělesné přípravy, konkrétně střelecké přípravy a prověrek, jejichž součástí je i praktická střelba.

Ředitel útvaru také pokynem vydává seznam a podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků včetně pracovních činností, kterým ochranné prostředky přísluší. Jedná

se však především o činnosti zajišťované občanskými zaměstnanci jako např.: autoopravář, skladník, instalatér, svářeč a podobně. Ochrannými pomůckami je především ochranný oblek (tzv. montérky), obuv, ochranné rukavice, plášť do deště, případně ochranné brýle nebo respirátor a sluchátkové chrániče. Osobní ochranné pracovní prostředky policistů jsou v naprosté většině již součástí výstroje určené výstrojní normou, která pro konkrétní služební zařazení udává seznam příslušných výstrojních součástí. Vedle výstroje je každý služební dopravní prostředek povinně vybaven reflexními vestami. Jejich ochranný prvek je již však od platnosti nové výstrojní normy z roku 2008 zakomponován v podobě reflexních pásek přímo do uniformy. Policisté jsou také vybavováni zesílenými jednorázovými gumovými rukavicemi a desinfekčními prostředky. Zvláštní kapitolou jsou neprůstřelné vesty. Je jimi vybavena každá služebna PČR v určitém poměru k počtu sloužících policistů. Podmínky používání jsou určeny pokynem Ministra vnitra a mimo dané situace je jejich použití na osobním uvážení každého policisty.

5.5 Vývojové tendence

Pracovní a služební úrazy jsou jevy svou podstatou nahodilé a většinou jsou způsobeny souhrou několika náhodně, avšak souběžně působících na sobě nezávislých činitelů. Jako takové je lze proto velice těžko předpovídat. Je však možné ze sestavených časových řad průběžných záznamů použitím ukazatele průměrného koeficientu růstu určit jejich vývojovou tendenci. Dále použít tento koeficient k jednoduché předpovědi vývoje sledovaných ukazatelů v blízké budoucnosti. Pravděpodobnost takového vývoje je však poměrně nízká.

Počet a četnost služebních a pracovních úrazů

Z tabulky č. 11 je zřejmé, že u PČR S Včk dochází k dlouhodobému nárůstu úrazovosti v průměru o 1 % oproti klesajícímu trendu v ČR a u celé PČR. Na vině jsou úrazy pracovní, počet služebních úrazů na 100 policistů spíše stagnuje. Za předpokladu totožného vývoje bude v roce 2011 u PČR S Včk připadat 2,88 pracovních úrazů na 100 občanských zaměstnanců a v roce 2012 již 3,12 úrazů na 100 zaměstnanců. V případě policistů bude nárůst podstatně pomalejší. Pokud by se tento trend zachoval, byla by četnost pracovních úrazů u PČR S Včk již v roce 2014 vyšší, než četnost úrazů služebních. To je však nepravděpodobné vzhledem k malému základnímu souboru pracovních úrazů. Každý úraz pak podstatně změní celý základní soubor. Totéž platí i pro ukazatele zásahové jednotky a úrazů při chůzi.

Tabulka č. 11 Dlouhodobý vývoj počtu pracovních a služebních úrazů na 100 pracovníků u PČR S Věk a jeho odhad na roky 2011 a 2012.

prům. koeficient růstu, odhad 2011, 2012	2004	2010	prům. koef. růstu	odhad 2011	odhad 2012
PČR S Věk občanští zaměstnanci	1,680	2,670	1,080	2,884	3,116
PČR S Věk policisté	3,560	3,600	1,002	3,607	3,613
PČR S Věk celkem	3,210	3,400	1,010	3,433	3,466
ČR celkem	1,860	1,200	0,930	1,115	1,037
služební a tělesná příprava	1,361	0,782	0,912	0,713	0,650
chůze	0,535	0,962	1,103	1,061	1,170
služební zákrok	0,513	0,842	1,086	0,914	0,993
ZJ	8,451	11,111	1,045	11,616	12,145
OOP a OHS	4,134	5,217	1,040	5,427	5,647
DI a SDN	4,087	4,412	1,012	4,464	4,517
Eo a EU	2,637	3,836	1,065	4,086	4,353
SKPV	1,985	1,669	0,973	1,625	1,581

Zdroj: PČR S Věk, MV, ČSU, vlastní zpracování

V rámci četnosti služební a tělesné přípravy, při které dochází k úrazům v největší míře, je možné sledovat klesající vývoj o 8,8 %, avšak v případě chůze je to naopak nárůst o 10,3 %. U četnosti služebních a pracovních úrazů dle služebního zařazení dochází vyjma SKPV také k dlouhodobému nárůstu v průměru o 4 %.

Z tabulky č. 11 lze vyčíst odhad budoucího vývoje. Pokud bude tendence zachována, dojde při chůzi v roce 2012 k 1,17 úrazům na 100 pracovníků a při služební tělesné přípravě pouze k 0,65 úrazům na 100 pracujících. Úrazovost u zásahové jednotky potom bude nadále růst až na 12,1 úrazů na 100 pracovníků v roce 2012 a u SKPV klesne na pouhých 1,58 úrazů na 100 pracovníků.

Počet dní pracovní neschopnosti v důsledku služebních a pracovních úrazů

V celé ČR se průměrná délka pracovní neschopnosti během let postupně zvyšovala až do roku 2010, kdy došlo k významnému poklesu o 7,9 dní, tedy o 21,1 %. Což také způsobuje celkovou průměrnou klesající tendenci o 1,5 %. V případě policistů PČR S Věk zaznamenal tento ukazatel rostoucí trend v průběhu let 2004 až 2010 s výjimkou roku 2006, kdy došlo k jeho snížení o 12 dní, tedy o 41,4 %. Dlouhodobě však u celé PČR S Věk dochází k poklesu celkové roční neschopnosti. U úrazů při služební tělesné přípravě je to o 3,3 %, u služebního zákroku o 3,1 % a v případě chůze lze mluvit spíše o stagnaci.

Tabulka č. 12 Dlouhodobý vývoj počtu dní pracovní neschopnosti na 1 pracovní úraz u PČR S Včk a jeho odhad na roky 2011 a 2012.

prům. koeficient růstu, odhad 2011, 2012	2004	2010	prům. koef. růstu	odhad 2011	odhad 2012
PČR S Včk občanští zaměstnanci	30,071	20,526	0,938	19,261	18,074
PČR S Včk policisté	21,277	27,447	1,043	28,637	29,878
PČR S Včk celkem	22,132	26,283	1,029	27,047	27,833
ČR celkem	32,639	29,793	0,985	29,342	28,899
služební a tělesná příprava	21,197	40,654	1,115	45,315	50,510
chůze	28,292	21,188	0,953	20,191	19,241
služební zákrok	21,348	14,536	0,938	13,634	12,788
dopravní nehoda	43,750	54,111	1,036	56,062	58,084
DI + SDN	22,933	33,083	1,063	35,167	37,382
EO + EU	31,385	19,571	0,924	18,090	16,721
ZJ	17,833	12,500	0,943	11,781	11,104
SKPV	32,375	21,900	0,937	20,518	19,223
OOP+OHS	23,937	28,102	1,027	28,860	29,640

Zdroj: PČR S Včk, MV, ČSU, vlastní zpracování

Z tabulky č. 12 lze vysledovat, že v případě délky neschopnosti na jeden pracovní úraz je však dlouhodobý vývoj u PČR S Včk naopak rostoucí a to o 2,9 %. Opačný trend projevuje pracovní neschopnost na jeden úraz v celé ČR. V rámci PČR S Včk vykazuje nejstrmější dlouhodobý nárůst neschopnost způsobená úrazem při služební tělesné přípravě, tedy o 11,5 %. A nejpříkřejší pokles potom neschopnost pracovníků EO a EÚ. V tabulce č. 12 jsou také uvedeny odhady délek pracovní neschopnosti na jeden úraz pro roky 2011 a 2012. Stále bude platit, že nejdelší pracovní neschopnost na jeden úraz budou mít za následek dopravní nehody následované služební a tělesnou přípravou.

Průměrná výše náhrad bolestného na jeden úraz

Z tabulky č. 13 je zřejmá klesající dlouhodobá tendence průměrných náhrad bolestného na jeden úraz u všech sledovaných oblastí vyjma bolestného vyplaceného za úrazy vzniklé při služební a tělesné přípravě, kde dochází k mírnému 1,7 procentnímu nárůstu. U policistů PČR S Včk má průměrná výše náhrad bolestného na jeden úraz 4 procentní klesající tendenci a v případě občanských zaměstnanců je to 14,7 procentní klesající tendence. Pouze v roce 2009 došlo u policistů k nárůstu o 27,8 %.

Tabulka č. 13 Dlouhodobý vývoj průměrné výše náhrad bolestného na jeden úraz u PČR S Věk a její odhad na roky 2011 a 2012

prům. koeficient růstu, odhad 2011, 2012	2004	2010	prům. koef. růstu	odhad 2011	odhad 2012
PČR S Věk občanští zaměstnanci	4794,446	3761,915	0,960	3613,044	3470,065
PČR S Věk policisté	1534,286	3102,632	0,853	2646,867	2258,052
služební a tělesná příprava	4587,705	5087,690	1,017	5176,165	5266,178
chůze	6850,000	3060,000	0,874	2675,425	2339,183
služební zákrok	4419,130	2693,570	0,921	2480,237	2283,799
dopravní nehoda	10949,000	6253,330	0,911	5695,964	5188,277
DI + SDN	3091,333	2720,000	0,979	2662,581	2606,374
EO + EU	8483,077	3398,571	0,859	2917,979	2505,348
ZJ	12000,000	4000,000	0,833	3330,720	2773,424
SKPV	4684,250	2100,000	0,836	1755,180	1466,979
OOP+OHS	5367,619	4207,288	0,960	4039,838	3879,053

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Také v případě občanských zaměstnanců nastal v témže roce extrémní nárůst o 98,9 %. Nejrychlejší pokles zaznamenala zásahová jednotka a to o 16,7 %. Údaj však zkresluje již uvedený případ podvrtnutí kolene z roku 2004. Z tabulky č. 13 je také patrný odhad budoucího vývoje v letech 2011 a 2012. Nejvyšší náhrady bolestného budou při zachování současné tendence vývoje vypláceny za úrazy vzniklé při služební a tělesné přípravě a při dopravních nehodách.

5.6 Návrhy a doporučení

Na základě provedené analýzy služebních a pracovních úrazů u PČR S Včk lze navrhnout následující doporučení se zaměřením na jednotlivé činnosti, případně na konkrétní složky PČR S Včk. Nejpodstatnější skupinou úrazů s nejvyšším celkovým počtem i četností jsou úrazy vzniklé při služební a tělesné přípravě. Nejčastějším úrazem je natažení nebo natržení vazů a svalů. Tedy zranění, ke kterému dle lékařů dochází především při extrémní svalové únavě nebo při náhlém extrémním svalovém napětí z důvodu nedostatečné pravidelné fyzické aktivity a nedostatečného předchozího rozcvičení a následného stretchingu. Aby k takovým zraněním nedocházelo, je třeba klást důraz na dostatečné pozvolné zahřátí svalstva před vlastním nácvikem. Tedy je třeba poučit instruktory tělesné přípravy, aby vždy, před každým cvičením, osobně dohlédli na řádné rozcvičení účastníků a po cvičení na protažení namáhaných svalů. Tato činnost je v praxi často podceňována a proto je třeba provést i namátkové kontroly zda je rozcvičování a stretching pod dohledem instruktorů prováděno. Dále instruktory poučit o nutnosti dostatečného dotazování na případné aktuální zdravotní obtíže a to jak před cvičením tak i bezprostředně po něm a případného umožnění přerušení nácviku. Bylo by také na místě zvážit použití chráničů zápěstí a prstů při nácviku donucovacích prostředků v širším rozsahu, než pouze členy zásahové jednotky. Vhodná je i podpora mimoslužební fyzické aktivity různými turnaji, závody a soutěžemi nebo přispíváním na nákup permanentních vstupenek do sportovních center.

Druhou nejčastější činností předcházející úrazu je chůze. V případě policistů sloužících na OOP a OHS jde především o úrazy vzniklé uklouznutím. Bylo by proto vhodné zvážit vybavení těchto policistů především zimní obuví s kvalitnější protiskluzovou podrážkou. U příslušníků zařazených na EU a EO jde v největší míře o úrazy na schodech. Jejich četnost se zvyšuje v posledních dvou letech a při bližším zkoumání bylo zjištěno, že jde o úrazy, ke kterým došlo na zadním schodišti budovy PČR S Včk. Přímo nad schody je zde umístěna nástěnka, která odvádí pozornost od chůze. Bylo by vhodné ji odstranit či přemístit. Dalším přínosným opatřením je neustálé zdůrazňování na všech školeních BOZP nutnosti věnování zvýšené opatrnosti při chůzi po schodech a také při vystupování z dopravních prostředků.

V posledních třech letech dochází k nárůstu počtu úrazů při služebním zákroku. Jedná se o třetí nejčastější činnost předcházející úrazu, a 46 % z nich je důsledkem napadení policisty pachatelem. Tento druh úrazů se týká především policistů zařazených na OOP a OHS, tvoří 33 % jejich služebních úrazů. Zde lze doporučit pouze opatrnost a obezřetnost, dodržování a dostatečné nacvičování předepsaných technik jednotlivých zákroků proti pachateli. Během

služebního zásahu je totiž policista oprávněn porušit všechny předpisy týkající se BOZP, jednoduše v zájmu úspěšnosti zákroku jde vše stranou.

K poměrně specifickým úrazům dochází při dopravních nehodách. Jedná se sice o úrazy málo časté, ale s potenciálními fatálními následky, nejdelší průměrnou dobou pracovní neschopnosti a s nejvyšší průměrnou platbou bolestného na jeden úraz. Dopravní nehody postihují především policisty zařazené na DI a SDN; zapříčinily 30 % jejich celkové pracovní neschopnosti. Na školeních BOZP je třeba neustále upozorňovat na potřebu dbání zvýšené opatrnosti při zastavování vozidel během silniční kontroly, zejména za tmy. Vhodné je používání reflexních vest, které se již projevilo klesající tendencí počtu úrazů při dopravních akcích od roku 2008, kdy vešla v platnost nová výstrojní norma vybavující policisty bundou s reflexními prvky. Pro podporu tohoto pozitivního trendu je vhodné na tento fakt upozorňovat během periodických školení BOZP. Samostatnou kapitolou u úrazů během dopravních nehod je používání bezpečnostních pásů. Policisté jedoucí na zásah jsou povinni se během jízdy připoutat zbavení, často to ale opomíjejí udělat i kdykoliv jindy. Služební dopravní prostředky jsou však vybaveny airbagy a nepoužití bezpečnostních pásů je pak velice riskantní. Proto by je policisté měli zapínat vždy. Opět je na to třeba neustále upozorňovat během školení BOZP a provádět namátkové kontroly s udělením přiměřených sankcí.

6 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo prostřednictvím statistické analýzy služební a pracovní úrazovosti pracovníků Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje v letech 2004 až 2010 ověřit, zda a do jaké míry podstupují policisté ve službě vyšší riziko služebního úrazů než občanští zaměstnanci této organizace. Dále analyzovat strukturu a zdroje pracovních a služebních úrazů a jejich finanční následky pro Krajské ředitelství Policie Královéhradeckého kraje.

Analýzou a srovnáním s údaji za PČR a ČR bylo zjištěno, že četnost a struktura služebních a pracovních úrazů u PČR S Včk se nijak zásadně neliší od PČR jako celku, s menšími odchylkami následuje i meziroční vývoj četnosti úrazů na 100 pracovníků avšak u PČR S Včk celkem dochází k dlouhodobému mírnému nárůstu v průměru o 1 % oproti klesajícímu trendu v ČR o 7 % a u celé PČR o 2,5 %. Na vině je však především nárůst četnosti úrazů pracovních, počet služebních úrazů na 100 policistů spíše stagnuje. Údaje o průměrné délce pracovní neschopnosti na jeden úraz u celé PČR bohužel nebylo možné získat, avšak tento ukazatel je u pracovníků PČR S Včk průměrně o 9,9 dní kratší, než u všech pracovních úrazů v ČR. A opět platí, že zatímco se dlouhodobý trend vývoje délky pracovní neschopnosti na jeden úraz v celé ČR o 1,5 % snižuje u PČR stoupá o 2,9 %. Zde je však nárůst způsoben služebními úrazy, jejichž pracovní neschopnost roste o 4,3 % zatímco u občanských zaměstnanců o 6,2 % klesá. Ani pro výši náhrad není k dispozici srovnání s PČR nebo ČR avšak u PČR S Včk bylo vyplaceno průměrně 3 091 Kč náhrad bolestného na jeden úraz; 4 078 Kč policistům a 2 103 Kč občanským zaměstnancům. Dlouhodobý vývoj výše náhrad bolestného na jeden úraz je klesající a to u policistů o 4 %, u občanských zaměstnanců dokonce o 14,7 % a v případě náhrad ztížení společenského uplatnění o 9 %.

Nejpodstatnější skupinou úrazů s nejvyšším celkovým počtem i četností na 100 pracujících jsou úrazy vzniklé při služební a tělesné přípravě. Tvoří 42 % všech úrazů, způsobily 41 % celkové pracovní neschopnosti a bylo na ně vyplaceno 42 % celkové částky bolestného. Nejvíce byli úrazem v této kategorii postiženi příslušníci zásahové jednotky a policisté sloužící na OOP nebo OHS. K největšímu počtu úrazů během této činnosti došlo při nácvičku použití donucovacích prostředků.

Druhou nejčastější činností předcházející služebnímu nebo pracovnímu úrazu je chůze. Zapříčinila 20 % všech úrazů, 24 % celkové pracovní neschopnosti a v důsledku těchto úrazů bylo vyplaceno 21 % celkové částky všech náhrad bolestného. Zraněním při chůzi byli nejvíce postiženi policisté zařazení na OOP a OHS (tvořila 18,2 % jejich úrazů), příslušníci

zásahové jednotky (tvořila 12 % jejich úrazů) a v neposlední řadě pracovníci EÚ a EO, kde bylo vyplaceno 39 % náhrad bolestného právě úrazům nastalým při chůzi.

Třetí činností, při které dochází nejčastěji k úrazům, je vlastní služební zákrok. Došlo při něm k 18 % všech úrazů, které zapříčinily 11 % celkové doby pracovní neschopnosti a vyplacení 17 % celkové sumy náhrad bolestného.

Ohledně rizikovosti policejní práce ve srovnání s jinými profesemi bylo zjištěno, že policisté PČR S Včk jsou vystaveni více než dvounásobně vyššímu riziku služebního úrazu než občanští zaměstnanci. U celé PČR, kde je tento jev díky širokému základnímu souboru dat ještě prokazatelnější, je četnost úrazů policistů oproti občanským zaměstnancům průměrně o 2,7 úrazu na 100 pracovníků (tedy 3,15 krát) vyšší. Celková pracovní úrazovost v ČR je dokonce nižší v průměru o 2,38 úrazu na 100 pracujících, tedy 2,49 krát. Zvýšenou míru závažnosti služebních úrazů oproti úrazům pracovním lze dokladovat na základě průměrné výše náhrad bolestného na jeden úraz a to především v letech 2006 až 2010, kdy byla vyplacená částka bolestného policistovi vyšší v průměru o 1 452 Kč, tedy o 58,4 % než tatáž náhrada vyplacená občanskému zaměstnanci. Avšak průměrná délka trvání pracovní neschopnosti na jeden úraz pracovníků PČR S Včk je průměrně o 9,9 dní kratší, než všech pracovních úrazů v ČR. Z toho lze usuzovat, že závažnost vzniklých služebních úrazů policistů PČR S Včk je menší než všeobecný celorepublikový průměr. Policisté PČR S Včk tedy podstupují více než dvounásobně vyšší riziko služebního úrazu než občanští zaměstnanci a 2,49 krát vyšší než všichni zaměstnanci v ČR. Závažnost služebních úrazů policistů PČR S Včk je v průměru o 58,4 % vyšší než závažnost pracovních úrazů občanských zaměstnanců avšak 1,4 krát nižší než závažnost pracovních úrazů v celé ČR.

Služba u PČR je službou veřejnosti zajišťující ochranu života, zdraví a majetku občanů, kterou však může uspokojivě vykonávat pouze zdravý policista. V případě jeho dočasné neschopnosti ke službě pro služební úraz mu je PČR povinna uhradit odpovídající finanční náhrady. Protože je PČR organizační složkou státu jsou tyto náhrady hrazeny ze státního rozpočtu, tedy z daní občanů České republiky. Je tedy v zájmu celé společnosti, aby oblast BOZP nebyla u PČR opomíjena a opatření snižující riziko služebního úrazu byla neustále zdokonalována.

7. SEZNAM LITERATURY

- [1] BROŽOVÁ, D.: *Společenské souvislosti trhu práce*. 1. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství, 2003, 140 s. ISBN 80-86429-16-4
- [2] GRANDEOVÁ, V.: *ESAW: Evropská statistika pracovních úrazů*. In *Statistika a my: měsíčník Českého statistického úřadu*. Praha: 2011, roč. 1, č. 04, s. 40-41.
- [3] HINDLS, R., HRONOVÁ, S., SEGER, J.: *Statistika pro ekonomy*. 3. vyd., Praha: Professional Publishing, 2003, 415 s. ISBN 80-86419-34-7.
- [4] JEŘÁBKOVÁ, V., VLTAVSKÁ, K.: *Dopady pracovní neschopnosti na ekonomiku České republiky*. In *Reprodukce lidského kapitálu : Vzájemné vazby a souvislosti: Sborník z konference*. III. Ročník, Praha: VŠE, Nakladatelství Oeconomica, 2010, ISBN 978-80-245-1697-4. 6s..
- [5] KALIBOVÁ, K., PAVLÍK, Z., VODÁKOVÁ, A.: *Demografie (nejen) pro demografy*. 3. vyd., Praha: Sociologické nakladatelství, 2009, 240 s. ISBN 978-80-7419-012-4
- [6] SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B.: *Statistické metody II*. Praha : Česká zemědělská univerzita, 2008. ISBN 978-80-2163-1736-9
- [7] ZACHAROVÁ, J.: *Odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání po nabytí účinnosti nového zákoníku práce*. In *Zdravotnické právo v praxi*, III. Ročník, Olomouc: Solen s.r.o., 2006, ISSN -1213-0508, s. 63-65
- [8] Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu, v platném znění.
- [9] Zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce.
- [10] Zákon č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky.

[11] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

[12] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění.

[13] Zákon č. 266/2006 Sb., o úrazovém pojištění zaměstnanců, v platném znění

[14] Zákon č. 278/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění.

[15] Zákon č. 361/2003Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,

Elektornické zdroje:

[16] EVROPSKÁ AGENTURA PRO BEZPEČNOST A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI. *Podnikatelské aspekty BOZP* [online]. 2011, poslední revize 3.4.02011 [cit.2011-09-30] Dostupné z: <<http://osha.europa.eu/cs/topics/business-aspects-of-osh>>

[17] *Metodologie evropské statistiky pracovních úrazů a nemocí z povolání v České republice* [online]. c2006, poslední revize 28.10.2006 [cit.2011-09-26] Dostupné z: <<http://notes3.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/kapitola/0224-06--0100>>

[18] *Nem úr 1-02 Výkaz o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz* [online]. c2010, poslední revize 11.11.2010 [cit.2011-09-14] Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/nem_ur_1_02_2011>

[19] *Policie České republiky* [online].c2010, poslední revize 12.9.2010 [cit.2011-10-03] Dostupné z: <<http://www.policie.cz/clanek/o-nas-policie-ceske-republiky-policie-ceske-republiky.aspx>>

[20] REDAKCE EPRAVO.CZ, 40629. *Nový zákon o úrazovém pojištění* [online].c2006, poslední revize 19.5.2006 [cit.2011-07-24] Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/novy-zakon-o-urazovem-pojisteni-40629.html>

Další zdroje:

[21] Rozkaz náměstka ředitele Krajského ředitelství policie Východočeského kraje pro zřízení krajského ředitelství č. 1 ze dne 28. prosince 2009, kterým se stanoví organizace Krajského ředitelství policie Pardubického kraje

[22] Rozkaz ředitele PČR S Včk č. 20/2008, Organizace Policie České republiky Východočeského kraje

[23] Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje č. 87/2010 – Organizační řád

[24] Věstník Ministerstva vnitra č. 54/2002 - NMV č. 44/2002, Nařízení Ministerstva vnitra ze dne 18. července 2002, kterým se mění nařízení Ministerstva vnitra č. 34/1999, k zajištění plnění úkolů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby a při práci

Použité zkratky:

BOZP	bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
HDP	hrubý domácí produkt
PČR	Policie České republiky
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
MV	Ministerstvo vnitra
Eurostat	Statistický úřad Evropské unie
ESAW	(European statistics on Accidents at Work) Evropská statistika pracov. úrazů
EU	Evropská unie
SÚIP	Státní úřad inspekce práce
VÚBP	Výzkumný úřad bezpečnosti práce
ČBÚ	Český báňský úřad
SKPV	Služba kriminální policie a vyšetřování
KŘP	Krajské ředitelství policie
PČR S Včk	Policie ČR Správa Východočeského kraje
DI	Dopravní inspektorát
SDN	Skupina dopravních nehod
EÚ	Ekonomický úsek
EO	Ekonomický odbor
ZJ	Zásahová jednotka
OOP	Obvodní oddělení policie
OHK	Odbor hlídkové služby

8. SEZNAM TABULEK A GRAFŮ

Tabulky

Tabulka č. 1	Hrubé odhady ztráty v makroekon. výkonnosti ekonomiky ČR v letech 2004 až 2009.....	13
Tabulka č. 2	Vývoj počtu úrazů na 100 prac. v letech 2004 až 2010 u PČR S Včk, PČR a v ČR.....	33
Tabulka č. 3	Vývoj průměrné výše náhrad bolestného a ztížení společenského uplatnění na jeden pracovní/služební úraz u PČR S Včk v letech 2004 až 2010.....	34
Tabulka č. 4	Vývoj průměrné délky trvání pracovní neschopnosti na jeden pracovní (služební) úraz v letech 2004 až 2010.....	35
Tabulka č. 5	Vývoj počtu služebních a pracovních úrazů na 100 pracovníků dle činností, při kterých k úrazu došlo v letech 2004 až 2010 u PČR S Včk.....	40
Tabulka č. 6	Vývoj celkové roční neschopnosti u PČR S Včk po činnostech předcházejících úrazu v letech 2005 až 2010 v Kč.....	42
Tabulka č. 7	Vývoj celkových ročních náhrad bolestného u PČR S Včk podle činností předcházejících úrazu v letech 2005 až 2010.....	44
Tabulka č. 8	Vývoj počtů úrazů na 100 pracujících podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2005 až 2010.....	46
Tabulka č. 9	Vývoj průměrného počtu dní neschopnosti na 1 úraz podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2005 až 2010.....	48
Tabulka č. 10	Vývoj průměrných náhrad bolestného na 1 úraz podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2005 až 2010.....	49
Tabulka č. 11	Dlouhodobý vývoj počtu pracovních a služebních úrazů na 100 pracovníků u PČR S Včk a jeho odhad na roky 2011 a 2012.....	54
Tabulka č. 12	Dlouhodobý vývoj počtu dní pracovní neschopnosti na 1 pracovní úraz u PČR S Včk a jeho odhad na roky 2011 a 2012.....	55
Tabulka č. 13	Dlouhodobý vývoj průměrné výše náhrad bolestného na jeden úraz u PČR S Včk a její odhad na roky 2011 a 2012.....	56

Grafy

Graf č. 1	Počty úrazů policistů a občanských zaměstnanců u PČR jako celku a PČR S Včk v letech 2004 – 2010.....	31
Graf č. 2	Počet pracovních a služebních úrazů na 100 pracovníků PČR S Včk a PČR..	32
Graf č. 3	Počet služ. a prac. úrazů na 100 pracovníků u PČR, u PČR S Včk a v ČR.....	32
Graf č. 4	Průměrná roční výše náhrad bolestného na 1 úraz policistů a občanských zaměstnanců u PČR S Včk v Kč.....	34
Graf č. 5	Průměrná roční délka trvání pracovní neschopnosti ve dnech.....	36
Graf č. 6	Struktura celkového počtu úrazů PČR S Včk dle činností, při kterých úraz nastal v letech 2004 až 2010.....	40
Graf č.7	Vývoj průměrného procenta pracovní neschopnosti pro pracovní úraz.....	41
Graf č. 8	Celkový počet dní pracovní neschopnosti podle činností, při kterých služební nebo pracovní úraz nastal v letech 2004 až 2010 u PČR S Včk.....	42
Graf č. 9	Celkové náhrady bolestného u PČR S Včk podle činností, při kterých úraz nastal v letech 2004 až 2010.....	43
Graf č. 10	Počet úrazů na 100 zaměstnanců podle služ. zařazení u PČR S Včk v roce 2004 až 2010.....	46
Graf č. 11	Průměrný počet dní neschopnosti na jeden úraz podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2004 až 2005.....	47
Graf č. 12	Průměrná výše náhrad bolestného podle služebního zařazení u PČR S Včk v letech 2004 až 2010 v Kč.....	48

9. SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Vzor záznamu o úrazu
- Příloha č. 2 Schéma vzniku informací od vzniku úrazu po zaslání do Eurostatu
- Příloha č. 3 Přehled proměnných obsažených v ESAW podle oblastí, které popisují
- Příloha č. 4 Organizační schéma PČR před a po 1. 1. 2010
- Příloha č. 5 Mapy územního uspořádání PČR před a po 1. 1. 2010
- Příloha č. 6 Organizační schéma PČR S Včk
- Příloha č. 7 Schémata organizace a řízení KŘP Královéhradeckého a Pardubického kraje
- Příloha č. 8 Zdrojová data
- Příloha č. 9 Seznam rizikových pracovišť u PČR S Včk

Příloha č. 1 Vzor záznamu o úrazu

**VZOR
ZÁZNAM O ÚRAZU**

- smrtelném
 s hospitalizací delší než 5 dnů
 ostatním

Evidenční číslo záznamu^{af}:
Evidenční číslo zaměstnavatele^{af}:

A. Údaje o zaměstnavateli, u kterého je úrazem postizený zaměstnanec v základním pracovněprávním vztahu

1. IČO: Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa):	2. Předmět podnikání (CZ-NACE), v jehož rámci k úrazu došlo:
	3. Místo, kde k úrazu došlo ^{aj} :
	4. Bylo místo úrazu pravidelným pracovištěm úrazem postizeného zaměstnance? ☐ Ano ☐ Ne

B. Údaje o zaměstnavateli, u kterého k úrazu došlo (pokud se nejedná o zaměstnavatele uvedeného v části A záznamu):

1. IČO: Název zaměstnavatele a jeho sídlo (adresa):	2. Předmět podnikání (CZ-NACE), v jehož rámci k úrazu došlo:
	3. Místo, kde k úrazu došlo ^{aj} :

C. Údaje o úrazem postizeném zaměstnanci

1. Jméno:	Pohlaví: ☐ Muž ☐ Žena
2. Datum narození:	3. Státní občanství:
4. Druh práce (KZAM):	5. Činnost, při které k úrazu došlo ^{aj} :
6. Délka trvání základního pracovněprávního vztahu u zaměstnavatele roků: měsíců:	
7. Úrazem postizený je	☐ zaměstnanec v pracovním poměru ☐ zaměstnanec zaměstnaný na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr ☐ osoba vykonávající činnosti nebo poskytující služby mimo pracovněprávní vztahy (§ 12 zákona č. 309/2006 Sb.) ☐ zaměstnanec agentury práce nebo dočasně přidělený

<p>k výkonu práce za účelem prohloubení kvalifikace u jiné právnické nebo fyzické osoby [§ 38a zákona č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta, ve znění pozdějších předpisů, § 91a zákona č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění pozdějších předpisů.</p>		
<p>8. Trvání dočasné pracovní neschopnosti následkem úrazu:</p>		
od:	do:	celkem kalendářních dnů:

D. Údaje o úrazu

1. Datum úrazu: Hodina úrazu: Datum úmrtí úrazem postiženého zaměstnance:	2. Počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu:					
3. Druh zranění ^{a)} :	4. Zraněná část těla:					
5. Počet zraněných osob celkem:						
6. Co bylo zdrojem úrazu? ☐ dopravní prostředek ☐ stroje a zařízení přenosná nebo mobilní ☐ materiál, břemena, předměty (pád, přiražení, odlétnutí, náraz, zavalení) ☐ pád na rovině, z výšky, do hloubky, propadnutí ☐ nástroj, přístroj, nářadí	☐ průmyslové škodliviny, chemické látky, biologické činitele ☐ horké látky a předměty, oheň a výbušniny ☐ stroje a zařízení stabilní ☐ lidé, zvířata nebo přírodní živly ☐ elektrická energie ☐ jiný blíže nespecifikovaný zdroj a) <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>					
7. Proč k úrazu došlo? (příčiny) ☐ pro poruchu nebo vadný stav některého ze zdrojů úrazu ☐ pro špatné nebo nedostatečné vyhodnocení rizika ☐ pro závady na pracovišti	☐ pro nedostatečné osobní zajištění zaměstnance včetně osobních ochranných pracovních prostředků ☐ pro porušení předpisů vztahujících se k práci nebo pokynů zaměstnavatele úrazem postiženého zaměstnance ☐ pro nepředvídatelné riziko práce nebo selhání lidského činitele ☐ pro jiný, blíže nespecifikovaný důvod a) <table border="1" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> <td style="width: 20px; height: 20px;"></td> </tr> </table>					
8. Byla u úrazem postiženého zaměstnance zjištěna přítomnost alkoholu nebo jiných návykových látek?						

<p>9. Popis úrazového děje, rozvedení popisu místa, příčin a okolností, za nichž došlo k úrazu. (V případě potřeby připojte další list).</p>													
	<table border="1"><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>												

<p>10. Uveďte, jaké předpisy byly v souvislosti s úrazem porušeny a kým, pokud bylo jejich porušení do doby odeslání záznamu zjištěno. (V případě potřeby připojte další list)⁹⁾.</p>
<p>11. Opatření přijatá k zabránění opakování pracovního úrazu:</p>

E. Vyjádření úrazem postiženého zaměstnance a svědků úrazu

--

Urazem postižený zaměstnanec	_____
	datum, jméno a podpis
Svědci	_____
	datum, jméno a podpis
	_____
	datum, jméno a podpis
	_____
	datum, jméno a podpis
Zástupce zaměstnanců pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci ^{a)}	_____
	datum, jméno a podpis
Zástupce odborové organizace ^{b)}	_____
	datum, jméno a podpis
Za zaměstnavatele ^{c)}	_____
	datum, jméno a podpis
	pracovní zařazení:

^{a)} Vyplní orgán inspekce práce, popřípadě orgán báňské správy.

^{b)} Vyplní zaměstnavatel.

^{c)} Uvede se typ pracoviště, pracovní plochy nebo lokality, kde byl úrazem postižený zaměstnanec přítomen nebo pracoval těsně před úrazem, a kde došlo k úrazu, například průmyslová plocha,

stavební plocha, zemědělská nebo lesní plocha, zdravotnické zařízení terciární sféra – úřad.

^{d)} Činností se rozumí hlavní typ práce s určitou délkou trvání, kterou úrazem postižený zaměstnanec vykonával v čase, kdy k úrazu došlo, například svařování plamenem. Nejedná se o konkrétní úkon, například zapálení hořáku při svařování plamenem.

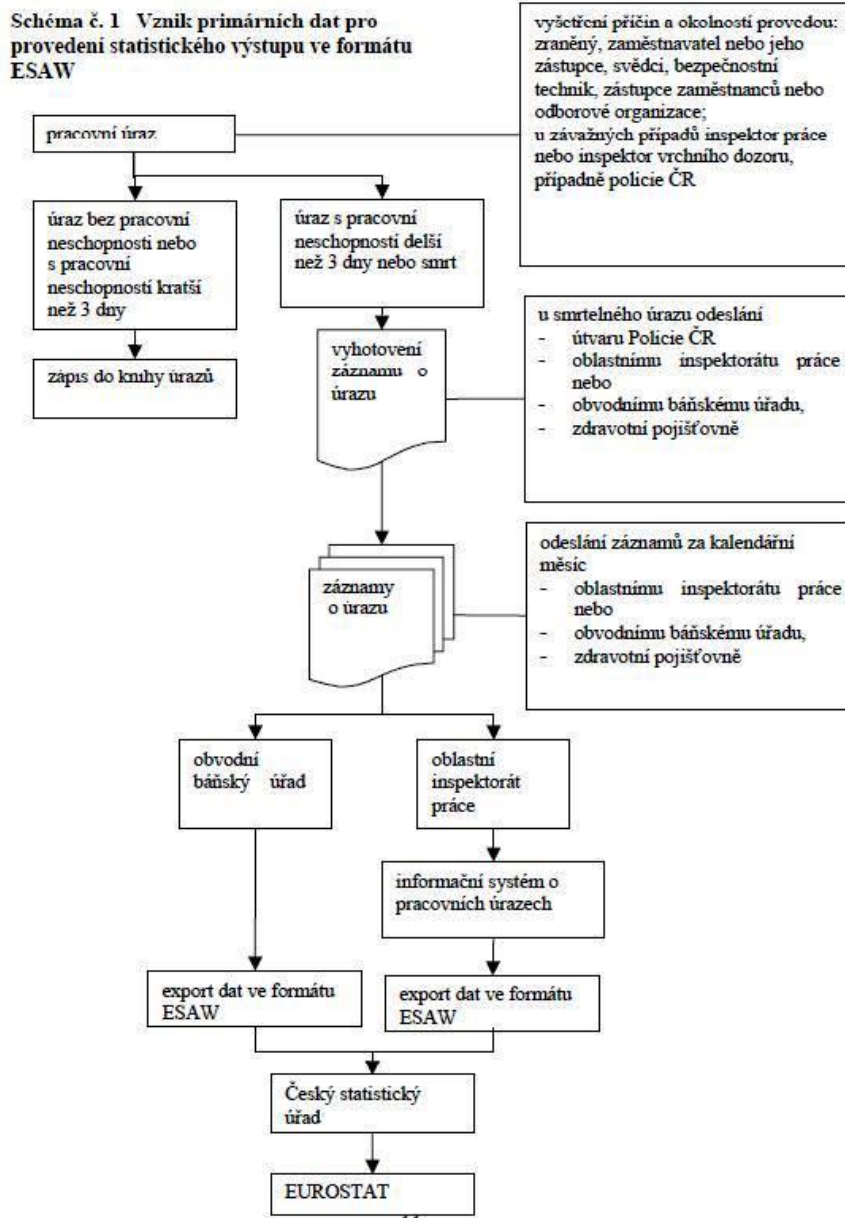
^{e)} Uvede se následek zranění, například zlomenina, řezné poranění, traumatická amputace, pohmoždění, popálení, otrava, utonutí.

^{f)} Porušení předpisů se týká jak předpisů právních, tak i ostatních a konkrétních pokynů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, daných zaměstnanci vedoucími zaměstnanci, kteří jsou mu nadřizeni ve smyslu § 349 odst. 1 a 2 zákoníku práce. Předpisy se rozumí předpisy na ochranu

života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

^{g)} V případě, že některá z osob, které záznam o úrazu podepisují, chce podat vyjádření, učiní tak na zvláštním listě, který se k záznamu o úrazu připojí.

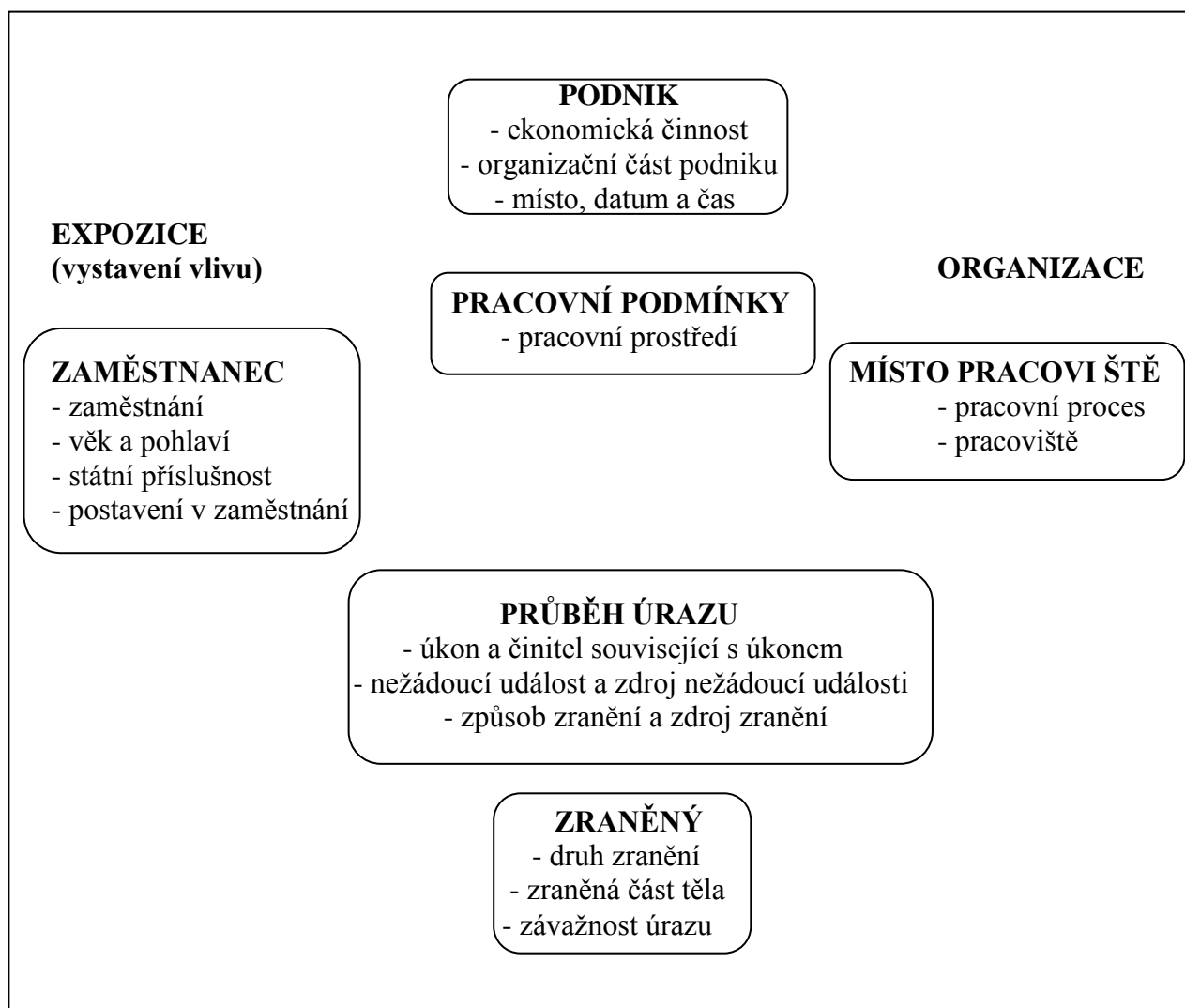
Příloha č. 2 Schéma toku informací od vzniku úrazu po zaslání do prostatu

Zdroj: Metodologie evropské statistiky pracovních úrazů a nemocí z povolání v ČR, Dostupné z: <http://notes3.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/kapitola/0224-06--0100>

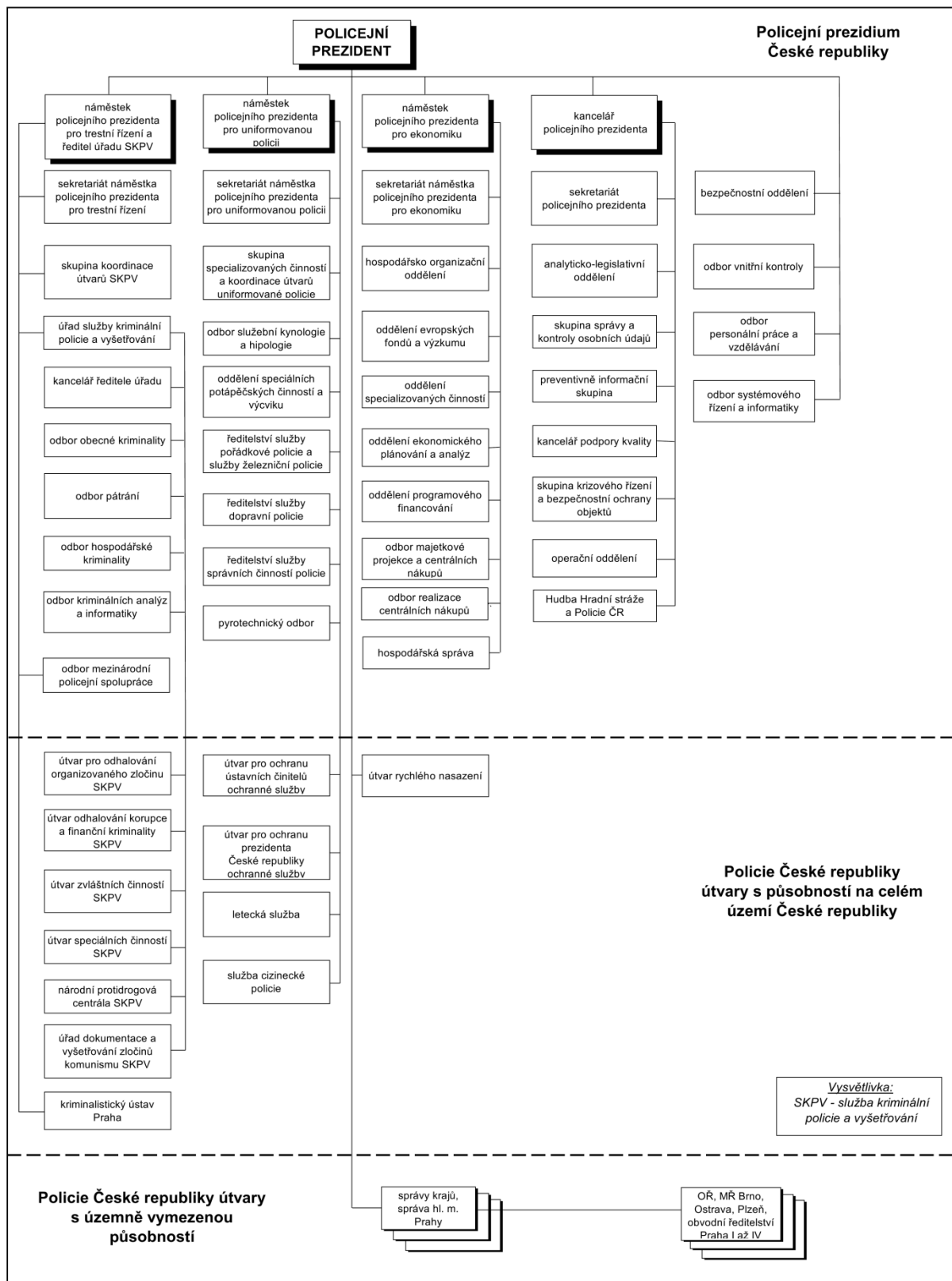
Příloha č. 3 Přehled proměnných obsažených v ESAW metodologii, rozdělených dle oblastí, které popisují

Zdroj: Metodologie evropské statistiky pracovních úrazů a nemocí z povolání v ČR, Dostupné z: <<http://notes3.czso.cz/csu/2006edicniplan.nsf/kapitola/0224-06--0100>>

Příloha č. 4 Organizační schéma PČR před a po 1. 1. 2010 - Schéma před 1. 1. 2010

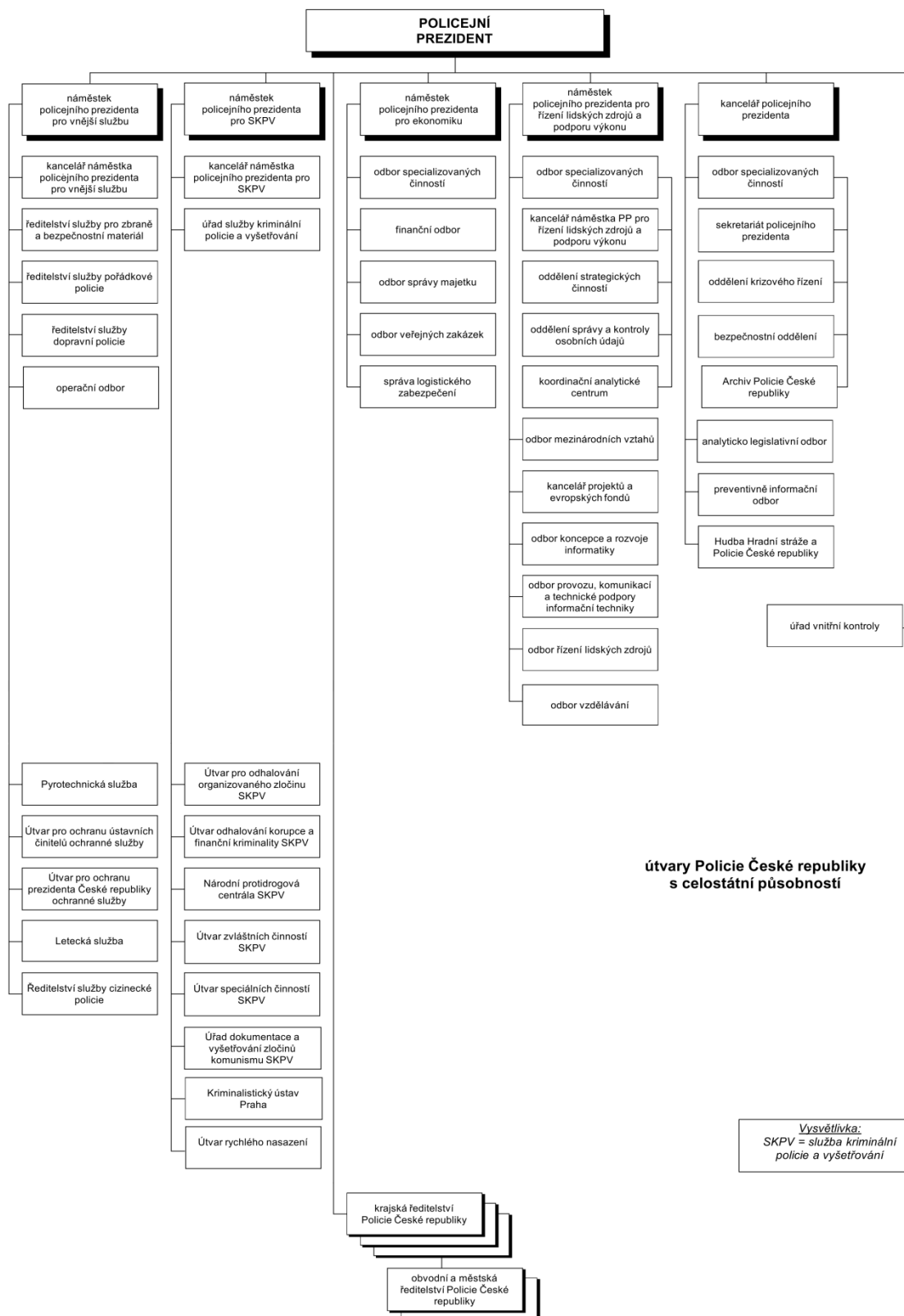
Organizační schéma Policie České republiky

Zdroj: PČR, Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-459897.aspx>

Příloha č. 4 Organizační schéma PČR před a po 1. 1. 2010 - Schéma po 1. 1. 2010

Organizační schéma Policie České republiky

Zdroj: PČR, Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-459897.aspx>

Příloha č. 5 Mapy územního uspořádání PČR před a po 1. 1. 2010

Územní členění PČR před 1. 1. 2010

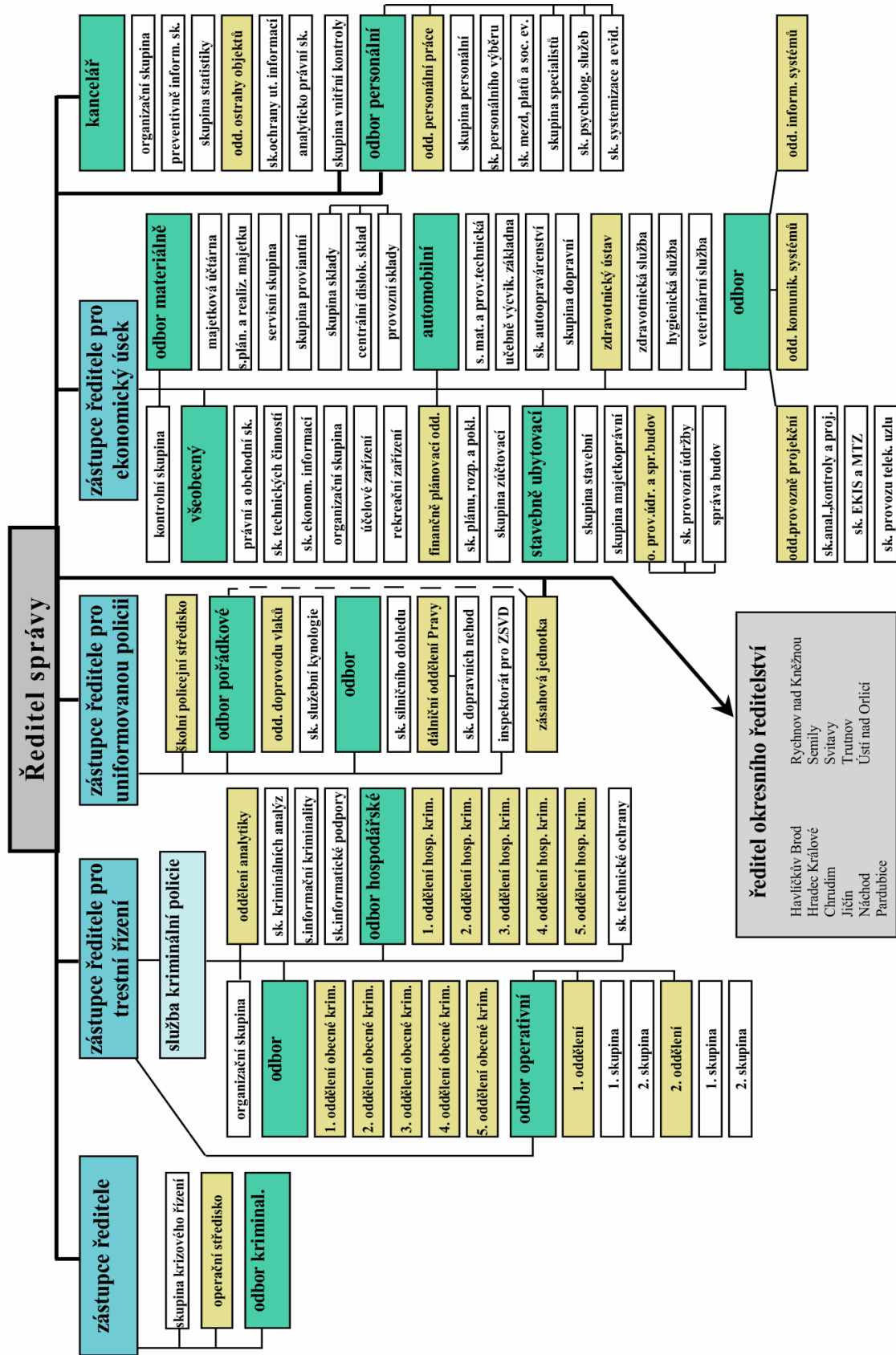

Územní členění PČR po 1. 1. 2010

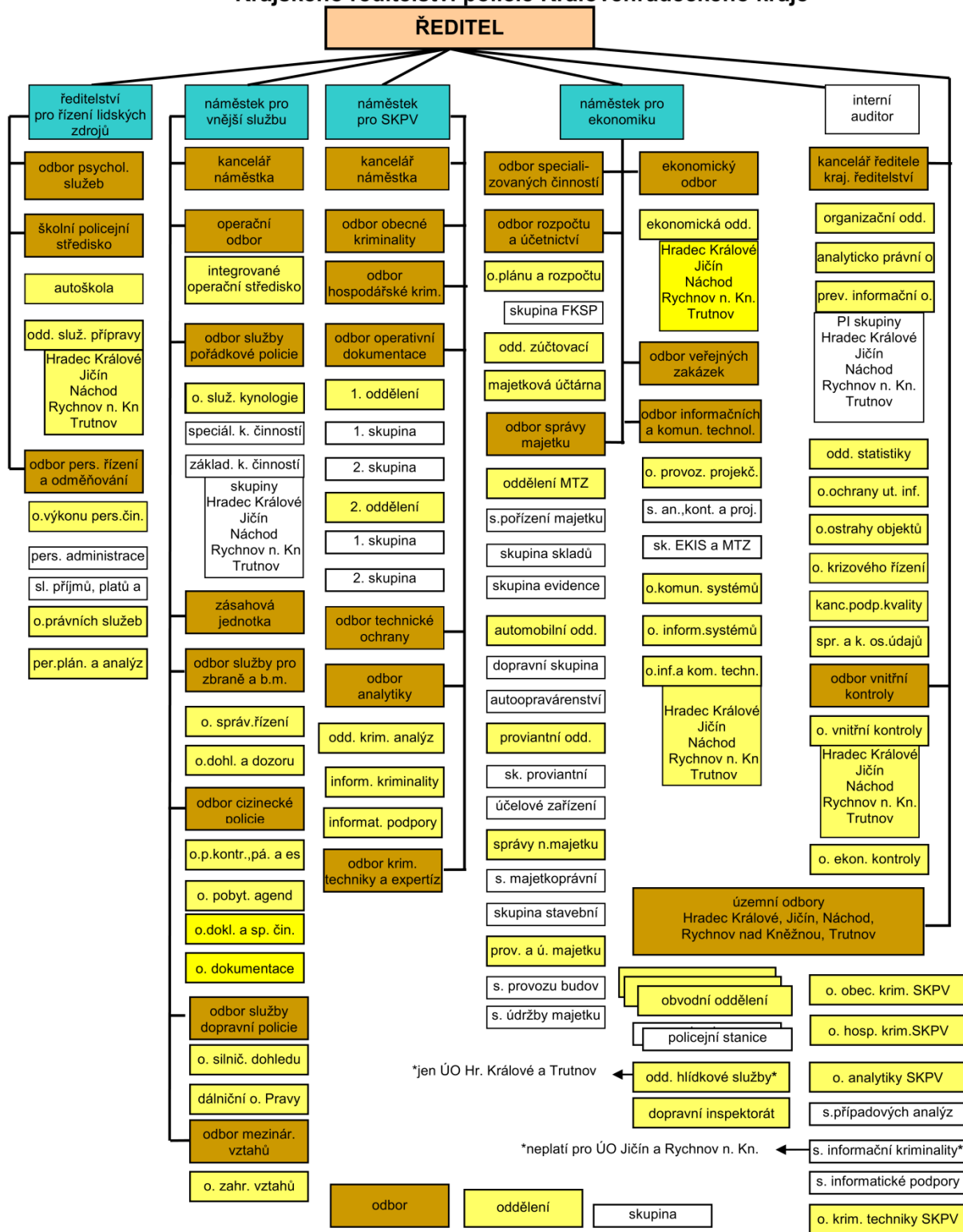

Zdroj: PČR, Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-459897.asp>

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY SPRÁVY VÝCHODOČESKÉHO KRAJE

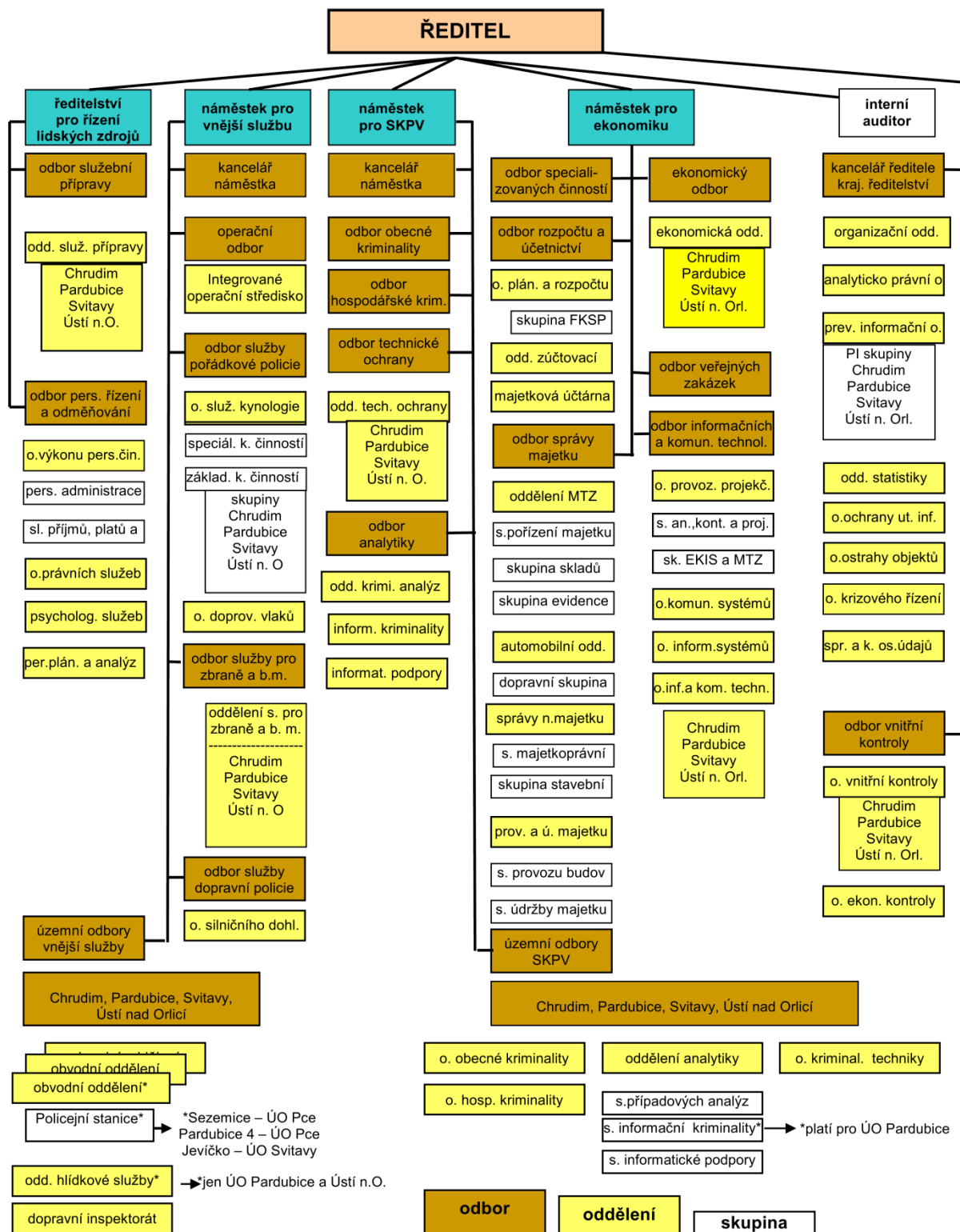

Schéma organizace a řízení Krajského ředitelství policie Královéhradeckého kraje

Schéma organizace a řízení Krajského ředitelství policie Pardubického kraje

Zdroj: KŘP Královéhradeckého kraje, R NŘ KŘ Včk pro ZKŘ č.1/2009

Příloha č. 8 Zdrojové tabulky

počet služ. a prac. úrazů na 100 pracovníků - zdrojová tabulka pro graf č. 2 a č. 3

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	průměr
PČR S Včk občanští zaměstnanci	1,68	1,48	1,83	1,73	1,27	1,46	2,67	1,7314
PČR S Včk policisté	3,56	3,87	3,12	3,87	3,34	2,95	3,6	3,4729
PČR S Včk celkem	3,21	3,43	2,87	3,47	2,93	2,66	3,4	3,1386
PČR občanští zaměstnanci	1,25	1,47	1,41	1,17	1,37	1,01		1,28
PČR policisté	4,21	4,29	3,33	4,13	4,21	3,67		3,9733
PČR celkem	3,59	3,69	3	3,53	3,63	3,16		3,4333
ČR	1,86	1,85	1,83	1,68	1,56	1,18	1,2	1,5943

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

průměrná délka pracovní neschopnosti na jeden úraz - zdroj. tabulka pro graf č. 4

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	průměr
PČR S Včk občan. zam.	30,1	38,2	20,4	12,1	12,5	32,8	20,5	23,8
PČR S Včk policisté	21,3	28,4	16,6	19,7	27,5	27,1	27,4	24,0
PČR S Včk celkem	22,1	29,2	17,1	19,0	26,2	27,7	26,3	23,9
ČR	32,6	33,3	33,8	34,0	35,5	37,7	29,8	33,8

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

průměrné procento pracovní neschopnosti pro prac. úraz - zdrojová tabulka pro graf č. 7

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
PČR S Včk policisté	0,2076	0,3017	0,1424	0,2082	0,2512	0,2194	26,283
PČR S Včk občanští zaměstnanci	0,1386	0,1549	0,1021	0,0574	0,0435	0,1311	0,15
ČR	0,1663	0,169	0,1693	0,1563	0,1518	0,122	0,0979

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Casové řady ukazatelů pracovní úrazovosti v ČR v letech 2000 – 2009 (CSU)

rok	počet pojištěnců	počet prac. úrazů s prac. nesch.	počet dnů pracovní nesch. pro prac. úrazy	četnost prac. úrazů s prac. nesch. na 100 pojištěnců	průměrné procento pracovní neschop. pro pracovní úraz	prům. doba trvání případu (kal. dny)	průměrný denní stav práce neschop.	počet prac. úrazů bez pracovní neschop.
	graf č. 2.5	gr. č.2.1		graf č. 2.2	graf č. 2.3	graf č. 2.4		graf č. 2.1
2000	4 517 546	92 906	3 780 854	2,06	0,229	40,70	10 330	nezjištěno
2001	4 483 455	93 280	3 787 692	2,08	0,231	40,61	10 377	25 427
2002	4 466 699	90 867	3 788 076	2,03	0,232	41,69	10 378	28 451
2003	4 435 434	83 019	3 599 340	1,87	0,222	43,36	9 861	27 486
2004	4 389 251	81 688	3 565 634	1,86	0,222	43,65	9 742	27 555
2005	4 442 703	82 042	3 702 310	1,85	0,228	45,13	10 143	28 997
2006	4 497 033	82 296	3 766 313	1,83	0,229	45,77	10 319	29 243
2007	4 597 021	77 233	3 600 581	1,68	0,215	46,62	9 865	28 806
2008	4 572 443	71 281	3 548 355	1,56	0,212	49,78	9 695	28 650
2009	4 253 139	50 173	2 767 757	1,18	0,178	55,16	7 583	23 158

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Včk dle činnosti při které úraz nastal 2004

2004		počty			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)													
								bolestné			náklady			ztižení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem	
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ		
dopravní nehoda	zaviněná	1	0	1	39	0	39	7200	0	7200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7200	
	nezaviněná	10	1	11	212	274	486	32988	91200	124188	14368	500	14868	12000	0	12000	0	0	0	151056	
chůze	led, kluzko	2	1	3	63	0	63	10200	1200	11400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11400	
	schody	2	0	2	12	0	12	1200	0	1200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1200	
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	8	0	8	133	0	133	79200	0	79200	1181	0	1181	0	0	0	0	0	0	80381	
	ostatní	8	3	11	326	145	471	63600	9000	72600	3348	0	3348	0	0	0	0	0	0	75948	
služební zákrok	napadení	13	0	13	193	0	193	68640	0	68640	360	0	360	0	0	0	0	0	0	69000	
	pronásledování pachatele, zatýkání	7	0	7	155	0	155	15720	0	15720	150	0	150	0	0	0	0	0	0	15870	
	ostatní	3	0	3	143	0	143	17280	0	17280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17280	
pokousán psem	služebním	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	jiným	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
výkon služby / práce		10	0	10	84	0	84	35160		35160	200	0	200	0	0	0	0	0	0	35360	
tělesná a střelecká příprava	střelecká příprava a prověrky	2	0	2	1293	0	1293	279850	0	279850	10739	0	10739	132000	0	132000	0	0	0	0	422589
	nácvik a prověrky používání donucovacích prostředků	9	0	9																	
	kondiční příprava (míčové hry, atlet. příprava, plavání apod.)	21	0	21																	
	nácvik taktiky služebního zákroku	29	0	29																	
manipulace s břemenem, stěhování		3	4	7	54	61	115	11400	8400	19800	250	100	350	0	0	0	0	0	0	0	20150
práce s náradím		2	5	7	0	0	0	840	2880	3720	80	0	80	0	0	0	0	0	0	0	3800
úklid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem		130	14	144	2707	480	3187	623278	112680	735958	30676	600	31276	144000	0	144000	0	0	0	0	911234

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Věk dle činnosti při které úraz nastal 2005

2005		počty			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)													
								bolestné			náklady			ztižení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem	
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ		
dopravní nehoda	zaviněná	2	0	2	24	0	24	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	nezaviněná	9	1	10	89	0	89	19920	1200	21120	140	100	240	0	0	0	0	0	0	0	21360
chůze	led, kluzko	3	2	5	11	365	376	8400	68355	76755	150	100	250	0	12000	12000	0	0	0	0	89005
	schody	9	0	9	342	0	342	58200	0	58200	650	0	650	0	0	0	0	0	0	0	58850
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	7	1	8	373	27	400	54720	13080	67800	280	0	280	0	0	0	0	0	0	0	68080
	ostatní	5	2	7	112	0	112	11400	4800	16200	230	0	230	0	0	0	0	0	0	0	16430
služební zákrok	napadení	18	0	18	189	0	189	51040	0	51040	750	0	750	0	0	0	0	0	0	0	51790
	pronásledování pachatele, zatýkání	10	0	10	180	0	180	18960	0	18960	650	0	650	0	0	0	0	0	0	0	19610
	ostatní	6	0	6	22	0	22	12720	0	12720	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	12920
pokousán psem	služebním	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	jiným	4	0	4	8	0	8	2880	0	2880	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	3080
výkon služby / práce		8	0	8	275	0	275	42000	0	42000	350	0	350	48000	0	48000	0	0	0	0	90350
služební a tělesná příprava	střelecká příprava a prověrky	2	0	2	2348	0	2348	310920	0	310920	18764	0	18764	283800	0	283800	230000	0	230000	0	843484
	nácvik používání donucovacích prostředků	11	0	11																	
	kondiční příprava (míčové hry a pod.)	30	0	30																	
	nácvik taktiky služebního zákroku	15	0	15																	
manipulace s břemenem, stěhování		0	2	2	0	20	20	0	4200	4200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4200
práce s nářadím		0	4	4	0	23	23	0	4620	4620	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4620
úklid		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem		139	12	151	3973	435	4408	591160	96255	687415	22364	200	22564	331800	12000	343800	230000	0	230000	0	1283779

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Včk dle činnosti při které úraz nastal 2006

2006		počty			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)													
								bolestné			náklady			ztížení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem	
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ		
dopravní nehoda	zaviněná	1	0	1	7	0	7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	nezaviněná	6	0	6	27	0	27	12240	0	12240	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0	12390
chůze	led, kluzko	4	1	5	183	19	202	18600	2400	21000	100	0	100	0	0	0	0	0	0	0	21100
	schody	4	1	5	68	34	102	8400	1200	9600	50	100	150	0	0	0	0	0	0	0	9750
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	4	2	6	44	78	122	7920	12600	20520	250	0	250	0	0	0	0	0	0	0	20770
	ostatní	3	3	6	47	53	100	9600	8400	18000	150	250	400	0	0	0	0	0	0	0	18400
služební zákrok	napadení	9	0	9	94	0	94	26480	0	24480	350	0	350	0	0	0	0	0	0	0	24830
	pronásledování pachatele, zatýkání	9	0	9	100	0	100	41520	0	41520	680	0	680	96000	0	96000	0	0	0	0	138200
	ostatní	3	0	3	197	0	197	94400	0	94400	350	0	350	0	0	0	0	0	0	0	94750
pokousání psem	služebním	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	jiným	3	0	3	37	0	37	5000	0	5000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5000
výkon služby / práce		4	0	4	10	0	10	10080	0	10080	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10080
služební a tělesná příprava	střelecká příprava a prověrky	2	0	2																	
	nácvik a prověrky používání donucovacích prostředků	8	0	8	1051	0	1051	201620	0	201620	7268	0	7268	144000	0	144000	0	0	0	0	352888
	kondiční příprava (míčové hry, atlet. příprava, plavání apod.)	32	0	32																	
	nácvik taktiky služebního zákroku	18	0	18																	
manipulace s břemenem, stěhování		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
práce s nářadím		1	8	9	6	119	125	1440	15480	16920	0	100	100	0	0	0				0	17020
úklid		0	1	1	0	0	0	0	3000	3000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3000
celkem		111	16	127	1871	303	2174	437300	43080	478380	9348	450	9798	240000	0	240000	0	0	0	0	728178

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Věk dle činnosti při které úraz nastal 2007

2007		počet			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)															
								bolestné			náklady			ztížení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem			
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ				
dopravní nehoda	zaviněná	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100000	0	100000	100000
	nezaviněná	6	0	6	393	0	393	75120	0	75120	950	0	950	0	0	0	600000	0	600000	676070			
chůze	led, kluzko	4	3	7	220	38	258	34800	9000	43800	1126	200	1326	84000	0	84000	0	0	0	129126			
	schody	7	1	8	113	82	195	12600	1300	13900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13900			
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	6	0	6	85	0	85	9600	0	9600	200	0	200	0	0	0	0	0	0	9800			
	ostatní	7	3	10	138	8	146	14880	3600	18480	200	200	400	0	0	0	0	0	0	18880			
služební zákrok	napadení	7	0	7	234	0	234	42600		42600	830		830	0	0	0	0	0	0	43430			
	pronásledování pachatele, zatýkání	5	0	5	62	0	62	8400		8400	160		160	0	0	0	0	0	0	8560			
	ostatní	6	0	6	57	0	57	16200		16200	50		50	0	0	0	0	0	0	16250			
pokousán psem	služebním	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	jiným	1	0	1	0	0	0	1440	0	1440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1440			
výkon služby / práce		5	2	7	146	0	146	14040	1200	15240		400	400	0	0	0	0	0	0	15640			
služební a tělesná příprava	střelecká příprava a prověrky	13	0	13	1101	0	1101	281500	0	281500	24387	0	24387	0	0	0	0	0	0	0	305887		
	nácvik používání donucovacích prostředků	37	0	37																			
	kondiční příprava (míčové hry, plavání apod.)	17	1	18																			
	nácvik taktiky služebního zákroku	12	0	12																			
manipulace s břemenem, stěhování		2	1	3	144	0	144	32400	1200	33600	200	0	200	0	0	0	0	0	0	33800			
práce s nářadím		0	3	3	0	41	41	0	720	720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	720			
úklid		1	0	1	0	0	0	480	0	480	0		0	0	0	0	0	0	0	480			
celkem		137	14	151	2693	169	2862	544060	17020	561080	28103	800	28903	84000	0	84000	700000	0	700000	1373983			

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Včk dle činnosti při které úraz nastal 2008

2008		počty			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)														
								bolestné			náklady			ztížení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem		
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ			
dopravní nehoda	zaviněná	2	1	3	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	nezaviněná	2	0	2	208	0	208	19200	0	19200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19200	
chůze	led, kluzko	2	1	3	128	0	128	6000	0	6000	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	6200	
	schody	6	1	7	82	0	82	12470	1200	13670	170	0	170	0	0	0	0	0	0	0	13840	
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	2	1	3	21	0	21	2400	4800	7200	210	0	210	0	0	0	0	0	0	0	7410	
	ostatní	4	0	4	412	0	412	32400	0	32400	390	0	390	0	0	0	230000	0	230000	0	262790	
služební zákrok	napadení	13	0	13	269	0	269	53880	0	53880	6712	0	6712	0	0	0	0	0	0	0	60592	
	pronásledování pachatele, zatýkání	2	0	2	7	0	7	6600	0	6600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6600	
	ostatní	5	0	5	7	0	7	15120	0	15120	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	15320	
pokousán psem	služebním	4	0	4	591	0	591	25080	0	25080	1969	0	1969	12000	0	12000	0	0	0	0	39049	
	jiným	1	0	1	0	0	0	1800	0	1800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1800	
výkon služby / práce		9	1	10	239	0	239	26820	600	27420	3450	0	3450	0	0	0	0	0	0	0	30870	
služební a tělesná příprava	střelecká příprava a prověrky	6	0	6	1148	0	1148	204540	0	204540	8337	0	8337	66000	0	66000	0	0	0	0	278877	
	nácvik a prověrky používání donucovacích prostředků	26	0	26																		
	kondiční příprava (míčové hry, plavání apod.)	23	0	23																		
	nácvik taktiky služebního zákroku	7	0	7																		
manipulace s břemenem, stěhování		1	2	3	72	32	104	7800	6000	13800	510	260	770	0	0	0	0	0	0	0	14570	
práce s nářadím		0	4	4	0	99	99	0	7140	7140	0	360	360	0	0	0	0	0	0	0	0	7500
úklid		1	0	1	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
celkem		116	11	127	3189	137	3326	414110	19740	433850	22148	620	22768	78000	0	78000	230000	0	230000	0	764618	

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Včk dle činnosti při které úraz nastal 2009

2009		počty			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)														
								bolestné			náklady			ztížení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem		
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ			
dopravní nehoda	zaviněná	1	0	1	4	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	nezaviněná	3	0	3	346	0	346	2400	0	2400	5680	0	5680	18000	0	18000	0	0	0	0	26080	
chůze	led, kluzko	4	0	4	110	0	110	13200	0	13200	300	0	300	0	0	0	0	0	0	0	13500	
	schody	6	4	10	85	202	287	13800	17880	31680	300	350	650	0	0	0	0	0	0	0	32330	
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	3	0	3	0	0	0	2840	0	2840	90	0	90	0	0	0	0	0	0	0	2930	
	ostatní	7	2	9	276	69	345	45120	6000	51120	150	150	300	0	0	0	0	0	0	0	51420	
služební zákrok	napadení	11	0	11	53	0	53	23040	0	23040	710	0	710	0	0	0	0	0	0	0	23750	
	pronásledování pachatele, zatýkání	9	0	9	123	0	123	50030	0	50030	490	0	490	0	0	0	0	0	0	0	50520	
	ostatní	2	0	2	45	0	45	3600	0	3600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3600	
pokousán psem	služebním	1	0	1	8	0	8	360	0	360	200	0	200	0	0	0	0	0	0	0	560	
	jiným	1	0	1	0	0	0	9890	0	9890	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9890	
výkon služby / práce		5	0	5	305	0	305	55800	0	55800	920	0	920	0	0	0	0	0	0	0	56720	
služební a tělesná příprava	střelecká příprava a prověrky	13	0	13	941	0	941	169346	0	169346	13173	0	13173	0	0	0	0	0	0	0	0	
	nácvik a prověrky používání donucovacích prostředků	17	0	17																		
	kondiční příprava (míčové hry, atlet. příprava, plavání apod.)	4	0	4																		
	nácvik taktiky služebního zákroku	5	0	5																		
manipulace s břemenem, stěhování		2	2	4	165	109	274	10800	13560	24360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	24360	
práce s nářadím		0	1	1	21	0	21	0	2160	2160	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2160
úklid		0	2	2	0	22	22	0	4200	4200	0	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	4300
celkem		94	11	105	2482	402	2884	400226	43800	444026	22013	600	22613	18000	0	18000	0	0	0	0	0	484639

Zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Úrazy PČR S Věk dle činnosti při které úraz nastal 2010

2010		počty			neschopnost (ve dnech)			náhrady (v Kč)													
								bolestné			náklady			ztížení spol. uplat.			jednoráz. odškod.			náhrady celkem	
		P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ	P	OZ	Σ		
dopravní nehoda	zaviněná	2	0	2	30	0	30	2400	0	2400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2400
	nezaviněná	6	1	7	332	125	457	42000	11880	53880	480	2340	2820		0	0	0	0	0	0	56700
chůze	led, kluzko	6	3	9	58	19	77	14400	8400	22800	130	100	230	0	0	0	0	0	0	0	23030
	schody	4	3	7	263	0	263	37200	6000	43200	600	820	1420	0	0	0	0	0	0	0	44620
	vyst. a nast. do dopr. prostředku	8	1	9	194	18	212	12000	2400	14400	230	100	330	0	0	0	0	0	0	0	14730
	ostatní	7	0	7	126	0	126	17520	0	17520	2311	0	2311	0	0	0	0	0	0	0	19831
služební zákrok	napadení	16	0	16	240	0	240	43080	0	43080	380		380	0	0	0	0	0	0	0	43460
	pronásledování pachatele, zatýkání	9	0	9	167	0	167	26340	0	26340	1168		1168	0	0	0	0	0	0	0	27508
	ostatní	3	0	3	0	0	0	6000	0	6000	0		0	0	0	0	0	0	0	0	6000
pokousán psem	služebním	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	jiným	2	0	2	0	0	0	3120	0	3120	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0	3270
výkon služby / práce		2	2	4	0	41	41	5640	2400	8040	250	1774	2024	0	0	0	0	0	0	0	10064
služební a tělesná příprava	střelecká příprava a prověrky	3	0	3																	
	nácvik a prověrky používání donucovacích prostředků	13	0	13	1057	0	1057	132280	0	132280	1710	0	1710	0	0	0	0	0	0	0	133990
	kondiční příprava (míčové hry, atlet. příprava, plavání apod.)	4	0	4																	
	nácvik taktiky služebního zákroku	6	0	6																	
manipulace s břemenem, stěhování		2	4	6	14	137	151	10200	12240	22440	30	180	210	0	0	0	0	0	0	0	22650
práce s nářadím		1	4	5	81	12	93	4800	6900	11700	150	608	758	0	0	0	0	0	0	0	12458
úklid		0	1	1	0	56	56	0	5370	5370	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5370
celkem		94	19	113	2562	408	2970	356980	55590	412570	7589	5922	13511	0	0	0	0	0	0	0	426081

Zdroj: PČR S Věk, vlastní zpracování

Příloha č. 8 Služební a pracovní úrazy u PČR S Včk po odborech v letech 2004 až 2010

	2004			2005			2006			2007			2008			2009			2010		
	počet úrazů	neschopnost	bolestné	počet úrazů	neschopnost	bolestné	počet úrazů	neschopnost	bolestné	počet úrazů	neschopnost	bolestné	počet úrazů	neschopnost	bolestné	počet úrazů	neschopnost	bolestné	počet úrazů	neschopnost	bolestné
DI + SDN	15	588	142788	14	113	26520	6	27	12240	11	613	97050	8	342	25200	13	713	54600	12	506	61080
EO + EU	13	483	73800	10	488	87555	12	309	39000	11	172	25080	9	477	43670	3	92	7200	14	184	39120
ZJ	6	46	10320	7	258	39600	7	21	14880	4	114	13800	6	227	22320	4	271	54600	6	97	15810
SKPV (OOK,OHK,OOD)	16	278	53600	18	383	61080	16	220	41400	12	273	51120	8	50	8760	10	212	49346	10	373	71320
OOP+OHS	63	1489	310610	73	2178	309820	46	1205	259740	50	1023	196430	54	1744	220320	45	946	155160	59	1459	162240

Počet úrazů u PČR S Včk na 100 pracovníků po odborech v letech 2004 až 2010

četnost úrazů	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	celk. prům.
DI + SDN	0,041	0,039	0,017	0,031	0,022	0,041	0,044	0,033
EO + EU	0,026	0,021	0,025	0,023	0,019	0,012	0,038	0,023
ZJ	0,085	0,100	0,100	0,058	0,087	0,065	0,111	0,086
SKPV	0,020	0,023	0,020	0,015	0,010	0,014	0,017	0,017
OOP+OHS	0,041	0,049	0,031	0,034	0,037	0,034	0,052	0,040

Průměrný počet dní neschopnosti na 1 úraz u PČR S Včk po odborech v letech 2004 až 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	celk. prům.
DI + SDN	22,9	27,6	63,7	44,7	42,9	12,5	33,1	35,3
EO + EU	31,4	52,5	22,4	10,7	11,7	24,2	19,6	24,6
ZJ	17,8	29,6	15,0	1,8	107,0	58,3	12,5	34,6
SKPV	32,4	23,8	11,6	14,8	9,8	19,5	21,9	19,1
OOP+OHS	23,9	33,9	14,8	25,9	27,9	31,2	28,1	26,5

Průměrné náhrady bolestného na 1 úraz u PČR S Včk po odborech v letech 2004 až 2010

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	celk. prům.
DI + SDN	3 091	2 580	3 900	8 823	4 238	3 863	2 720	4 174
EO + EU	8 483	8 594	3 260	2 193	1 793	2 760	3 399	4 354
ZJ	12 000	4 800	2 246	1 320	9 420	9 450	4 000	6 177
SKPV	4 684	6 160	3 488	3 440	2 325	4 320	2 100	3 788
OOP+OHS	5 368	4 797	4 513	3 929	4 274	3 119	4 207	4 315

Zdroj: PČR S , vlastní zpracování

Příloha č. 9 Seznam rizikových pracovišť u PČR S Včk

Riziková pracoviště u PČR SVčk v roce 2010

pracoviště - útvar	druh práce	rizikový faktor	počet zde pracujících	
			policistů	občanských zaměstnanců
zásahová jednotka	příslušník zásahové jednotky	impulsní hluk, fyzická zátěž	35	0
	potápěč	hyperbarické prostředí	6	0
	pyrotechnik	psychická zátěž	4	0
EÚ, skupina provozní údržby	truhlář	hluk	0	4
EÚ, automobilní oddělení	autoklempíř	hluk	0	4
SKPV, Odbor kriminalistických technik a expertíz	balistika	chemické látky (olovo)	1	0
	daktyloskopie	zraková zátěž	4	0
	biologické expertizy	zraková zátěž	5	0
Školní policejní středisko	instruktor střelecké přípravy	impulsní hluk	28	0

zdroj: PČR S Včk, vlastní zpracování